

HERMAN OTTÓ MÚZEUM

H-3529 Miskolc, Görgey Artúr u. 28.
Porta tel.: (+0036) 46/560-170
Fax: (+0036) 46/555-397

✧ Levélcím: H-3501 Miskolc, Pf.: 4.
✧ Titkárság tel.: (+0036) 46/560-172
✧ E-mail: titkar@hermuz.hu
✧ Web: www.hermuz.hu

A tudományok és művészetek kincsháza

Karbantartási terv a Miskolc – Szentlélek, pálos kolostornál 2021-ben folytatott régészeti feltáráshoz

Az előzmények rövid ismertetése:

2019-ben az ÉSZAKERDŐ Erdőgazdasági Zrt. kezelésében és a Magyar Állam tulajdonában lévő, Miskolc közigazgatási területén fekvő Miskolc – Szentlélek, pálos kolostor régészeti feltáráására a Herman Ottó Múzeum a Nemzeti Kulturális Alap pályázatán támogatást nyert el. Az elnyert támogatási összeg és a szükséges önrész segítségével 2021-ben újabb régészeti feltárást végzésére nyílt lehetőségünk.

Az elvégzett feltárási munkák:

A régészeti kutatás során a kolostorépület északi szárnyának nyugati traktusát vizsgáltuk (*XIII/A-D. szelvények*).

A 2021-ben feltárt szelvények aljára a kutatás lezárását követően geotextíliát és földréteget terítettünk. A visszatemetett szelvényeket elkerítettük, továbbá a vendégház üzemeltetőjének együttműködésével az elkerítés meglétét folyamatosan ellenőriztük. Terveink között szerepelt korábban, hogy az északi szárny keleti felét takaró, fából készült védőtetőt a nyugati oldalon előkerült falak területére is kiterjesztjük – ezt a feladatot azonban az építőanyag árának jelentős növekedése jelenleg megghiúsította.

A szükséges karbantartási munkálatok ismertetése:

A 2019-ben az északi épületszárny keleti felén kialakított védőtető kibővítését tartjuk a jövőben szükségesnek. Ezzel a XIII/A-D. szelvényekben előkerült falak megóvása, értelmezhetősége is könnyebbé válna a jövőben. Egy távlati terv részét képezi a 2018-ban és 2021-ben feltárt északi oldal helyiségeihez tartozó falak állagmegóvása, azok nagyközönség számára romkertként való bemutatása is. Ennek megtervezésében Miskolc Megyei Jogú Város Főépítészeti Kabinetje nyújt nekünk segítséget. Az elkészült tervek megvalósításába a jövőben a kolostor és templom területének kezelésében érintett Bükk Nemzeti Park, Északerdő Zrt. és a Magyar Közút Nonprofit Zrt. együttműködésére számítunk.

A kolostor egészére vonatkozóan az alábbi karbantartási munkákat tartjuk szükségesnek:

Fagyhatás

Az évi átlagos negyven fagyciklus a fagyálló épületszerkezeteket is állandóan támadja, így elkerülhetetlen a károsodás. E hatás ellen csak a rendszeres szemrevételezés alapján történő rendszeres karbantartással lehet védekezni. Az elmulasztott karbantartás a károk fokozódásához, az állagmegóvás pusztulásához vezethet. A fagy a növényzet hatására, vagy a fizikai behatásokra kialakult résekbe befolyt víz révén tudja e káros hatását kifejteni. Megakadályozható e folyamat a tél előtti szemrevételezéssel és a látható részek habarccsal történő kiöntésével. A habarcs lehet a falazásnál alkalmazott habarcs hígabb változata, vagy egyszerű oltott mész homokkal keverve. A bekövetkező fagykár javítását a tavaszi szemrevételezés után lehet elvégezni a kifagyott részek eltávolítása után az előzőekben leírt anyagokkal.

Változó hőhatásra fellépő hőtágulás

E jelenség jelen esetben nem jellemző a falazó anyag és a habarcs hasonló hőtágulási jellemzői miatt. Ha előfordul, a tél előtt az előző pontban leírt módon, a károsodott rész eltávolítása után javítható.

Növényzet megtelepedése

E károkozás az egyik legjellemzőbb károsodási forma romjaink esetében. A növényzet – akár egynyári, akár évelő – évről-évre elindítja támadását a fal ellen. A fal kedvező életteret biztosít a magok kikelésének, mivel az egyenetlen felületben mindig kialakul a számára minimálisan szükséges élettér. A megtelepedett és kihajtott növény a növekvő gyökerével igyekszik rést találni, vagy kialakítani a falazatban, ezt a falazó anyag és a habarcs között tudja megvalósítani. A növényzet károsító hatása két szempontból káros: a növekvő gyökér feszíti szét környezetét, tehát elválasztja a falazó anyagot és a habarcsot. E tevékenységét igyekszik egyre mélyebben megvalósítani. E mechanikai hatást kiegészíti a résekbe beszívódó víz téli fagyhatása is. A növényzet károsító hatása ellen a romfalon a rendszeres vegyi növényirtás elvégzésével lehet csak védekezni. A védekezést időben, a növényzet korai fejlődési ciklusában kell elvégezni. A mechanikai növényirtás nem megfelelő megoldás, mert ezt csak a növény kifejlett állapotában lehet elvégezni, amikor már a növény részlegesen károsította a falat. A vegyi védekezést a termőidő alatt legalább két alkalommal el kell végezni, ennek módját illetően a Bükki Nemzeti Park szakembereivel kell konzultálni. A már megtelepedett növényzet mechanikai eltávolítása után a korábban leírtak szerint a réseket ki kell javítani.

Csapadék hatásai

A csapadék elvileg a tömör falszerkezetet nem károsítja. A falszerkezet soha nem víztömör, másrészt a csapadéknak a legtöbb esetben savas kémhatása van. E kettő együtt általában vegyi formában károsítja a falat, mivel e falszerkezeteken nincs meg az elsődleges védelemre szolgáló vakolat. E károsítás ellen az éves szemrevételezés során észlelt hibák javításával lehet védekezni.

Mechanikai hatások

A romfalakon kétfajta mechanikai hatás károkozása figyelhető meg. A környező erdők növényzeteinek, letöredező darabjainak mechanikai hatása, mely csak igen nagy elemek esetében számottevő, és a látogatók lelkes falmászásának mechanikai hatása. Elmondható, hogy a látogató a legnagyobb rongálási forrás. Ezen rongálás ellen napjainkban csak rendszeres karbantartással lehet védekezni.

A karbantartás időbeni meghatározása

A karbantartást évente meg kell ismételni, lehetőleg a téli időszak után és következő tél előtt. A vegyi beavatkozást e két időszak között is alkalmazni kell. A szemrevételezést tavasszal, ősszel kell elvégezni, valamint a látogatási időszakban több alkalommal.

Miskolc, 2022. június 10.

Miskolczi Melinda
Miskolczi Melinda
régész
Herman Ottó Múzeum

HERMAN OTTÓ MÚZEUM

H-3529 Miskolc, Görgey Artúr u. 28.
Porta tel.: (+0036) 46/560-170
Fax: (+0036) 46/555-397

✧ Levélcím: H-3501 Miskolc, Pf.: 4.
✧ Titkárság tel.: (+0036) 46/560-172
✧ E-mail: titkar@hermuz.hu
✧ Web: www.hermuz.hu

A tudományok és művészetek kincsháza

Elsődleges leletfeldolgozásról szóló beszámoló a Miskolc – Szentlélek, pálos kolostornál 2021-ben folytatott régészeti feltáráshoz

Az előzmények rövid ismertetése:

2019-ben az ÉSZAKERDŐ Erdőgazdasági Zrt. kezelésében és a Magyar Állam tulajdonában lévő, Miskolc közigazgatási területén fekvő Miskolc – Szentlélek, pálos kolostor régészeti feltáráására a Herman Ottó Múzeum a Nemzeti Kulturális Alap pályázatán támogatást nyert el. Az elnyert támogatási összeg és a szükséges önrész segítségével 2021-ben újabb régészeti feltárást végeztünk.

A feltárást során előkerült leletanyag összesítése:

Az általunk feltárt leletanyag csomagolási naplóját az alábbi 1. sz. táblázatban foglaltuk össze.

Miskolc - Szentlélek, pálos kolostor régészeti kutatása 2021 (csomagolási napló)					
Előkerülés dátuma	Szelvény száma	Strat. szám	Megnevezés	Zacskó darabszáma	Tömb száma
2021.05.31	XIII. szelvény	szórvány	állatcsont	1	1
			kályhacsempe	1	2
			kályhaszem	1	3
			kerámia	1	4
			szög	1 (műa.)	5
2021.06.01	XIII. szelvény	szórvány	szög	1	6
			kulcs	1 (műa.)	7
			vadkan agyar	1 (műa.)	8
			vasalat	1	9
			kerámia	1	33
	XIII/A - C. szelvény	S266	vasalat	1	10
			szög	1 (műa.)	11
			kerámia	1 (műa.)	12
	XIII/C. szelvény	S266	kerámia	2	13, 27
			kályhacsempe	2	14, 20
			kályhaszem	3	15, 16, 28
			állatcsont	2	17, 29
			szög	1 (műa.)	18
fémlemez			1 (műa.)	19	
XIII/D. szelvény	S267	kerámia	1	21	
		szög	1	22	

			lándzsa (?)	1	23		
			fém eszközök	1	24		
			S271	állatcsont	1 (műa.)	25	
				kerámia	1 (műa.)	26	
			S275	pénz (1926)	1 (műa.)	34	
			XIII/A. szelvény	S273	állatcsont	1	30
					kerámia	1	31
					szög	1 (műa.)	32
				S274	állatcsont	1	35
			2021.06.07	XIII/A. szelvény	S266	állatcsont	1
fém	1	39					
patkó	1	40					
szög	1	41					
kerámia	2	42, 43					
kályhacsempe	1	44					
kályhaszem	1	45					
XIII/C. szelvény	S266	doromb		1 (műa.)	36		
		kés		1 (műa.)	37		
		kerámia		1	46		
		állatcsont		1	47		
XIII/D. szelvény	S275	szög		1	48		
		kályhaszem		1	49		
		fém		1	50		
		állatcsont		1	51		
		kerámia		1	52		
2021.06.10	XIII/B. szelvény	S266		kések	1	63	
				kerámia	1	64	
			szög	1	65		
		S267-S277- S279	állatcsont	1 (műa.)	55		
			kerámia	1	56		
		S267	kerámia	1	62		
		S277	kerámia	1	60		
			állatcsont	1	61		
		S279	állatcsont	1	57		
	fém		1	58			
	kerámia		1	59			
	XIII/D. szelvény	S283	kerámia	1	54		
2021.06.11	XIII/A. szelvény	S266	állatcsont	1	68		
			kerámia	1	69		
			vért (?)	1	70		
			szög	1	71		
			kályhaszem	1	72		
	XIII/C. szelvény	S267	kerámia	1	66		

	XIII/D. szelvény	S267	kerámia	1	67
2021.06.14	XIII. szelvény	szórvány	patkó	1	76
			állatcsont	1	77
			kerámia	1	78
			pénzérme	1 (műa.)	79
			szög	1 (műa.)	80
			szemüveg	1 (műa.)	85
			fém	1	92
	XIII/A. szelvény	S272	kerámia	1	73
			állatcsont	1	74
			fém tárgy	1	75
	XIII/B. szelvény	S280	üveg	1 (műa.)	86
			bronzlemez+fa	1 (műa.)	87
			állatcsont	1	88
			kerámia	1	89
			patkó	1	90
			szög	1	91
	XIII/C. szelvény	S272	kerámia	1	81
			sarló	1	82
állatcsont			1	83	
szög			1 (műa.)	84	
S290		kerámia	1	93	
S291	kerámia	1	94		
2021.06.17	XIII. szelvény	S266	csat	1 (műa.)	95
	XIII/C. szelvény	S292	állatcsont	1	96
			kerámia	1	97
			szög	1 (műa.)	98
			S293	kerámia	1
2021.06.21	XIII/B. szelvény	S281	kerámia	1	103
			sarló	1	104
			állatcsont	1	105
			szög	1	106
			kagyló	1	107
	S289	kerámia	1	100	
		állatcsont	1	101	
		szög	1	102	
	XIII/D. szelvény	S282	kerámia	1	108
		szórvány	kályhaszem	1	109
			kerámia	1	110
			szög	1	111
gyertyatartó (?)			1	112	
2021.06.22	XIII/A. szelvény	S281	kagyló	1	125
			kerámia	1	126
			szög	1	127
		S289	szög	1	121
			kerámia	1	122

		S297	állatcsont	1	113
		S297	kerámia	1	114
		S297	sarkantyú	1	115
		S297	szög	1	116
		S297	fém tárgy	1	117
	XIII/B. szelvény	S280	kerámia	1 (műa.)	131
		S297	szög	1	128
			kerámia	1 (műa.)	129
			állatcsont	1 (műa.)	130
		S298	állatcsont	1	132
	kerámia		1	133	
	XIII/D. szelvény	S282-S283	szög	1	118
			szórvány	állatcsont	1
				kályhaszem	1
	XIII. szelvény	szórvány	szög	1	123
				kerámia + kályhaszem	1

A kerámiaanyagból összesen 6 db M30-as ládányi anyag került mosásra, ebből 2 láda válogatása és a válogatott leletek ragasztása is folyamatban van. 6 kerámiatárgyunk kiegészítését is elvégezték. A fémtárgyak átnézését követően 6 tárgyat választottunk ki restaurálásra, melyek konzerválása szintén megtörtént.

A restaurálási dokumentációt a feladattal megbízott Hereditas-Pro 2009 Kft. fogja a rendelkezésünkre bocsátani.

Az előkerült állatcsont anyag mosását 2022 folyamán részben saját munkaerővel, részben a hozzánk nyári munkára jelentkező önkéntesekkel tervezzük elvégezni.

Miskolc, 2022. június 10.

Miskolci Melinda
Miskolci Melinda
 régész
 Herman Ottó Múzeum

HERMAN OTTÓ MÚZEUM

H-3529 Miskolc, Görgey Artúr u. 28.

Porta tel.: (+0036) 46/560-170

(az internetes oldal biztonságos munkások)

fax: (+0036) 46/560-397

✧ Levélcím: H-3501 Miskolc, Pf.: 4.

✧ Titkárság tel.: (+0036) 46/560-172

✧ E-mail: titkar@hermuz.hu

✧ Web: www.hermuz.hu

A tudományok és művészetek kincsháza

ÁSATÁSI NAPLÓ

SZENTLÉLEK – PÁLOS KOLOSTOR

Ásatásvezetők: Dr. Szörényi Gábor András,
Miskolczi Melinda

2021.

2021. május 05. szerda:

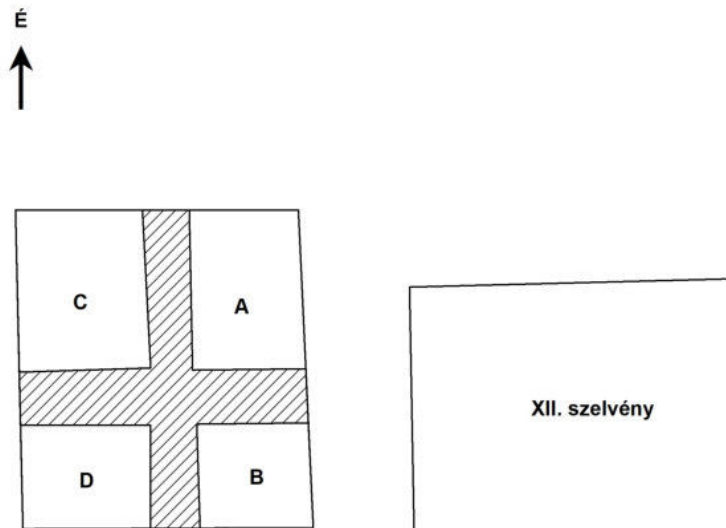
Létszám: Miskolczi Melinda

Pálfi Tibor, Szabó László

Munkaidő: 8.00 – 16.00

Napos idő, max. 10 °C

A mai napon megkezdjük a szentléleki pálos kolostor 2021. évi kutatását. A kolostornégyszög északi részén, a 2018-ban nyitott XII. szelvényünk nyugati oldalán, kb. 1 m széles tanúfalat hagyva jelöltük ki a XIII. szelvényünket. Ennek déli falát az **S34** nyugat-keleti irányú fal adja. A szelvény nagysága kb. 55 m², közepén egymást érintve kereszt alakban két, kb. 1 m széles tanúfalat hagyunk. A szelvényt így negyedelve fogjuk bontani. Az egyes negyedek az alábbi nevet kapták a bontás sorrendjének megfelelően:

Első lépésként a modern rétegeket távolítjuk el a 16. századi pusztulási rétegről.

2021. május 06. csütörtök:

A mai napon múzeumi elfoglaltság miatt nem történt munkavégzés.

2021. május 07. péntek:

Létszám: Pálfi Tibor, Szabó István, Szabó László

Munkaidő: 8.30 – 14.00

Borult idő, max. 14 °C

A mai napon a modern rétegeket távolítottuk el a XIII/A-D. szelvényrészekből.

2021. május 10. hétfő:

Létszám: Pálfi Tibor, Szabó István, Szabó László

Munkaidő: 8.30 – 14.00

Változékony idő, max. 20 °C

Folytattuk a modern rétegek eltávolítását a XIII/A-D. szelvényrészekben.

2021. május 11. kedd:

Létszám: Pálfi Tibor, Szabó István, Szabó László

Munkaidő: 8.30 – 15.00

Napos idő, kb. 22 °C

A mai napon folytattuk a XIII/A-B. szelvényrészek területén a bontómunkát. A modern rétegek letermelését végezzük. A XIII/B. szelvényrész területén elértük a 2018-ban geotextillel letakart felszínig.

2021. május 12. szerda:

Létszám: Pálfi Tibor, Szabó István, Szabó László

Munkaidő: 8.30 – 15.00

Napos idő, kb. 23 °C

Folytattuk a XIII/A-D. szelvényrészek területén a modern rétegek eltávolítását.

2021. május 13. csütörtök:

Létszám: Pálfi Tibor, Szabó István, Szabó László

Munkaidő: 8.30 – 14.30

Borult idő, kb. 15 °C; délután eső

A mai napon folytattuk a XIII/A-D. szelvények területén a bontómunkát. Még mindig a modern rétegeket távolítjuk el.

2021. május 14. péntek:

Létszám: Pálfi Tibor, Szabó István, Szabó László

Munkaidő: 8.30 – 14.00

Borult idő, napközben többször kisebb zápor; max. 10 °C

Folytattuk a bontómunkát a XIII/A-D. szelvényrészek területén. Továbbra is a modern rétegeket távolítjuk el.

2021. május 17. hétfő:

Létszám: Pálfi Tibor, Szabó István, Szabó László

Munkaidő: 8.30 – 15.00

Borult idő, többször kisebb eső; max. 15 °C

Folytattuk a XIII/A-D. szelvények területén a modern rétegek eltávolítását.

2021. május 18. kedd:

Létszám: Pálfi Tibor, Petri László, Szabó László

Munkaidő: 8.30 – 15.00

Borult, esős idő, max. 10 °C

A mai napon folytattuk a XIII/A-D. szelvényrészekben a modern rétegek eltávolítását.

2021. május 19. szerda:

Létszám: Pálfi Tibor, Szabó István, Szabó László

Munkaidő: 8.30 – 15.00

Kissé ködös, borult idő, kb. 14 °C

Folytattuk a XIII/A-D. szelvényrészek területén a modern rétegek eltávolítását.

2021. május 20. csütörtök:

Létszám: Pálfi Tibor, Szabó István, Szabó László

Munkaidő: 8.30 – 15.00

Borult idő, kb. 14 °C

A mai napon folytattuk a XIII/C-D. szelvények területén a modern rétegek eltávolítását.

2021. május 21. péntek:

Létszám: Pálfi Tibor, Szabó István, Szabó László

Munkaidő: 8.30 – 14.00

Borult idő, kb. 15 °C

Folytattuk a XIII/C-D. szelvényrészek területén a modern rétegek eltávolítását.

2021. május 24. hétfő:

Pünkösdszünnyet.

2021. május 25. kedd:

Létszám: Pálfi Tibor, Szabó István, Szabó László

Munkaidő: 8.30 – 15.00

Változékony idő, kb. 20 °C; délután eső

Folytattuk a XIII/C-D. szelvények területén a modern rétegek eltávolítását. A XIII/D. szelvényrészben ez egy modern beásás miatt különösen vastag.

2021. május 26. szerda:

Létszám: Pálfi Tibor, Szabó István, Szabó László

Munkaidő: 8.30 – 15.00

Napos idő, kb. 20 °C

Folytattuk a XIII/D. szelvényrészben a modern rétegek eltávolítását. A többi szelvényben már elértük a kolostor pusztulásához és az utolsó periódushoz tartozó réteget, így a XIII/A-C. szelvényrészekben holnaptól indul a bontómunka.

2021. május 27. csütörtök:

Létszám: Szörényi Gábor András

Pálfi Tibor, Szabó István, Szabó László

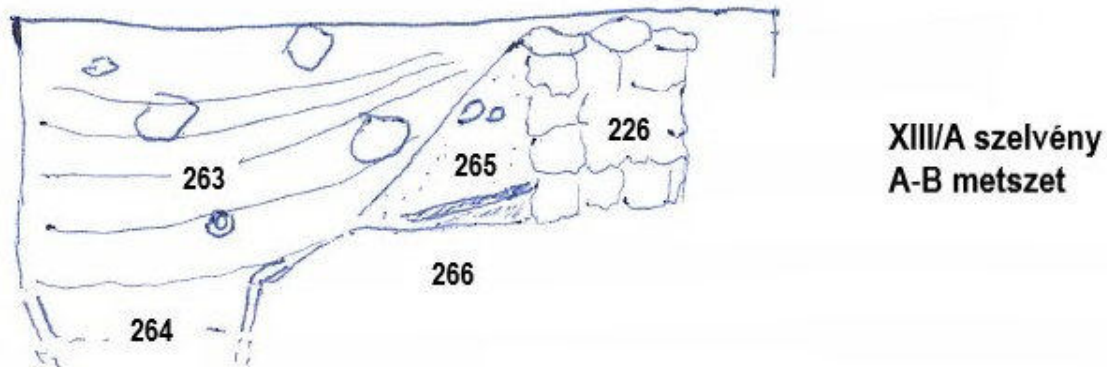
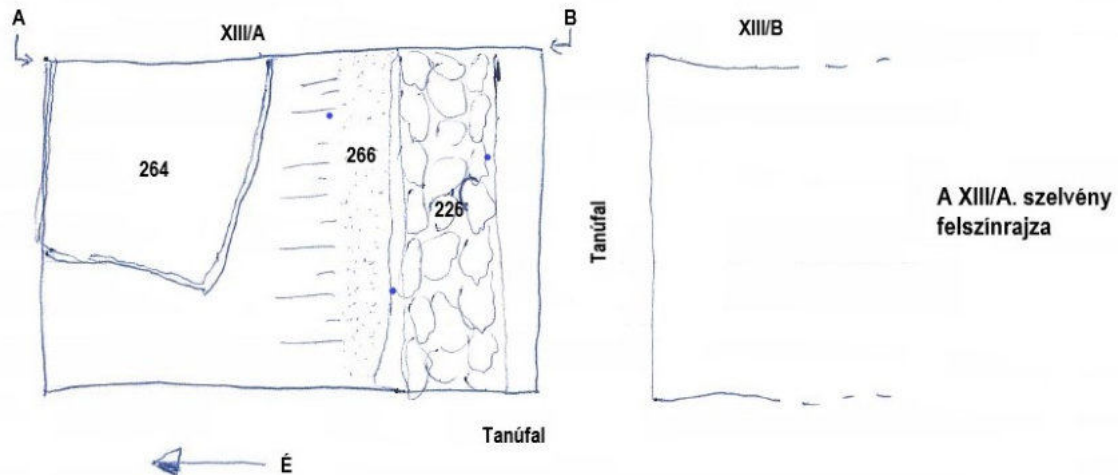
Munkaidő: 8.30 – 16.00

Napos, meleg idő

A terület előkészítését követően kinyitásra került az A, B, C és D szelvényrész a XIII. szelvény területén. Valamennyi egységből eltávolították a munkások a felső modern feltöltést, de egyelőre ennek nem került elő az alja mindenhol. A szelvényrészek 50–100 cm mélyen lettek kibontva.

A szelvényrészek meghatározó középkori jelensége az **S226** fal. Ezt 2018-ban a XII. szelvényben már megtaláltuk, a kolostornégyszög északi zárófalaként értelmezzük egyelőre. Ez az **S226** kelet-nyugati irányban átfut az A és C szelvényrészekben és kifut nyugaton a parkoló alá. Itt, a parkoló délkeleti sarkában nyitottuk 2012-ben az I. szelvényt. Ebben is azonosítottunk egy középkori falat, az **S18**-at. Ez akkor és ott már erősen bolygatott volt. Erre az **S18**-ra alapozták rá az **S20** modern kori épületalapozást, majd ezt a struktúrát töltötték fel az **S19** csíkos modern feltöltési réteggel.

Az **S18** tehát azonos az **S226**-tal. (Ehhez lásd még a 2012. május 30. és 31.-i ásatási napló bejegyzéseit és a rajzokat.)

A XIII/A. szelvényrész leírása: A XIII. szelvény északkeleti negyede, 210 cm széles, 450 cm hosszú. Déli szélén nyugat – keleti irányban átfut rajta az **S226** fal. Ez tört kőből rakott, habarccsal kötött, 90 cm széles, 70 cm magasan maradt meg, masszív állapotú. A fal koronája gyakorlatilag a mai felszín alatt van pár centivel, néhol ki is látszik a nyomvonala a mai felszínen.

A fal északi oldalán, háromszög alakban egy laza szerkezetű, „önmaga omladéka” található; habarccsal törmelékréteg, benne néhány kővel. Ez az **S265** elnevezést kapta. Ez az **S265** 80 cm-re nyúlik el háromszög alakban a faltól. Felső ¾-e önmaga törmeléke, alsó negyedében húzódik egy 3 cm vastag faszéncsík – ezt a tető leégésének nyomaként interpretáltuk. Ez a faszéncsík ráfut az **S226** falra. A faszén alatt 10 cm vastag humuszos csík található.

Az **S265** ráfed egy kompakt, keményre összeállt felszínre, az **S266**-ra. Ez kb. 80 cm széles, a fallal párhuzamos sávot alkot, majd észak felé rézsűsen lebukik. A fal tövében az **S266** „becsapós”. Úgy tűnik, hogy van itt egy alapozási árok, ami vágná az **S266**-ot. De valószínűbb, hogy a fal volt itt hamarabb és az **S266** felszín később keletkezett. Csupán a fal tövében lévő 10 cm széles hiátus azért keletkezett, mert a fal takarta ezt a részt és nem lett itt letaposva a felszín, nem állt össze kompakt szerkezetűvé itt a fal tövében az **S266**. További bizonyíték erre, hogy a keleti metszetszfalban az **S266** anyaga ráfut a falra. Az **S266** anyaga egy keményre összeállt, habarccszemcsés, faszéndarabkás, szemetes felszín. Kerámiatöredékek, zsindelemezszögek vannak benne, illetve szenült fadarabok.

Az **S266** északon rézsűsen bukni kezd lefelé és hosszan elkopik. Ebbe a rézsűsen lejtő felszínbe ásták bele a modern korban az **S264** meszesgödrt. Ez egy lekerekített sarkú négyszög; 150 cm széles, keleti vége kifut a szelvényből.

Az **S264**-et a jelentkezési szintjéhez képest 30 cm mélyen bontottuk ki; mivel modern, ezért a fenekéig nem mélyülünk le. A meszesgödör fala 5-10 cm vastagon fehér, kemény meszes szerkezetű, közel függőleges, enyhén lejtős oldalfalú.

A meszesgödört tehát egy rézsűsen lejtő felszínbe ásták. Miután felhagyták, feltöltötték szemétrétegekkel. Ezt a csíkos szemétréteget egységesen **S263**-nak neveztük el. Az **S263** ráfed az **S265** középkori falomladéka.

Összegezve: itt volt a fal és az omladéka, amely egy hosszanti töltést/hátat képezett. Ettől északra lejtett a felszín. Ebbe ásták bele a meszesgödört. Majd ezt a lejtős részt vízszintesre feltöltötték modern szemétrétegekkel, az **S263**-mal. Így észak felé növelték a feltöltéssel ezt a felületet.

A nap folyamán tisztítottuk a XIII/B. szelvényrészt. Mivel az A és B részek között a tanúfal túl közel volt az **S226** déli oldalához, ezért a nap folyamán ezt a tanúfalat elbontottuk, így az A és B szelvényrészek egyesültek.

2021. május 28. péntek:

Létszám: Nagy S. József, Szörényi Gábor András

Pálfi Tibor, Szabó István, Szabó László

Munkaidő: 8.30 – 15.00

Napos, időnként kissé felhős idő

A XIII/A. szelvényrész keleti metszetalát ma lerajzoltuk, majd a felszín áttakarítása után elkészült ugyanezen szelvényrész felszínrajza is. Fotóztuk ugyanezt.

Kiderült, hogy az **S266** észak felé valóban enyhén bukik lefelé, de nem szűnik meg. Ugyan kissé elkopik északi irányba, sőt északon, az **S264** meszesgödör mellett már nem is olyan keményre összeállt szerkezetű, de ennek ellenére kitölti ezt a szelvényrészt.

Preparáltuk a XIII/B. szelvényrész felszínét. Összenyitva immár az A résszel, az alábbiakat tapasztaltuk: az **S226** fal déli oldalán itt is háromszög alakban ráfedd a falra annak „önmaga” törmeléke, az **S265**. Ez szimmetrikus a fal északi oldalával. Erre a törmelékre erdei humusz és szemetes, modern kori feltöltés fed rá és mindez vízszintesre kiegyenlítette a mai járósíntet.

A szelvényrész nagyját így csupán erdei humusz és ez a szemetes réteg fedte. Miután eltávolítottuk, alatta egy habarcterítéses terrazzo padló-szerű felszínt azonosítottunk. Ez az **S267** elnevezést kapta. Ez a szelvényrész északi felében egészen az **S226** falig azonosítható. Az **S267**-ben kitüremkedett egy észak-déli irányú, visszabontott falazat, az **S268**. Itt az **S267** picit túl is lett bontva, de az **S267** biztosan ráfed az **S268**-ra. Sőt az **S267** ráfut az **S226** falra is. Tehát az **S226** fal járósíntje volt az **S267**.

A szelvényrész közepe táján váltás van ebben a felszínben. Az **S267** elvágólag megszűnik egy nyugat-keleti vonal mentén. Innen délre egy futó sorokba rakott téglapadló következik. Ezt már 2018-ban azonosítottuk **S196** névvel. Ezt délről az **S34** fal határolja. Ennek finombontása még várat magára.

Folytattuk a XIII/C. szelvényrész mélyítését. Az itt futó **S226** faltól északra haladtunk. Itt egyelőre nem találjuk nyomát az **S266** jellegű felszínnek. Ugyanakkor egy beásást találtunk itt, amiből rengeteg törött kályhacsempe és kályhaszem jön elő.

2021. május 31. hétfő:

Létszám: Miskolczi Melinda, Szörényi Gábor András

Pálfi Tibor, Szabó István, Szabó László

Munkaidő: 9.00 – 15.00

Változékony idő, max. 15 °C

A mai napon folytattuk a XIII. szelvény területén a bontómunkát. A XIII/B. szelvény déli felén az **S34** fal északi oldalán egy kb. 55-70 cm széles, kelet felé szélesedő, sárgásfehér színű, habarcsos réteget azonosítottunk. Ez az **S269** számot kapta. Nyugati felén, a tanúfaltól max. 65 cm távolságra néhány nagyobb méretű követ is tartalmaz; kelet felé egyre homogénebb. Néhány kerámiatöredék (pl. 16. századi fazék pereme) látható benne. Úgy tűnik, hogy az **S269** ráfed az **S196** téglapadlóra. Így az **S269** az **S34** fal pusztulásához köthető. A jelenséget fotóztuk.

S269 nyugati részétől északra kb. 180 cm hosszan(észak-dél), nagyjából 90 cm szélességben (nyugat-kelet) az **S196** téglapadló megsüllyedt. Ennek okát egyelőre nem tudjuk.

A mai napon megkezdtük az idáig előkerült leletanyag csomagolását is.

A XIII/D. szelvényben is megkezdtük az **S226/S18** fal déli oldalán meghagyott tanúfal elbontását. Innentől a negyedeket nyugat-keleti irányban az **S226/S18** fal fogja egymástól elválasztani.

2021. június 01. kedd:

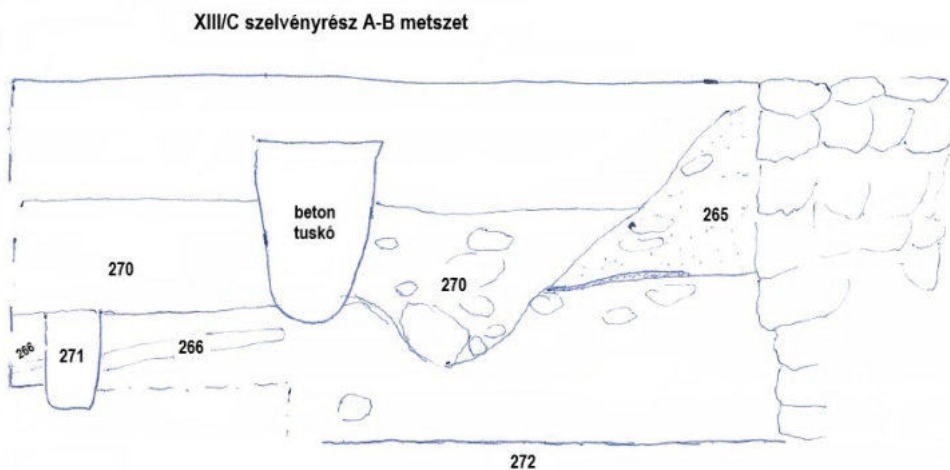
Létszám: Miskolczi Melinda, Nagy S. József, Szörényi Gábor András

Pálfi Tibor, Szabó István, Szabó László

Munkaidő: 8.00 – 15.30

Napos idő, 18 °C; délután hűvös, szeles idő

Kitisztítottuk a XIII/A. és XIII/C. szelvényrészeket, így értelmeztük a mai napon az **S226** faltól északra lévő összefüggéseket.

A XIII/C. szelvényrész leírása:

A jelenkori, vízszintesre kialakított felszín alatt, részben abba kitüremkedve találtuk meg az **S226** falat. Ettől északra, háromszög alakban azonosítottuk a fal saját omladékát, törmelékét, az **S265**-öt. Erre ráfed egy modern kori szemetes réteg, amit **S263**-nak nevezünk. Ez a szemetes réteg azonos a XIII/A. szelvényrészben lévő **S263**-mal, ugyanaz a szintkiegyenlítő modern feltöltés. Ebben az **S263**-ban van egy betontuskó.

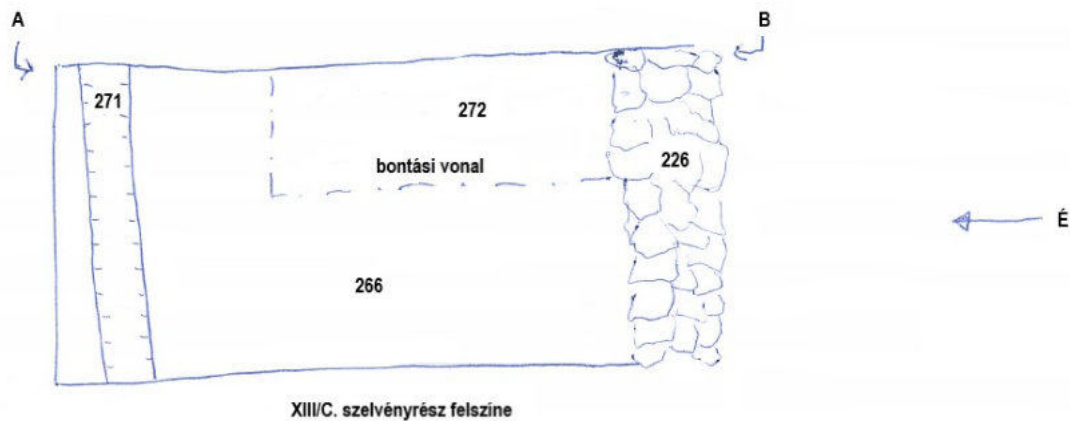
Az **S263** alatt egy humuszos, köves réteget azonosítottunk. Ennek elnevezése **S270**. Ez tulajdonképpen a kolostor pusztulása után keletkezett erdei humuszos réteg, természetes eredetű. Ráfed a fal önmaga törmelékére, az **S265**-re.

Az **S270** fedte el a középkori felszínt. Ez nem más, mint a XIII/A. szelvényrészben is azonosított **S266**. Itt, ebben a szelvényrészben is az **S266** volt a felszín a kolostor pusztulása előtt. Ez egy vegyes konglomerátum; vegyes, összehordott, szemetes rétegekből álló, összetett struktúra. Vastagsága az **S226** fal tövében 65 cm, észak felé enyhén lejt és vékonyabb is lesz. (Ugyanezt tapasztaltuk a XIII/A. szelvényrészben is.) Ami hasonló szintén, hogy az **S265** alján, a fal tövében itt is egy vékony faszénréteg futott.

Az **S266**-ban, a szelvényrész keleti szélén rengeteg és több típusú kályhaszem és kályhacsempe töredéke hevert. Egy kis területre koncentráálódtak. Azt hittük, hogy egy önálló gödör betöltéséhez tartoznak az **S266**-ot vágva. Utólag kiderült, hogy nem egy külön gödör – csupán arról van szó, hogy a vegyes összetételű **S266**-ban itt egy olyan rész volt, amibe egy vagy több kályha anyagát is beleszórták. Mivel gödörnek hittük, elkezdjük kibontani, ám nem voltak határai, ezért egy 240 x 75 cm-es bontási vonal mentén lezártuk a további kutatását. Éppen ez a bontási vonal tisztázta azt, hogy az **S266** alatt egy további járószint, az **S272** található. Erre az **S272**-re töltötték fel az **S266**-ot. Ez az **S266** az **S226** fal északi külső járószintjét képezte. Egyértelműen ráfed az **S226** falra és az **S266** vélt felszíne fölött válik a fal sikká, az **S266** által eltakart része alapozási jellegű. (Tehát a megtalált **S272** járószint az **S226** fal építésénél korábbi járószint lesz?)

Az **S266** sárgás, köves, agyagos szerkezetű itt ebben a szelvényrészben. Északkeleti részén habarcsszemcsés, szürkés színű, megegyezik a XIII/A. szelvényrész északnyugati oldalán az **S266** jellegével. Ám nem ez volt az **S266** teteje; az valószínűleg az enyhe lejtés miatt erodált. Ezért nem találtunk letaposott, keményre járt felszínt (a XIII/A. szelvényrész kivételével, ahol az **S266** az **S226** fal északi tövében intakt és kemény állapotban megmaradt, és az az **S266** legmagasabban megmaradt relikuma). Tehát az **S266** teteje zömmel elpusztult és csak a magját találjuk meg, amely vegyes konglomerátum.

Az **S266** északi szélén, a szelvényfal előtt, azzal közel párhuzamosan fut az **S271** alapozási árok. Ez 34 cm széles a jelentkezési szinten, a fenekén 16-17 cm széles, U-profilú. A XIII/C. szelvényrész keleti metszetfalában jól látható, hogy magasabbról indul és vágja ez az árok az **S266**-ot. Nyugatkeleti irányú, párhuzamos az **S226** fallal, attól 340 cm-re északra fut. Egy könnyűszerkezetes cölöpfal alapozási árka lehetett, amely fal párhuzamos az **S226** fallal. Valószínűleg egyidejűleg létezett az **S226** és az **S271** fala. Az **S271** alapozási árok a metszet alapján 50 cm mélyen lett az **S266**-ba beleásva. Betöltése barna föld, agyag és habarccspernyekkel keverve, belőle kevés mázatlan késő középkori kerámia és állatsont jött elő.

A mai napon a XIII/C. és XIII/D. szelvényrészek közötti tanúfalat elbontottuk, ugyanis az **S226** fal részben befutott a tanúfal alá. Így a XIII. szelvényben csak egy észak-déli középtengelyű tanúfalat hagyunk.

2021. június 02. szerda:

Létszám: Honti Szabolcs, Miskolczi Melinda, Nagy S. József, Szörényi Gábor András

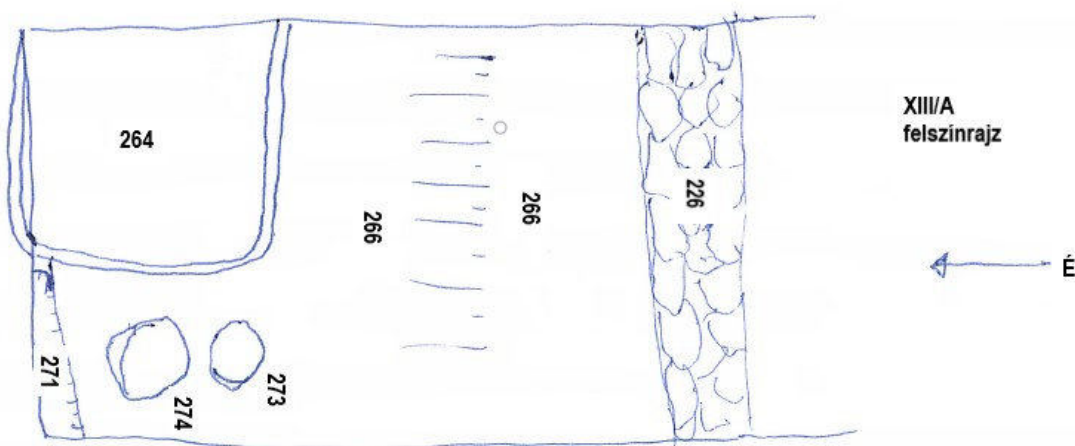
Pálfi Tibor, Szabó István, Szabó László

Fazekas Soma

Munkaidő: 8.30 – 14.30

Napos idő

A tegnapi nap folyamán tovább tisztítottuk a XIII/A. szelvényrész felszínét. A metszet nem változott, ehhez lásd a május 27-én készült skiccet.

A XIII/A. szelvényrész leírása:

Az **S226** fal északi oldalára, háromszög alakban rátakar az **S265** saját omladéka, törmeléke a falnak.

Az **S265**-re rátakar az **S263** modern szemetes, csíkos feltöltés, amivel betöltötték az **S264** elnevezésű modern meszesgödrot.

Az **S265** rátaakar az alatta lévő, utolsó középkori felszínre, az **S266**-ra. Ez egy változatos szerkezetű és összetételű konglomerátum. (Lásd ehhez a tegnapi bejegyzést a XIII/C. szelvényrészben is megtalált **S266**-ról.) Ez enyhén lejt északi irányba és kopik el. Látható, hogy ez a lejtés okozta az erózióját és elvékonyodását. Északkeleten elvágja az **S264** meszesgödör ezt az **S266**-ot.

Északnyugaton az **S266**-ban megtaláltuk két oszlophely foltját, ezek az **S273** és **S274**. Ezeket foltban és metszetben is fotóztuk.

Az **S273** leírása: 29 cm átmérőjű, egyenetlen kontúrú, egyenetlen oldalú és fenekű (az oldalában és az aljában levő kövek miatt). Legnagyobb mélysége 24 cm. Betöltése laza szerkezetű, barna humuszos föld, kissé habarcsszemcsés. A betöltésből néhány mázatlan késő középkori kerámia és állatcsont került elő.

Az **S274** leírása: az **S273**-tól északra 10 cm-re található oszlophely, 25 x 31 cm-es, lekerekített sarkú négyszög alakú, közel függőleges oldalfalú, kissé egyenetlen aljú. Betöltése azonos az **S273**-mal; laza szerkezetű, barna humuszos föld, kissé habarcsszemcsés. Betöltéséből egyetlen állatcsont került elő. Legnagyobb mélysége 26 cm.

A két oszlophely az **S266**-ba mélyed. Sekély mélységük is igazolja, hogy eredetileg az **S266** itt lekopott, magasabban volt a felszíne.

A két oszlophelytől északra 20 cm-re, ezen szelvényrészben is megtaláltuk az **S271** alapozási árok részletét. Éppen egy rövid, 70 cm-es szakaszát. Úgy tűnik, hogy ez az árok itt véget is ér; keleti vége enyhén húz felfelé és az **S264** meszesgödör éppen nem vágta el. Talán vélelmezhető, hogy az **S271** alapozási árok és a rá merőleges **S273** és **S274** oszlophelyek egy könnyűszerkezetes épület vázszerkezetének elemei.

A XIII/B. szelvényrész leírása:

A XIII/B. szelvény az **S226** fal déli oldalától az **S34** fal északi oldaláig tart. Nyugati lezárását az észak-déli irányú tanúfal adja, keletről a szelvényfal zárja le. Az **S226** fal teteje a föld felszínén is jelentkezett, jelenleg kb. 60 cm mélyen bontottuk ki. Szélessége kb. 90 cm. Mészkövekből rakott, jó megtartású fal, habarcsa sárgásfehér színű.

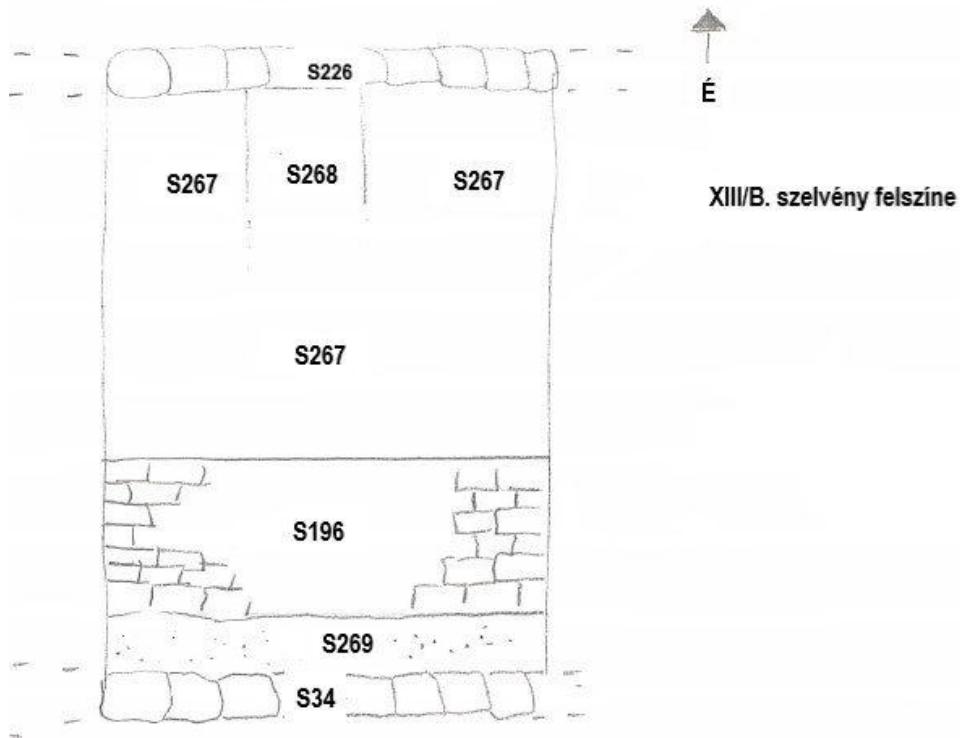
Az **S226** déli oldalán, háromszög alakban jelentkezik az **S265**. Ez a sárgás színű, habarcsos réteg az **S226** pusztulásához köthető. **S226**-tól 40-50 cm távolságra fut ki déli irányban. Fedi az **S267**-et, ami egy sárgás színű, keményebbre taposott terrazzo padló. Ez az **S226** falhoz tartozó járósínt. **S226**-tól kb. 320 cm hosszan figyelhető meg déli irányban. A szelvény északnyugati negyedében kissé vékonyabban jelentkezett, így horolása során előbukkant az alatta található, észak-déli irányú **S268** fal. Ennek szélessége kb. 85 cm, visszabontása egyenes; valószínűleg egy falegyent követ. Az **S268** nincs kötésben az **S226**-tal!

Az **S265**-től délre, arra ráfedve egy erősen kevert, humuszos betöltést láthatunk, ez az **S276**. Jellegét tekintve megegyezik az **S226** északi oldalán lévő **S263**-mal. **S276** is az újkorban jön létre, amikor az **S34** és **S226** falak közötti megsüllyedt területet (egykori helyiségek) feltöltik és egy többé-kevésbé sík területet alakítanak itt ki. **S276** észak-déli irányú hossza kb. 350 cm. Délről fedi az **S269**-et és az **S196**-ot, meg ráfed az **S267**-re is.

Az **S267**-től délre a 2018-ban azonosított **S196** téglapadló található. Tégláinak mérete: 27 x 13 x 3,5 cm. Észak-déli irányban kb. 185 cm hosszan jelentkezik; déli vége egyelőre bizonytalan, mert fedi az **S269**. Elképzelhető, hogy az **S196** és az **S267** között volt egy valamilyen fából készült fal; ennek bizonyíthatóan nyomát nem találtuk, de a jelenség hasonlít a nyugati szárnyban azonosított téglafolyosó + terrazzo padló kombinációra.

Az **S34** északi oldalán jelentkező **S269** az **S34** pusztulási rétegének tartható. A 70-55 cm széles, kelet felé keskenyedő réteg fedi az **S196** téglapadlót. Keleti felén néhány nagyobb méretű mészkö is megfigyelhető benne. Az **S269** sárgásfehér színű, habarcsos, kissé cementálódott réteg; felszínén néhány 16. századi mázatlan kerámia is jelentkezik.

Az **S269**-tól délre jelentkező, nyugat-keleti irányú **S34** fal szintén mészkövekből épült. Elég rossz megtartású, girbegurba, sem épkezláb falsíkot, sem falegyent nem lehet rajta kivenni. Az egész fal enyhén déli irányba dől. Az is elképzelhető, hogy eleve elmozdult dél felé és eredetileg inkább az **S269**-en vagy legalább részben azon volt.

2021. június 03. csütörtök:

Létszám: Miskolczi Melinda, Nagy S. József, Szörényi Gábor András

Pálfi Tibor, Szabó László

Munkaidő: 8.00 – 15.00

Napos idő, kb. 20 °C

A XIII/B. szelvényrészben a szelvény délnyugati, kb. $\frac{3}{4}$ részéről elbontottuk az **S269**-et. Egy nagyjából 40 cm széles sávban tartottuk meg egyelőre a szelvény délkeleti sarkában. Itt vastagsága 3-5 cm között változik, jól láthatóan fedi az **S196** téglapadló déli részét. Belőle egy szőget és mázatlan kerámiát csomagoltunk.

Az **S196** feltételezésünkkel ellentétben nem ér el egészen az **S34** falig; attól 50-60 cm távolságban véget ér. A keleti szelvényrészhez képest a nyugati oldalon úgy tűnik, hogy egy sorral tovább megmaradt. Itt egy lenyomat alapján az is elképzelhető, hogy felszedték a padlót. Helyén egy barnás színű, agyagos új réteget, az **S277**-et találjuk. Ez is kissé szemcsés, habarcsos; ez a habarcsos anyag még az **S269** anyaga lehet belekeveredve/kis mértékben beletaposva. Jól látszik, hogy az **S196**-ot ebbe az **S277**-be tették bele. Fotóztuk.

A XIII/D. szelvényrész nyugati szelvényfalát omlásveszély miatt zsaluztuk.

A XIII/A. szelvényrészben tovább bontjuk az **S266** keleti 2/3 részét. Továbbra is egy idehordott, nagyon kevert feltöltésnek gondoljuk elég vegyes leletanyaggal.

A XIII/D. szelvényrész esetében korábban úgy gondoltuk, hogy az **S226** és az **S18** tulajdonképpen egy fal lesz. Mára bebizonyosodott, hogy az **S18** egy korábbi, mészkőből rakott fal, amire vélhetően az utolsó periódusban ráépítik az **S226**-ot. Az **S18** és az **S226** iránya nem is egyezik meg teljesen; szöveget zárnak be egymásra.

A szelvény északnyugati sarkában, az **S226-S18** együttesének tetejétől számított kb. 115 cm mélységben egy falegyent találtunk. Ez alatt az **S18** fal szép, egységes szerkezetű, sima; mindenképpen „látható” fal, nem alapozás. A falegyen felett az **S18**-ból csupán a falmagot tudjuk megfogni. Úgy gondoljuk, hogy az **S18** egy pince fala lehet, a földem pedig a „falegyenről” indulhatott. A behullott nagy mennyiségű kőről először azt feltételeztük, hogy a boltozat maradványa lehet. Később azonban erősen visszabontva, a felszíntől számított kb. 160-170 cm mélységben az **S18** fal észak-déli szakasza is jelentkezett. Így azt is elképzelhetőnek tartjuk, hogy a kövek ennek az **S18** észak-déli irányú szakaszának beborításából származnak. Ezt a pincét egészen sokáig használják: erősen kevert betöltése az **S275**, amiben 1926-os érmét, porcelán tárgyértöredéket és egyéb modern anyagot találtunk egy középkorinak tartható pénzérme mellett. Úgy gondoljuk egy 1938-as érme alapján, hogy ezt a pincét talán a II. világháború után töltik fel az **S275** anyagával.

A középkori pince lejárata talán keletről lehetett, mert az **S18** úgy tűnik, hogy egy darabon véget ér. Ezt a szelvény bontása során még tisztázni fogjuk.

2021. június 04. péntek:

A mai napon hivatalos elfoglaltság miatt nem végeztünk bontómunkát.

2021. június 07. hétfő:

Létszám: Gál Viktor, Miskolczi Melinda, Nagy S. József, Szörényi Gábor András

Gyárfási József, Pálfi Tibor, Szabó László

Munkaidő: 8.00 – 15.00

Napos idő, kb. 24 °C

A XIII/A. szelvényrészben folytattuk az **S266** bontását. Ennek alsó, 5–10 cm vastag része sárgás színű, agyagos, erősen altalaj jellegű. Az **S266** fedi az **S226** alapozását, így ez az erősen kevert anyagú feltöltés az **S226** fal járósintje → felső része keményre is taposott. Az is elképzelhető, hogy ez az alsó, leletmentes réteg valamelyik pince kialakításából származik és az anyagot itt terítették szét.

Alatta a felszíntől számított kb. 120 cm mélységben egy sötét színű, újabb réteget találtunk. Ez jellegét tekintve megegyezik a XIII/C. szelvényrészben azonosított **S272**-vel, így egyelőre itt is ezt a számot kapta. Jelenleg azt gondoljuk, hogy az **S272** lehetett az **S226** építése során a járósint; az **S272** is nekifut az **S226**-nak, de csak az alapozásának.

A XIII/C. szelvényrészben is megkezdjük az **S266** részleges elbontását. A szelvény nyugati harmadán egyelőre itt is meghagyjuk az **S266**-ot; keleti 2/3 részét viszont elbontjuk, így az alatta levő **S272** jobban érzékelhető lesz. **S266** bontása során egy dorombot találtunk!

A XIII/D. szelvényrészben elértük a pince alját. Kitakarítjuk, holnap az összes szelvényrészsel együtt légifotózzuk.

2021. június 08. kedd:

Létszám: Gál Viktor, Honti Szabolcs, Miskolczi Melinda, Nagy S. József, Szörényi Gábor András

Gyárfási József, Szabó László

Munkaidő: 8.00 – 15.00

Napos idő, 24 °C

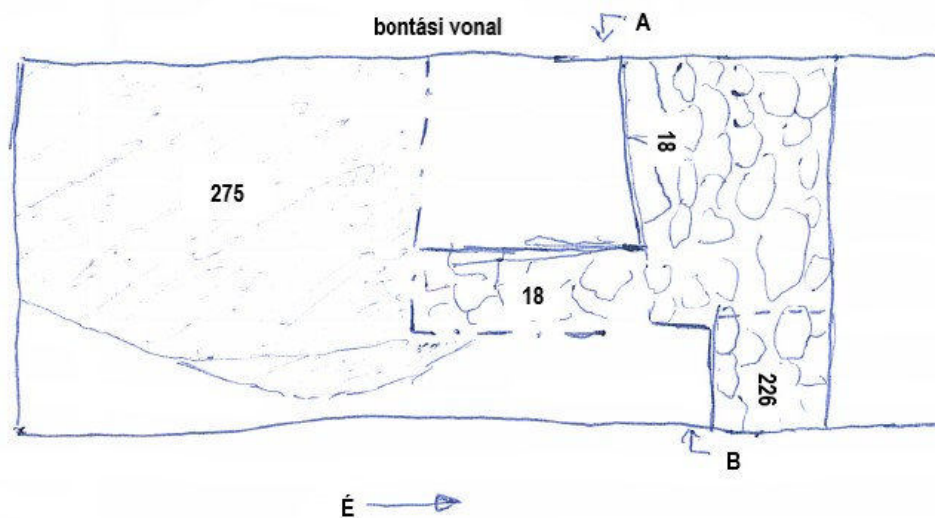
Kitakarítottuk a XIII/A-D. szelvényrészeket, majd légifotót készítettünk ezekről.

A XIII/A. szelvényrészben az **S266** vastagsága a szelvény déli végénél 56 cm, észak felé a réteg lebukik, vékonyodik; itt már csupán 34 cm vastag az **S264** déli oldalánál. Felső, kb. 2 cm vastag része keményebbre taposott → ez az **S226** fal északi, külső járósintje. Ez alatt egy nagyjából 36 cm vastag, sötétbarna színű, erősen kevert réteget találtunk, amiből a bontás során nagy mennyiségű, változatos leletanyag származott. Úgy gondoljuk, hogy ez a nagyon vegyes anyag a járósint kiegyenlítésére szolgált. Ez alatt, még mindig az **S266**-hoz tartozik egy sárgás színű, agyagos-köves réteg, ami jellegét tekintve hasonlít az altalajhoz. Vastagsága a szelvény déli felén kb. 20 cm, az **S264** déli oldalánál már csak 6 cm lesz. Úgy gondoljuk, hogy ez az altalajhoz hasonlító, itt szintkiegyenlítést szolgáló réteg valamelyik pince kiásásából származhat.

Ez a sárga, agyagos-köves **S266** fedi a barnás színű, faszén szemcsés **S272**-t. Úgy tűnik, hogy ez az **S272** nekifut az **S226** alapozásának. Az **S226** északi oldalán alapozási árok nyomát nem találtuk; a már felhúzott fal alapozását fedhették el, támaszthatták meg ezzel az **S272**-vel. Az **S272**-t is vágja az **S264** meszesgödör. Az **S273** és az **S274** azonban már nem éri el az **S272**-t.

A XIII/C. szelvényrészben az **S266** vastagsága 25-20 cm között változik. Ennek is kevert az anyaga, azonban itt inkább sárga színű, köves; ellenben a XIII/A. szelvényrészben tapasztaltakkal. Ez utóbbi eltérés azonban nem mérvadó, mivel a feltöltés során esetlegesen terítették szét az anyagot. Ezt az **S266**-ot a szelvény északi felén vágja a 20-25 cm széles, **S270** alatt induló **S271**. Az **S266** itt is takarja az **S272**-t. A barna színű, faszén szemcsés **S272** itt jobban elkülönül a sárgás színű **S266**-tól.

Az **S226** fal északi oldalán is érzékelhető, hogy az **S226**-ot ráépítik az **S18**-ra; a fal nyugati oldalánál, ahol magába foglalja az **S18**-at, az alapozás síkja 5-10 cm-el beljebb van, mint a fal keleti oldalánál. Az **S272** felszínétől 60 cm magasságig egy falelválás is látható; az **S18** és az **S226** itt (értelemszerűen) nincs kötésben egymással. A falelválás fölötti kb. 20 cm viszont már az **S226** anyaga jelentkezik egységesen; ezen a szakaszon már ráépítették az **S18**-ra az **S226**-ot.

XIII/D. szelvényrész felszínrajza

A XIII/D. szelvényrész meghatározó objektuma az annak északi oldalán húzódó **S226** fal. Ez a falszakasz nagyon enyhén, de megtörik déli irányba, a XIII/A-B. szelvényrészekben feltárt nyomvonalhoz képest.

A fal rakásmódjában is látható különbség. Ennek magyarázata, hogy az **S226**-ot ráépítették egy korábbi pinceépület falára, az **S18**-ra. Ez az **S18** szögben kicsit eltér az **S226** irányától. A szelvényrészt ettől a faltól, falkomplexumtól délre zömmel az **S275** elnevezésű, modern szeméttel kitöltött beásás foltja tölti ki. Ezt a mai felszínhez képest 70–90 cm mélységben kialakított mesterséges szintig bontottuk ki. Ez az **S275** megegyezik a 2012-ben feltárt/azonosított **S19**-el. Egy nagy mélyedés volt itt, amit kitöltöttek modern szeméttel. 2012-ben a szemét mellett 1938-as pénzérme került elő, idén 1926-os pénzt találtunk benne.

Ezt az **S275**-öt egy bontási vonal mentén vizsgáltuk meg, 230 x 180 cm-es felületben, az **S226** és **S18** falak délnyugati oldalán.

A 90 cm széles **S226** fal az **S18** falra ráépülve 150 cm szélességet mutat. Északi falsíkja hevenyészett, de megvan a XIII/C. szelvényrészben. Déli oldalán azonban nincs falsíkja, csupán csorbázatos falmagja.

Az **S18**-nak a déli oldalán -110 cm-en találtuk meg a falsíkját. Ez a falsík a jelenlegi felszínhez képest -320 cm-ig fut lefelé. Ezt a falsíkot követve haladtunk a bontási vonalon belül a bontással. A jelenlegi felszínhez képest -220 cm-en, ezen **S18** falsíkja merőlegesen megtörik déli irányba. Azaz egy falsarkot találtunk az **S18**-ban (erre a falsarokra építették rá az **S226** falat).

A falsarkon belül a kitöltő réteg az **S275** volt. Azaz ezt a pincyszerű lemélyülést a modern korban töltötték fel.

A modern szemetes, csíkos szerkezetű **S275**-ben nagyon sok törtkő volt belekeveredve. Ez a sok kő a merőlegesen megtörő **S18** fal keleti részlete, ami az északi szakaszhoz képest 100 cm-el mélyebben volt intakt állapotban. Fölötte látszott, hogy kiomlott és az omlás eredményezte a betöltésben a sok követ.

Az **S18** keleti szakaszán egy középkori érme is előkerült. Ezen érme esetében azonban bizonytalan, hogy az **S18** építéséhez tartozik, avagy az **S275** betöltésével keveredett rá az **S18** falra. A falazás módja kapcsán látható a keleti oldali kiomlásnál, hogy egy kéreg alkotja a belső síkot. A kéreg mögé tört köveket szórtak, kötés nélkül. Mögötte agyagot, köves réteget halmoztak.

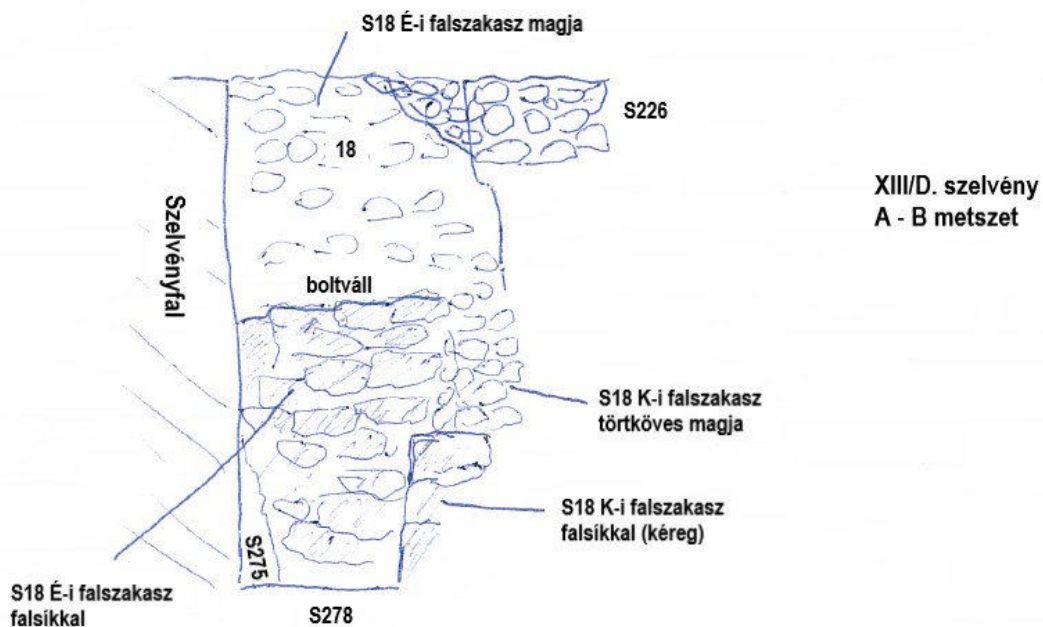
Az **S18** egy középkori pince falának északkeleti sarka. Ennek járósíntje a mai felszín alatt -320 cm-re megtalált, vízszintesre kialakított sárga agyagos, természetes eredetű felszín, az **S278**.

Ehhez az **S278**-hoz képest 210 cm magasan áll az **S18** északi falrészlete. 210 cm-en egy vízszintes sík, falegyen szintjén szűnik meg a falsík. Ez a falegyen tulajdonképpen egy boltváll volt. Vagy egy dongaboltozatot raktak innen, vagy sík gerendafödémeket helyeztek rá erre a vállra. Ez volt a pince mennyezete.

A pincét az **S275** töltötte ki. Azaz használták a pincét a 20. századig. Hogyan és miért?

A kolostor 16. századi pusztulása után ez a pince, ha be is szakadt, akkor is egy nagy üreget, mélyedést alkotott. Ezt láthatták a 20. században is. Kitisztíthatták és használták a két világháború közötti turistaházhoz – erre utalnak az 1926-os és 1938-as pénzérmék. Az **S278**-as felszínt a 20. századi használat során tisztították, így a középkori járósíntje akkor elpusztult, elkopott, ezért mi már nem találtuk meg. Az **S278** fölött az **S275** modern feltöltés helyezkedett el.

A II. világháború után számolták fel végleg ezt a pincét és töltötték fel az **S275**-tel. Ekkor omlott be a keleti fala.

2021. június 09. szerda:

Létszám: Nagy S. József

Gyárfási József, Pálfi Tibor, Szabó László

Munkaidő: 8.00 – 15.00

Napos idő, kb. 25 °C

A mai napon a XIII/D. szelvényrészben az **S18** fal észak-déli irányú szakaszának külső síkját igyekeztünk megtalálni. Ennek érdekében keleti irányban kb. 2 m szélességben, 130 cm mélységben (az **S275** tetejétől számítva) bontottunk a szelvényünk keleti metszetfaláig.

A XIII/B. szelvényrészben egy kb. 30 cm széles sávban az **S268** keleti oldalán eltávolítottuk az **S279**-et. Alatta egy sötét színű, faszénzemesés réteget azonosítottunk, ez az **S281** számot kapta. Jellegét

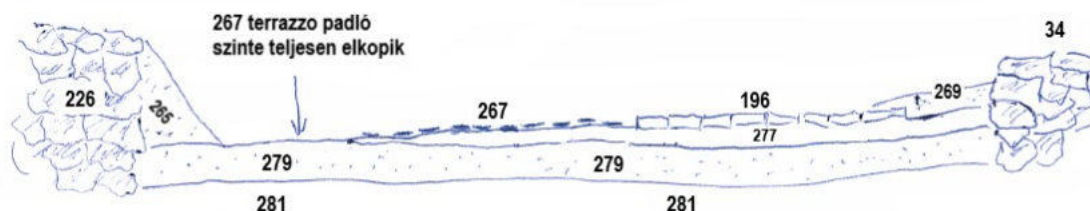
tekintve hasonlít az **S226** fal északi oldalán jelentkező **S271**-re. Az **S268** nyugati oldalán az **S277**-et eltávolítva egy vörösesbarna réteget találtunk. Ez az **S280** számot kapta.

A szelvényrészben történt eddigi bontásokat a következőképpen összegezhettük:

- Az utolsó periódus helyiségét északon az **S226**, keleten az **S197**, délen pedig az **S34** fal határolja. A szelvényrész déli felén az **S196** téglapadló jelentette a járósíntet; ennek a szélessége kb. 2 m. A téglapadlótól északra az **S226** falig az **S267** terrazzo padló jelentkezett. Ez a szelvény közepén jobb állapotú, észak felé elvékonyodik; az **S226** déli oldalának közelében már csak foltokban érzékelhető. Erre az utolsó járósíntre takart rá az **S265** (**S226** pusztulása) és az **S269** (**S34** pusztulása).
- Az **S196** téglapadló fektetőrétege az **S277**. Ez egy szürkés színű, faszénszemcsés réteg, aminek a vastagsága a szelvény déli felén 10 cm, a szelvény közepén 8 cm, majd innen annyira elvékonyodik, hogy a szelvény északi harmadán már nem azonosítható. Az **S277**, valamint a felette levő **S267** és **S196** is fedte az **S268**-at, ami egy korábbi, visszabontott észak-déli falszakasz.

Az **S267** és az **S196** közötti szerkezeti váltásra magyarázatképpen az szolgálhat, hogy a két padló típus között kellett lennie egy könnyűszerkezetes falnak. Ehhez azonban sem alapozási árkot, sem cölöphelyeket nem találtunk. Hasonló padlóváltást 2013-ban a nyugati épületszárnyban is találtunk! Úgy gondoljuk, hogy a téglapadlóval a közlekedést biztosító folyosókat burkolták, az erről nyíló helyiségek pedig terrazzo burkolatot kaptak (l. 2018-ban a kályhas helyiség padlója – **S204**).

- Az **S277** alatt jelentkezett az észak-déli irányú **S268** fal. Szélessége 75 cm, egy falegyenig bontották vissza. A mészkőből rakott fal északi végét visszabontották, nincs kötésben az **S226** fallal. Elképzelhető, hogy az **S34** fallal viszont kötésben lesz, de ezt majd a további bontás során fogjuk tudni megnyugtatóan tisztázni.
- Az **S277** alatt, az **S268** keleti oldalán egy erősen köves, habarcsszemcsés új réteget azonosítottunk. Ez az **S279** azonosítót kapta. Vastagsága az **S34** falnál 25 cm, ugyanezt a vastagságot tartja az **S226** falnál is. Úgy gondoljuk, hogy az **S279** az **S268** fal bontási törmeléke, amit az **S268**-tól keletre fekvő részen felhasználnak a terület feltöltésére. Ez alatt a feltöltési réteg alatt jelentkezik az **S281**.
- Az **S268** fal nyugati oldalán kissé más a helyzet. Itt az **S277** alatt egy vöröses színű, agyagos réteg jelentkezett, ami az **S280**-as számot kapta. Talán ez is egy feltöltési réteg. Déli fele inkább agyagos, északi 2/3 részén kőben gazdagabb.

XIII/B. szelvényrész K-i metszetal

2021. június 10. csütörtök:

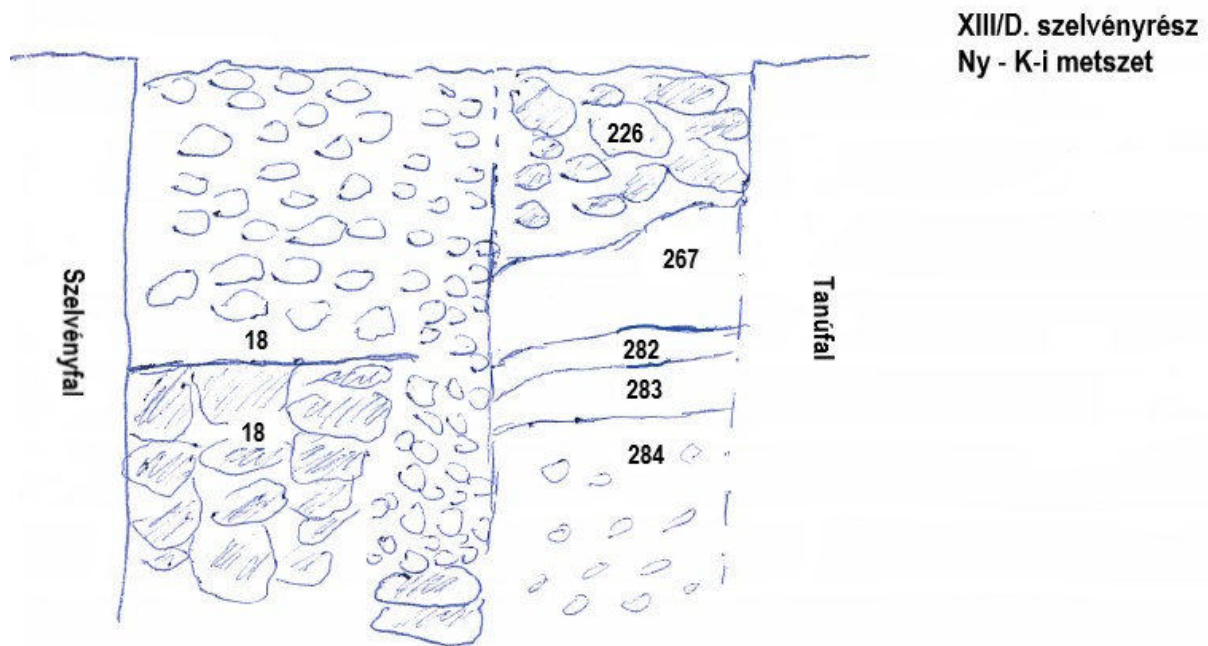
Létszám: Gál Viktor, Miskolczi Melinda, Nagy S. József, Szörényi Gábor András

Gyárfási József, Pálfi Tibor, Szabó László

Fazekas Soma

Munkaidő: 8.00 – 15.00

Közepesen felhős idő

A tegnapi napon a XIII/D. szelvényrészben a pince értelmezése okán az **S18** falsíkját folytatva kialakítottunk egy nyugat-keleti metszetszfalat. Az **S18** pincefalról a tisztítás következtében kiderült, hogy későbbi az **S226** faltól – elvágta az **S18** az **S226**-ot. Ezt egyértelműen a XIII/C. szelvényrészben, az **S18** és **S226** északi oldalán még markánsabban érzékeltük.

Az **S18** készítésével elvágták az **S226**-on túl, az ahhoz tartozó további rétegeket is. Ezt a jelen metszetszfalban jól érzékeltük, a rétegek lefelé ívelődnek itt.

Az **S18** falon belül modern kori feltöltés, az **S275** található. A falon belüli járószint, a pince felszíne az **S278**.

Az **S18** falsaroknál, a fal keleti részlete mögött a rétegződés a következő:

- A legfelső járószint az **S267**, ugyanezt a XIII/B. szelvényrészben is azonosítottuk. Ez az **S267** az intakt, keleti oldalán 35 cm vastag, sárga agyagos, köves, a teteje keményre taposott.
- Az **S267** ráfed az alatta lévő sötétbarna, humuszos rétegre, az **S282**-re. Ez 15 cm vastag.
- Alatta található az **S283**, mely 20 cm vastag vörösesbarna agyag. Ez ráfed az **S284**-re, mely nem más, mint a köves, sárga agyagos, erdei altalaj. Ebbe az altalajba is mélyül az **S18** pincefal.

Az **S18** értelmezése:

Az **S18** vágja az **S226**-ot, elvágja az **S226**-ra felfutó **S267**-et. Elvágja az **S267** alatti **S282**-t, **S283**-at és beleásták az **S284**-be. Az **S18** betöltése az **S275** és a 2012-ben azonosított **S19**. Az **S275**=**S19**, ugyanolyan modern kori szemetes feltöltés. Az **S18** tehát nem középkori pince! Elvágja a középkori

strat. egységeket. Az **S18** egy újkori/modern kori pince fala. 1890-ben épült itt turistaház. A két világháború közti pénzermék okén, talán ekkor építették a pincét. A kolostornégyszög északnyugati sarkát ezzel elpusztították, nyilván annak a köveiből épült. Északkeleti sarkát találtuk meg. A bejárata valószínűleg nyugatról lehetett, a kolostor egykori északnyugati, nyugati oldaláról (itt lejt a hegyoldal, abból nyithatták a pincét).

Az a jelenség, hogy az **S18** elvágja az **S226**-ot, jól lászik a ma készített fotókon.

2021. június 11. péntek:

Létszám: Gál Viktor, Honti Szabolcs, Miskolczi Melinda, Szörényi Gábor András

Gyárfási József, Pálfi Tibor, Szabó László

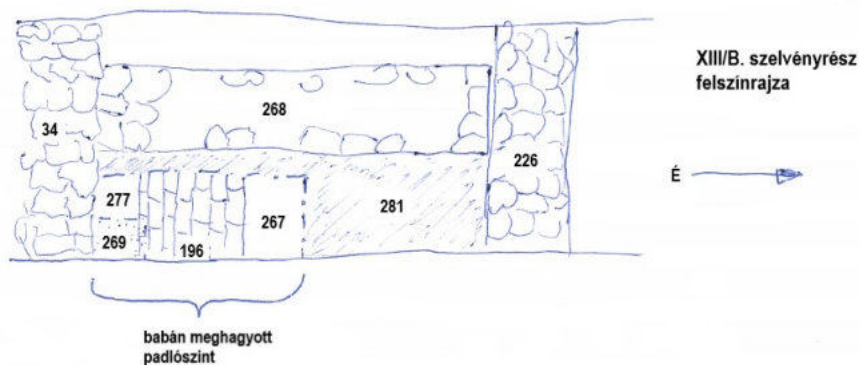
Munkaidő: 8.30 – 14.00

Borult idő

A XIII/B. szelvényrészben az **S268** faltól keletre elbontottuk az **S267** terrazzo padlót és járósíntet, valamint az alatta lévő **S277** és **S279** feltöltési rétegeket. Ez az elbontás az **S226** faltól nyugatra 270 cm-es területet érintett azért, mert az **S267**-ből meghagytunk „babára” egy kisebb, 65 cm-es részletet.

Az **S267**, **S277**, **S279** rétegződése 47 cm vastagságú volt. Alatta egy sötétbarna, humuszos, faszenes, szemetes, barna földréteg, az **S281** következik. Ennek a felülete vízszintes. Ugyanakkor nem tűnik járósíntnek, mert nagyon humuszos, puha szerkezetű. Továbbá mélyebben van, mint az **S268** visszabontott fal alapozásából kiugró kövek szintje. Tehát nem ez volt az **S268** keleti oldali járósíntje.

De akkor hol volt az **S268** keleti járósíntje? – Magasabban, de az **S268** visszabontásakor elpusztították azt.

A XIII/A. szelvényrészben elbontottuk az **S266** felszínt és réteget az elmúlt napokban. A szelvényrész északkeleti sarkában „babára” hagytunk az **S266**-ból egy 140 x 70 cm-es tömböt. Az **S266** 30-40 cm vastagságú volt, észak felé vékonyodott. Ráfutott az **S226** falra. Belőle 16. századi vegyes, főleg mázatlan kerámia került elő, de fémkeresővel egy ívelt lemez darabjai is előkerültek belőle. Ez a véleményünk szerint egy vért, talán sípcsontvédő vért darabja – gyanús, hogy páncél volt. Számos szög volt még ebben az **S266**-ban, viszonylag szemetes volt. Egy planírozott 16. századi feltöltési réteg, amit ide terítettek és letapostak.

Alatta egy sötétbarna színű, humuszos, faszénzemeses, laza szerkezetű réteget azonosítottunk, az **S272**-t. Ez is viszonylag szemetes, ám ebből főleg Árpád-kori, 13. századi kerámiák kerülnek elő. Változó vastagságú volt az **S272**, 5-10 cm vastag.

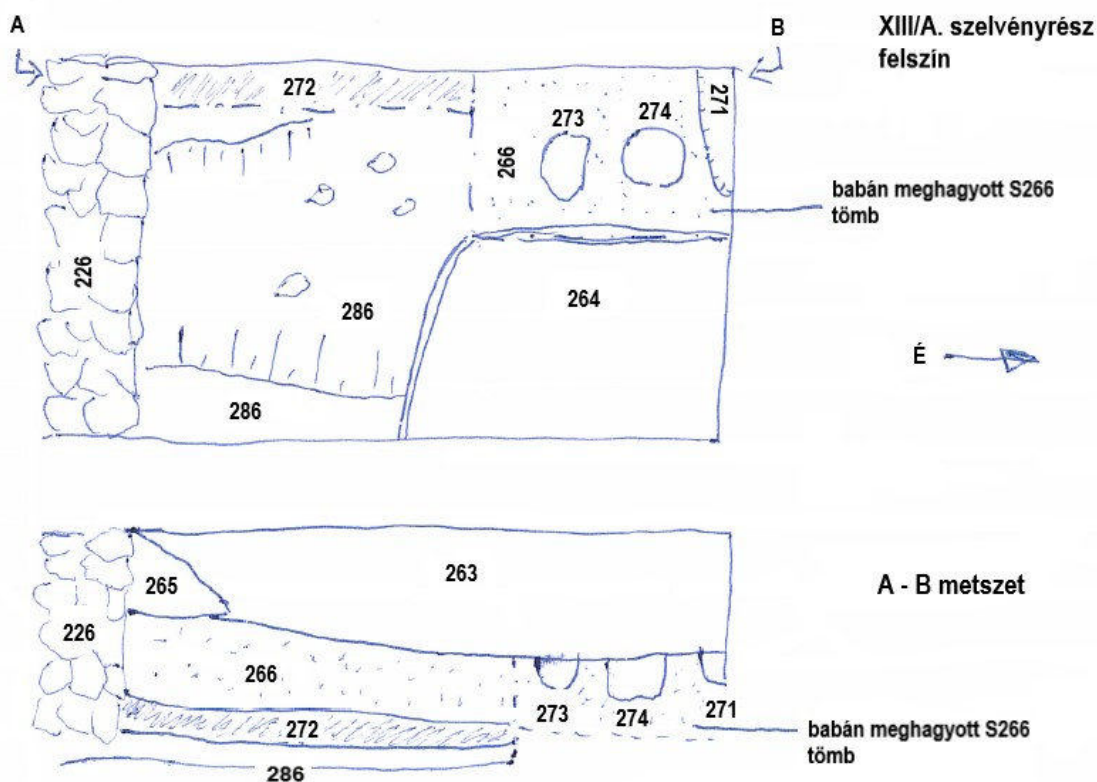
Észak-déli irányban egy metszetsvonalat alakítottunk ki az S272-ben és a keleti felét elbontottuk. Alatta a vörössárga erdei agyagos altalaj felszíne következik, ez az S286 elnevezést kapta; közepén kissé teknős, a kövek kitüremkednek belőle.

Fotózás után ezt a metszetsvonalat is elbontottuk és az S272-ből csupán a nyugati metszetsfalnál hagytunk meg egy 20 cm széles sávot belőle.

Ezen a szinten megtaláltuk az S226 északi oldalán a fal alját. A falat ebben a szelvényrészben ráépítették az S286 altalajra, sőt a fal alá befut az S272 is. Ennek oka azonban az lehetett, hogy a falat ráépítik az altalajra (S286-ra). Utána elkezdik feltölteni ezt az oldalát az S272-vel, ami részben bepereg a fal alatti résekbe és ráfed a fal oldalára is. Ez egy humuszos anyag, sok szeméttel és faszénpöttyel.

Ezután az S266 vegyes, sárga agyagos-köves, szemetes réteggel töltik fel a területet, aminek a tetejét letaposva kialakul az itteni járószint.

Ez a szituáció analóg a XIII/C. szelvényrészben tapasztaltakkal – ezt lásd később.

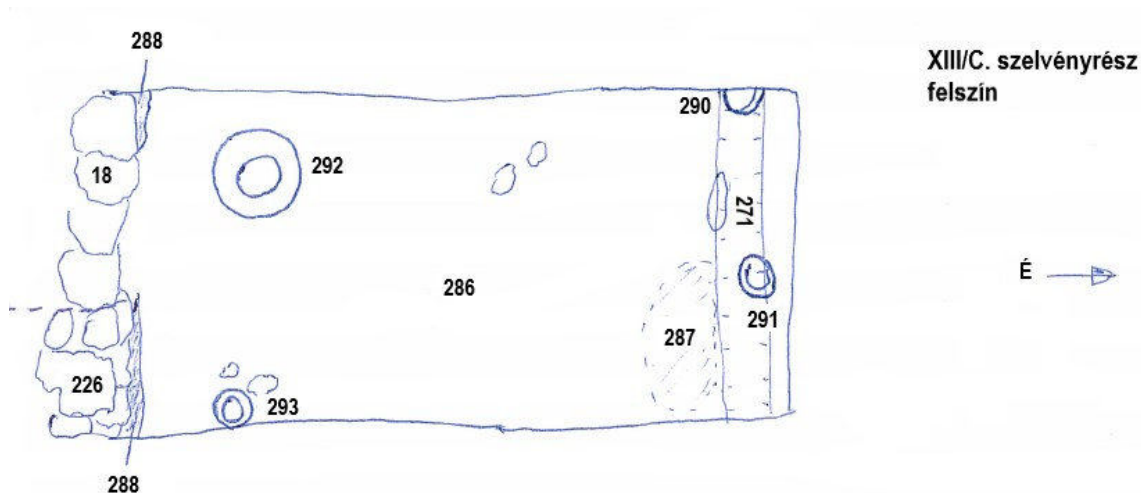
2021. június 14. hétfő:

Létszám: Gál Viktor, Miskolczi Melinda, Nagy S. József, Szörényi Gábor András

Gyárfási József, Szabó László

Munkaidő: 8.30 – 15.30

Kissé felhős, napos idő; délután borult idő

A XIII/C. szelvényrészben elbontottuk az elmúlt napokban az S266 felszínét és réteget. Ez analóg volt a XIII/A. szelvényrészben is leírt azonos réteggel. Alatta itt is – hasonlóan a XIII/A. szelvényrészhez – jelentkezett az S272 faszénzemcsés, sötétbarna, humuszos sáv, 5–12 cm-es változó vastagságban. Ezt az S272-t lehoroltuk a teljes szelvényrészben.

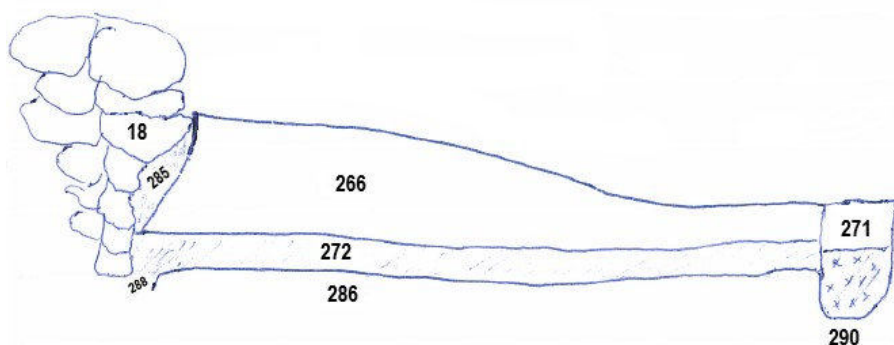
Alatta megjelent a kompakt szerkezetű vörösesbarna agyag, ami hasonlít az erdei altalajhoz. Ezt a XIII/A. szelvényrészben és itt is S286-nak neveztük. Ez közel vízszintes, kissé egyenetlen felszín alkott itt. Keményre van taposva. Itt is és a XIII/A. szelvényrészben is faszénzemcsék vannak beletaposva.

A szelvény északi szélén ebbe az S286-ba is belemélyed az S266 felszínéből induló S271 elnevezésű alapozási vagy cölöpárok. Ezen S271 árok bevágásakor éppen érintettek, vagy el is vágtak egy égett, vörös foltot, az S287-et. Ez közvetlenül az S286 felszínén fekszik, tulajdonképpen nem más, mint az S286 megégett felülete egy 45 x 60 cm-es nyugat-keleti tengelyű ovális foltban (egy egyszeri tűzrakás nyoma).

Az S226 fal tövében az S272 réteg bukik be a fal réseibe. Ez egy alapozási árka lehet az S226 falnak. 5–10 cm keskeny sávban itt az S272-vel van kitöltve a fal északi töve. Ez az alapozási árok az S288 elnevezést kapta.

Az S226 fal használatához tartozó járósínt az S266 volt. Ezt bizonyítja, hogy az S266 felszíne alatt rendezetlen, alapozásszerűek a fal kövei, nem alkotnak szép falsíkot.

Az S226 falnak a szelvényrészbe eső nyugati 2/3-a leomolhatott, megsérülhetett. Azonban a nyomvonalán alakították ki az újkorban az S18 pincét. A megújítás egyértelműen látszik az S226 és S18 falak északi homlokzatán. Az S18 fal alapozási árka az S285 elnevezést kapta. 5–14 cm széles, köves, szemcsés, barna föld a betöltése. Egyértelműen az újkori falhoz tartozik, elvágja az S266 feltöltési réteget. Alja az S272 réteg tetejéig fut, itt összeszűkül.

Az **S266** réteg és járószint alatti vékony feltöltési réteg az **S272**. Az **S226** falhoz tartozó alapozási árkot is megtaláltuk a fal északi tövében, 9–12 cm széles. Egy 110 cm-es szakaszon, közepén van egy hiátus benne. Ezen **S288** alapozási árkot az **S272** feltöltési réteg anyaga tölti ki (az **S272** réteg belebukik az **S288** árokba).

Az **S272** alatt jelentkezik az **S286** letaposott vöröses agyag.

A szelvényrész északi szélén végigfutó **S271** árok (talpgerenda árok vagy cölöpárok) vonaláig futnak ki az **S266** és **S272** rétegek. Talán folytatódnak attól északra is, de itt van a szelvényünk széle, így ez bizonytalan. Mindenesetre úgy tűnik, hogy az **S226** és **S271** közötti rész volt feltöltve az **S272**-vel és **S266**-tal.

Az **S271** árok egy cölöpárok volt, benne két oszlophelyet azonosítottunk, amelyek az **S290** és **S291** azonosítót kapták.

- Az **S290** az árok nyugati végében, félig a metszetsfalban helyezkedik el. Faszenes foltként észleltük. 21 cm átmérőjű, lefelé hegyesedő. 27 cm mély a jelentkezési szintjéhez képest. Betöltése erősen kormos, faszenes, laza barna föld, 3 db Árpád-kori kerámia volt benne.
- Ettől keletre, az **S271** cölöpárok északi szélében találtunk egy további faszenes kerekded foltot, az **S291**-et. Ez is egy oszlophelynek bizonyult. 22 cm átmérőjű, 8 cm mély a jelentkezési szinthez képest. (A jelentkezési szintjük mindkét esetben az **S271** árok fenekére volt.) Betöltése erősen kormos, faszenes, barna laza föld, 1 db Árpád-kori kerámia volt benne.

Érdekes, hogy mindkét oszlophelynek csak az alsó részén érzékelünk faszenet, pedig az **S290**-nek jól látszik a metszete a metszetsfalban. Látható, hogy csak az **S271** árok fenekébe mélyedő részük volt faszenes az oszlophelyeknek, de miért? → Valószínűleg a hegyét megégették a cölöpöknek és úgy verték bele kissé az árok aljába őket. Ezután az árkot bedöngölték az **S271** betöltésével. A két oszlop/cölöp távolsága egymástól 125 cm.

A **XIII/B. szelvényrészben** az **S268** fal nyugati oldalán levő **S280**-at bontottuk el. Ez a vöröses színű, agyagos réteg fedte az **S34** fal 10–19 cm széles alapozási kiugrását. Az **S280** felső, kb. 5–25 cm vastag része vörösebb, agyagosabb, letaposott, kompakt szerkezetű; a réteg vastagsága északi irányba nő. Ez a felső réteg úgy tűnik, hogy vízzáró szerepet is betöltött, mert az **S280** alsó részét jelentő, agyagos, faszénszemcsés, néhol sóderes (főleg a szelvény közepe táján érzékelhető ez utóbbi, itt a sóderréteg vastagsága 4-5 cm) réteg nedves volt a bontás során. Ezt a fajta nedvességet az **S280** fölötti rétegek esetében nem tapasztaltuk. Az **S280** bontása során nagyjából 50 cm-es tanúfalat hagytunk a szelvény közepén. Az **S280**-ból 13–14. századi kerámiát, köztük egy külső oldalán zöldesbarna mázfolytáros darabot is elcsomagoltunk. Úgy véljük, hogy az **S280** felső, 5–20 cm vastag része az **S268** fal nyugati oldalán levő helyiség járószintje lehetett.

Az **S280** alatt egy sötétbarna színű, faszénszemcsés réteget figyeltünk meg, ami a szelvény déli felén kövekkel kevert, északi felén homogénebb szerkezetű. Ez a réteg itt az **S289** számot kapta. Véltetően megegyezik a **XIII/B. szelvényrészben** az **S268**-tól keletre megfigyelt **S281**-gyel; a **XIII/D. szelvényrészben** található **S282**-vel, valamint az **S226** fal északi oldalán a **XIII/A-C szelvényrészekben** azonosított **S272**-vel.

2021. június 15. kedd:

Létszám: Gál Viktor, Honti Szabolcs, Miskolczi Melinda, Nagy S. József, Szörényi Gábor András

Gyárfási József, Szabó László

Munkaidő: 8.30 – 16.00

Napos, meleg idő

Kitakarítottuk a szelvényrészek felszínét, majd drónfelvételt készítettünk erről a bontási fázisról: az A – C szelvényrészben az **S286** felszínnel, a B – D szelvényrészben az **S281**, **S289** és **S282** felszínével.

A XIII/D. szelvényrészt déli irányba 1,5 m-rel kibővítjük, így az **S34** fal és az **S275** pince viszonyát is láttatni tudjuk, továbbá a kerengőfolyosó nyugati falát is elérjük így, amit az **S275** pince szintén elvágott.

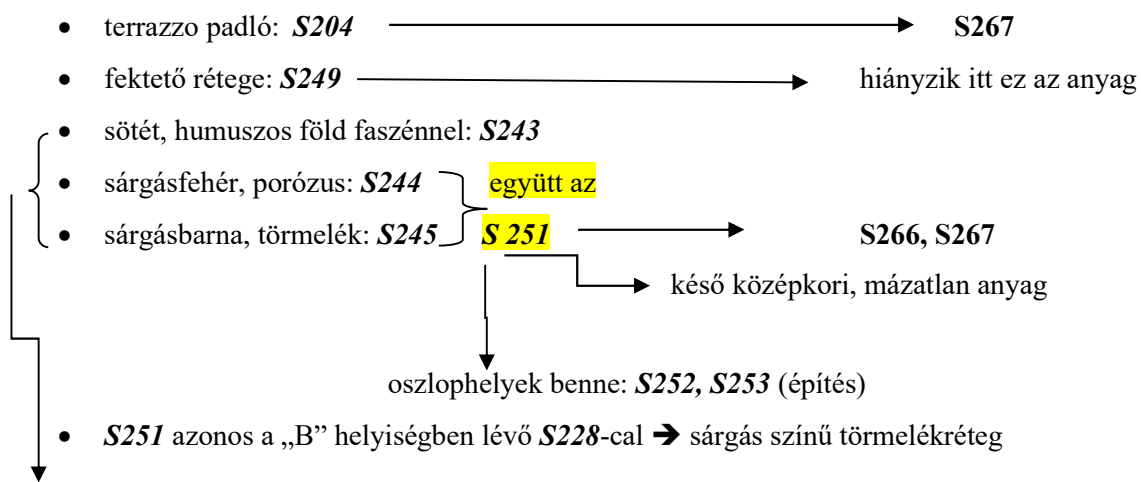
A nap folyamán vezetést tartottunk a HOM munkatársainak, majd túráztunk a Hetemérre. Utána egy ózdi tanári csapatnak is tartottunk vezetést.

Délután értelmeztük az idén feltárt téglapadló, terrazzo padló, az alatta lévő feltöltési rétegek, az alattuk lévő sötét humuszos réteg és az alatta lévő vöröses agyagos felszín kapcsolatát a 2018. évben azonosított, hasonló rétegekkel.

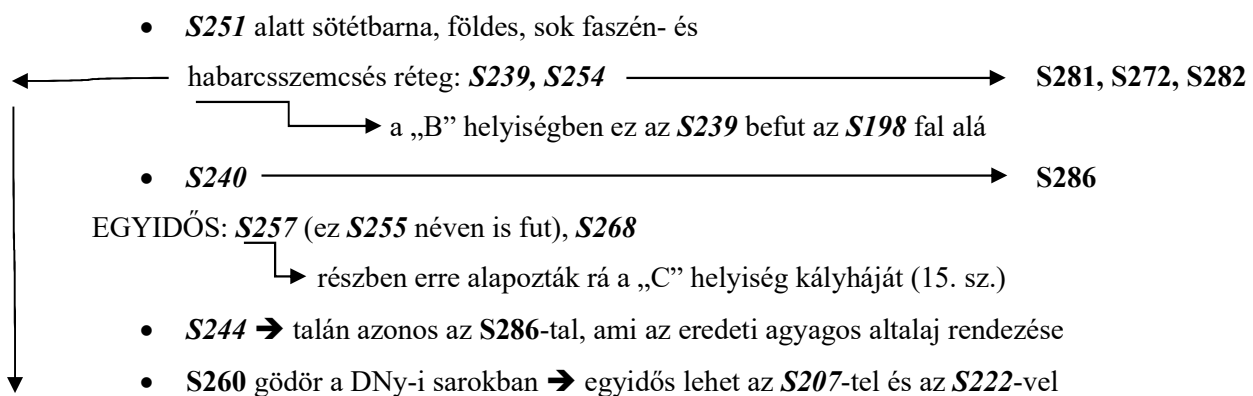
(2018. 11. 09. bejegyzése alapján)

2018 „C” helyiség

2021. XIII/B. szelvényrész

feltöltés, egyidős az S204-gyel

Árpád-kor utáni planírozás!

S257 alapozása elvágna az **S239**-et → mostani adatok alapján

S257-től K-re van az **S258** felszín → feltöltési réteg (15. sz.-i)

→ nincs meg alatta az **S239**, csak az **S240**

⇒ ua. a szituáció, mint a Ny-i oldalnál ⇒ terjeszkednek

2021. június 17. csütörtök:

Létszám: Gál Viktor, Miskolczi Melinda, Nagy S. József, Szörényi Gábor András

Gyárfási József, Szabó László

Fazekas Soma

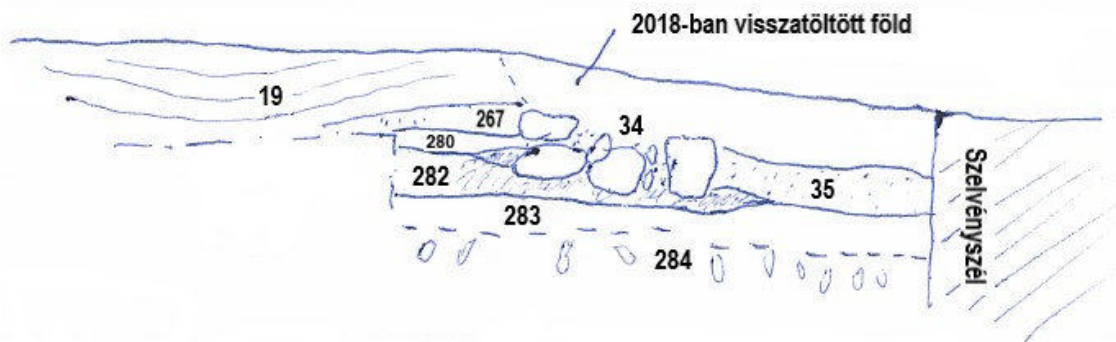
Munkaidő: 8.30 – 15.00

Napos, meleg idő

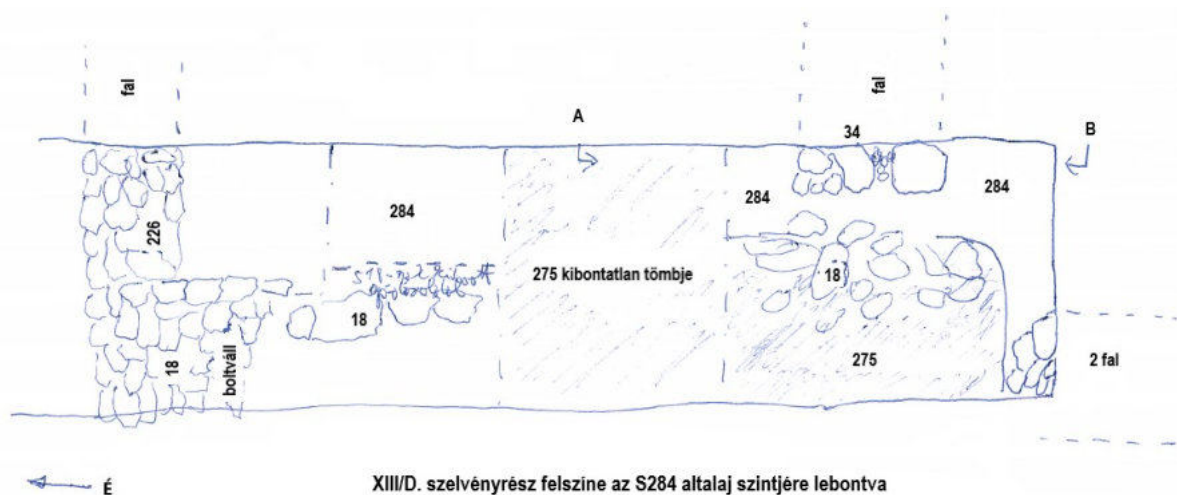
A XIII/C. szelvényrészben kitisztított **S286** felszínén, annak a déli szélén egy kerekded lemélyülés látszott, pereme be is repedezett, közepe kissé szürkésbarna folt volt. Kibontottuk, kiderült, hogy egy oszlophely; az **S292** elnevezést kapta. 48 cm átmérőjű, lefelé szűkülő oldalú, fenéke lapos. 60 cm mély az **S286** felszínéhez képest. Egyértelműen az **S286**-ból mélyül le, nem magasabbról. Betöltése vöröses agyaggal kevert, morzsalékos barna föld. Belőle kevés Árpád-kori kerámia, állatsont és fém került elő.

Tőle keletre, 130 cm-re egy további oszlophelyet találtunk, az **S293** elnevezést kapta. Foltja szürkésbarna volt, betöltése megegyezett az **S292**-ével. Betöltéséből kevés Árpád-kori kerámia került elő. 28 cm átmérőjű, enyhén szűkülő oldalú, kissé teknős aljú, 29 cm mély az **S286** felszínéhez képest.

Az **S292**, **S293** az **S226** fal építési állványának oszlophelyei lehettek, vonaluk párhuzamos az **S226** fal nyomvonalával, attól 60-70 cm-re északra. Mindkét oszlophely az **S286**-ból mélyed lefelé (tehát korszakban elkülönülnek az ugyanezen szelvényben lévő **S291**, **S290**-tól).

XIII/D. szelvényrész A-B metszete

A XIII/D. szelvényrész déli rábontásánál az **S34** falból nyugat-keleti irányban kb. 40 cm-t tudtunk megfogni. A rossz állapotú fal alapozásából csupán 20–30 cm magasságig maradtak meg a kövek. Az **S34** szélessége nagyjából 100 cm, de olyan, mintha déli irányba az egész fal be lenne dőlve.

Az **S34** az **S282** tetején ül rajta. Ennek a sötétbarna színű, faszenes, humuszos rétegnek a vastagsága az **S34** fal alatt 20 cm, a fal déli oldalától délre azonban elvékonyodik, itt a fal vastagsága csupán 2-3 cm lesz.

Az **S282** alatt a vöröses színű, agyagos **S283**-at találtuk, ennek vastagsága 20–30 cm között változik. Ez az agyagréteg tűnik át az **S284** köves-agyagos, sárgás színű általajba, amit a szelvény délkeleti és déli szakaszán bontottunk ki; máshol az **S275** pincebetöltés szintjén megálltunk.

Az **S283**-mal nagyjából egy magasságban, nyugatra az **S34** faltól az **S18** fal észak-déli irányú kövei is jelentkeztek. Az **S275**, ami az újkori pince és annak feltöltése, a szelvényrészünk nyugati felét elfoglalja. Ennek a pincének a kialakítása miatt nem tudjuk megvizsgálni a szelvényünk délnyugati sarkában jelentkező **S2** fal (nyugati kerengőfolyosó nyugati fala) és az **S34** egymáshoz való viszonyát; a pince mindkét középkori falat részben elpusztította. **S2** alapozása jóval mélyebben mutatkozik, mint az **S34** falé. A két fal véleményünk szerint nem egy építési periódusban jött létre.

Az **S34** fal déli oldalán az **S282** valószínűleg azért fogható meg csupán pár cm vastagságban, mert a kerengőfolyosó északi és nyugati szakaszának kialakítása során nagyobb léptékű tereprendezeit végeztek. Míg az **S282**-ben 13–14. sz.-i kerámiát találtunk, addig az ezen a szakaszon felette lévő **S35**-ben 15–16. sz.-i vörös színű kerámia jelentkezik. **S35** vastagsága nagyjából 20 cm. Már 2018-ban úgy véltük, hogy ez egy olyan járósínt kiegyenlítő rétege lehet, amit a 15-16. században hoztak létre; ezt a járósínt pedig azért nem találjuk, mert a modern tereprendezeit elpusztítják azt.

Az **S34** faltól északra, az **S282** felett nagyjából 2–3 cm vastagságban, erősen mozaikos állapotban a XIII/B. szelvényrész nyugati felén azonosított **S280**-at (vagy annak feltöltési rétegét) észleltük. Fölötte szigetszerűen maradt meg itt az **S267** 5–10 cm magasságban, nagyjából 50 cm hosszan. A szelvényrész többi részén az **S267** azért nem jelentkezik, mert az **S275** kialakítása során ezt a réteget – hasonlóan a többihez – elpusztították.

2021. június 18. péntek:

Létszám: Honti Szabolcs, Miskolczi Melinda, Nagy S. József, Szörényi Gábor András

Gyárfási József, Szabó László

Munkaidő: 8.00 – 14.00

Napos idő, kb. 30 °C

A mai napon a XIII/B. szelvényrészben lévő **S281** és **S289** rétegekből földmintát vettünk. Remélhetően ennek segítségével kiderül, hogy az **S281** fölött volt-e valamilyen szerves anyagból (szalma, gyékény, deszka?) álló burkolat, esetleg istállóként szolgált-e ez a szelvényrész. Az is elképzelhető azonban, hogy az **S281** és **S289** egy egyidős, azonos feltöltési réteg, mert a pozíciójuk és a belőlük előkerülő leletanyag azonossága alapján ezt tudjuk valószínűsíteni.

A földmintavételt követően elbontottuk az **S281**-et és az **S289**-et. Alatta egy agyagos-köves, erdei altalajhoz hasonlító réteget találtunk, ez az **S295** számot kapta. Ez azonban még biztosan nem az altalaj, mert az anyaga eléggé kevert; keleti harmada az **S268**-tól keletre sárgásabb színű, több követ tartalmaz (jobban hasonlít az **S284**-re), nyugati 2/3 része inkább vöröses színű, agyagosabb (olyasmi, mint az **S283**).

Az **S268** keleti oldalán nincs kapcsolata az **S226** fallal, helyette itt az **S294** jelentkezik. A jelenség szélessége nagyjából 60 cm, mélysége 35–80 cm között változik és az eredeti altalajba mélyed. Érdekes, hogy ezt az **S294**-et az **S268**-tól nyugatra nem találjuk meg. Azon a szakaszon az **S295** anyagát találjuk. Az **S294**-ben pedig az **S18** anyaga volt.

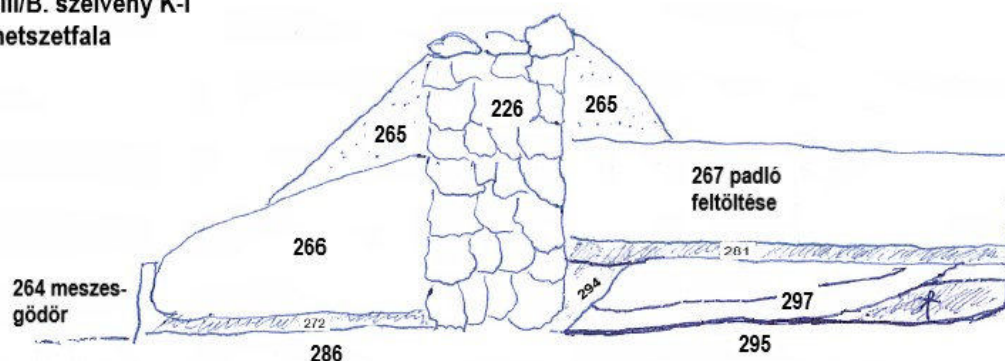
S294-et egyelőre az alábbi módon tudjuk értelmezni: a terület első rendezésekor mindent elplaníroznak, egy szintre hoznak, az altalajig legyalulják. Ezt a vöröses színű, agyagos, néhol kevert **S295**-tel és **S286**-tal töltik fel, ebben egy alapozási árokyszerű hiátust alkot az **S294**. Az **S226** fal megépítését követően az egész területet, így az **S294**-et is, feltöltik az **S281** és **S289** anyagával (az **S226** északi oldalán ez az **S272** néven azonosított réteg). Úgy gondoljuk, hogy röviddel az **S226** megépítését követően húzzák fel az **S268**–**S34** falakat, mert az **S281** ezeknek is nekifut. Így létrejött egy olyan helyiség, aminek északi fala az **S226**, nyugati fala az **S268**, déli fala az **S34** és keleti fala talán az **S198**. Ennek a helyiségnek a járószintje az **S281**-en kellett, hogy legyen, ám mi már nem találjuk. Erre két elképzelésünk van:

1. a helyiséget valamilyen szerves anyaggal burkolták → földminta!
2. a 15–16. sz.-i átépítésnél kipucolják ezt a helyiséget teljesen (l. gönci templom) → ez a kevésbé valószínű forgatókönyv

Talán valamivel később (de az is lehet, hogy ebben a periódusban) az **S268** nyugati oldalán is létrehoznak egy agyagos járószintet, ez lett az **S280**. Az **S280** az **S34** nyugati irányba való meghosszabbításának (**S230**) az alapozási kiugrásával egy szintben van. Ez az agyagos réteg kicsit vízzáró funkciót is betölthetett, mert az alatta lévő **S295** nedves volt. Nem biztos, hogy ez a vízzárás volt a réteg elsődleges funkciója.

Később az **S286** falat visszabontották, a törmelékét (**S279**) a fal keleti oldalán terítették szét. Ennek a tetejére fektették az **S277**-et, ami az **S196** téglapadló és az **S267** agyagpadló fektetőrétege. Ennek az eredményeként a 14. sz.-i, két helyiségből álló épületrészből a 16. sz.-ra egy nagyobb helyiséget alakítottak ki.

XIII/B. szelvény K-i metszeta

2021. június 21. hétfő:

Létszám: Gál Viktor, Honti Szabolcs, Miskolczi Melinda, Nagy S. József, Szörényi Gábor András

Gyárfási József, Szabó László

Oláh Fanni

Munkaidő: 8.30 – 15.00

Napos, meleg idő

Drónról lefotóztuk a szelvényeket, melyek felszíne egységesen az altalajon elterített vöröses agygréteget (S286 az S226 faltól északra, S295 a faltól délkeletre, S283 a fal és az újkori pince között) lett kibontva. Véleményünk szerint az S226 építése és az osztófalak (S268) építése előtt legyalulták a felszínt a bolygatatlan erdei agyagos-köves altalajra. Ezen a köves, „bukdácslós, bokatorós” altalajon szétterítették egy, az altalajból nyert vöröses, vasoxidos agygréteget – ez lett az S286, S295, S283. Ezen építették meg az S226 falat és az S268 falat. Az építkezés után az említett feltöltési rétegekre terítették rá az S281, S272 és S282 humuszos, sötét, faszenes, Árpád-kori leletekben gazdag réteget.

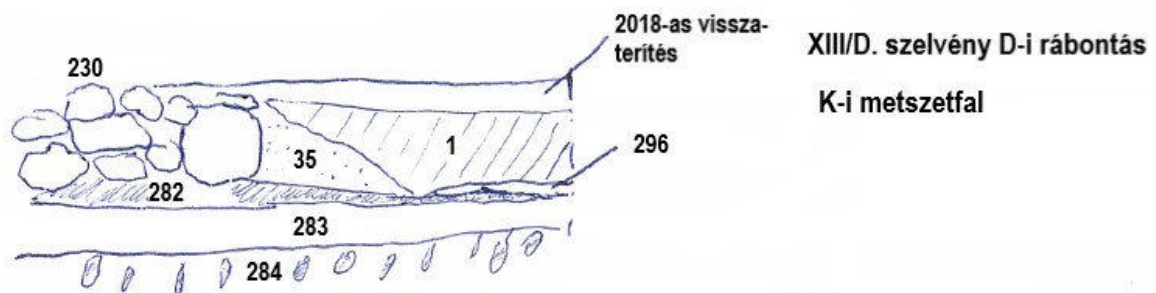
Utólag kiderült, hogy az S281 elnevezésű, vízszintesre kialakított humuszos, faszenes réteg (felszín?) és az S295 vörös agyagos szint közé egy több rétegből álló feltöltést hordtak. Ennek először a fal tövében lévő sötét, humuszos, árokszerűen lemélyülő részletét azonosítottuk és adtuk neki az S294 elnevezést.

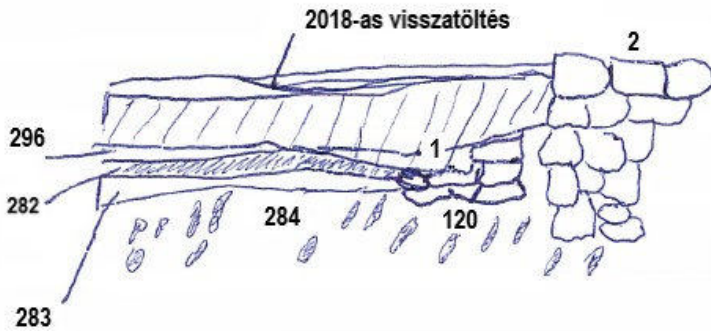
Ettől délre egy három rétegű feltöltés észlelhető, sárga agyagos-köves („s” jelzést kapott a metszet skiccén), alatta egy vörös/piros agyagos-köves („p” jelzést kapott a metszet skiccén) és alatta sötétfekete humuszos föld („f” jelzést kapott a metszet skiccén) alkot egy háromrétegű feltöltést. Ezekkel töltötték fel a felszín kb. 40–50 cm vastagságban és ezt zárták le az S281-gyel. Az s, p, f jelű háromrétegű feltöltés utólag az S297 elnevezést kapta. Betöltéséből Árpád-kori és 14. sz.-i kerámia került elő, továbbá innen találtunk egy ezüst pénzérmét.

Az S297 és az S294 egyidejű feltöltési rétegek, az S294 által nekifutnak az S226 falnak, illetve nekifutnak az S268 falnak.

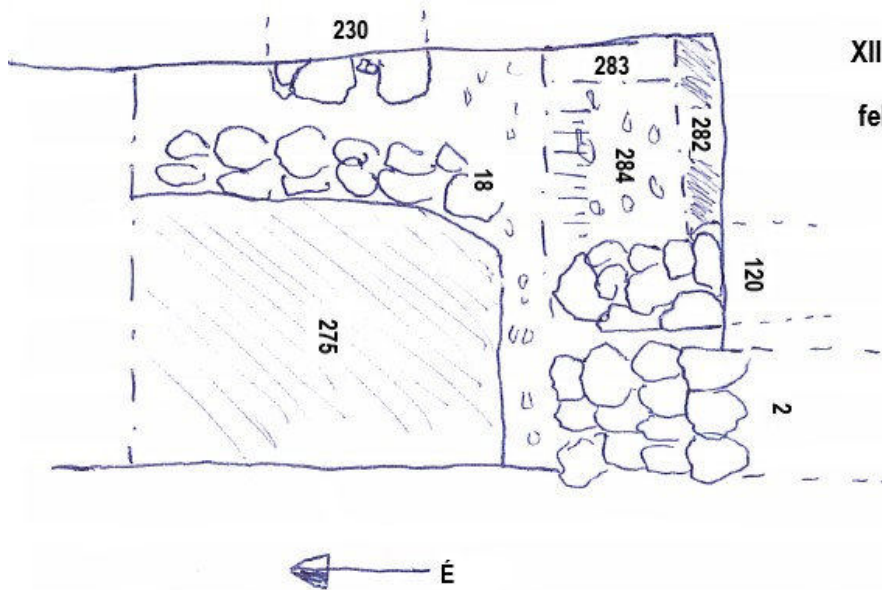
Az említett rétegek alatt találjuk meg a homogén vörös erdei agyagfelszínt, az S295-öt.

Az S268 faltól nyugatra, az S295 és a fölötte lévő rétegek leírását lásd 2021. június 22-nél.

XIII/D. szelvény D-i rábontás
D-i metszetfal

XIII/D. szelvény D-i rábontás
felszínrajz

A XIII/D. szelvényrész déli részén a 2015-ben kitűzött VIII. szelvényünk irányába, dél felé újabb 1 m-rel kibővítettük a szelvényünket. Kíváncsiak voltunk arra, hogy az S2 fal keleti oldalán korábban azonosított S120 fal milyen viszonyban van az idén azonosított rétegekkel.

A szelvény ezen részén az agyagos-köves erdei altalajt – ez az S284 – a mostani felszíntől számítva kb. 70 cm mélységben azonosítottuk. Az erősen köves felszín kiegyenlítésére szolgáló, vöröses színű agyagréteg – az S283 – vastagsága 5–7 cm közötti.

Az S284-re alapozták az észak-déli irányú S120 falat. Szélessége nagyjából 75 cm, magassága kb. 15 cm. Az S120 alapozásából csupán egy sor mészkő maradt meg. A most kibontott falszakasz keleti oldalán alapozási árok nyomát nem észleltük.

Ennek az S120 falnak keleti irányban nekifut az S283 tetején jelentkező S282. Ez a faszénzemcsés, barnás színű réteg csupán 2-3 cm vastagságban maradt meg ezen a szakaszon.

Az S282 fölött a szelvény délkeleti sarkában egy citromsárga színű, agyagos réteget tapasztaltunk, aminek az S296 azonosítót adtuk. Ez az agyagréteg színét tekintve nagyon hasonlít az altalaj sárgás színű agyagrétegére. Az S296 vastagsága 6–8 cm között változik. Észak-déli irányban kb. 30 cm hosszan, kelet-nyugati irányban nagyjából 50 cm hosszan fogható meg. Bontása során leletanyagot nem találtunk. Az S120 és az S2 falakkal való viszonyát nem tudjuk vizsgálni, mert az S1 modern kori feltöltés a felszíntől számítva 60–65 cm mélységben, egészen az S282 észlelési szintjéig, minden korábbi réteget elpusztított. Ha az S296 tetejét átvetítjük a szelvény nyugati felére, akkor láthatjuk, hogy jelentkezési szintje az S120 tetejével van egymagasságban. Ennek alapján feltételezzük, hogy az S296 vagy az S120 fal „életében” használt járószint maradványa, vagy az S120 fal visszabontását

követően, azt elfedve, az **S2** falhoz tartozó járószint alja volna. A kérdést azonban az **S1** modern feltöltési réteg megléte miatt nem tudjuk megválaszolni.

Az **S2** és a korábban visszabontott **S120** falak ismeretlen mértékben tovább futhattak északi irányba. A modern pince (**S275**) kialakításakor azonban mindkét középkori fal pincébe eső szakaszát elpusztították. Így azt is csak feltételezni tudjuk, hogy kapcsolatuk lett volna az **S226** fallal. Logikai alapon ennek a kapcsolatnak meg kellett lennie. Egyelőre azt is csak logikai úton tudjuk megállapítani, hogy az **S120** és az **S268** egyidősek volnának. Ez utóbbit az is alátámasztja, hogy mindkét falat a 15. sz. végén – 16. sz. elején bontják vissza. **S268**-on az **S196** és **S267** járószinteket hozták létre, az **S120** nyugati oldalán – részben az **S120** nyomvonalát felhasználva (l. korábbi kutatások a nyugati épületszárnyban) – pedig megépítették az **S2** falat és létrejött a keleti oldalán a nyugati kerengőfolyosó.

Az **S120**, **S2** helyzetét vizsgáló déli rábontásban az is bizonyosságot nyert, hogy ezen falakhoz képest eltérő időpontban épült az **S34** fal nyugati folytatásaként az **S230** fal. Az **S230** alapozási szintje ráfed az **S282**-re, míg ugyanezen réteg nekifut az **S120** falnak. Tehát az **S120** fal korábbi építésű az **S230**-nál. Az alapozási szintjük is lényegesen eltér egymástól; úgy gondoljuk, hogy az **S230** falszakasz kissé „ad hoc” jellegű, utólagos beépítés az **S34** és az **S120** közé.

2021. június 22. kedd:

Létszám: Gál Viktor, Miskolczi Melinda, Nagy S. József, Szörényi Gábor András

Gyárfási József, Szabó László

Fazekas Soma

Munkaidő: 8.30 – 15.00

Párás, meleg idő

Hajnalban nagy mennyiségű eső esett, így a munkát a víz kimerésével kezdtük.

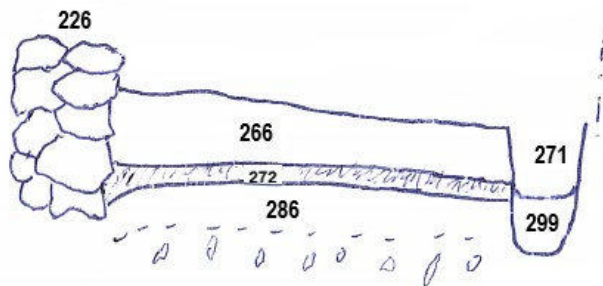
A XIII/B. szelvényrészben, az **S268** faltól nyugatra is megtaláltuk legalul az **S295** vörös agyagréteget. Itt -115 cm mélyen már megvan, míg a faltól keletre -150 cm mélyen található. (Éppen emiatt a szintkülönbség miatt kellett az **S281** és **S295** közé teríteni az **S297**-et.)

Ez az **S297** hiányzik a faltól nyugatra. Itt, az **S289**-nek nevezett humuszos, faszenes, sötét földréteg (mely az **S281**-gyel és **S272**-vel rokon) alatt közvetlenül a vörös agyagréteg, az **S295** következett.

A XIII/C. szelvényrészben, annak a keleti 100 cm-es sávjában átvágtuk az **S286** vörös agyagot. Már az ezen szelvényben azonosított **S292** oszlophely oldalfalában is látszott, hogy ez a vörös agyag 10–20 cm vastag, alatta az ugyanezen agyagba ágyazódott köves-agyagos altalaj található.

Az átvágás során igazoltuk, hogy az **S286** is természetes, bolygatatlan agyag – tehát nem emberi terítés eredménye! 10–20 cm-es változó vastagságú, majd átvált a köves-agyagos altalajba.

Az **S226** falat erre az **S286**-ra építették rá.

XIII/C. szelvényrész középtengely

D - É-i metszetsvonal

2021. június 23. szerda:

Létszám: Gál Viktor, Honti Szabolcs, Miskolczi Melinda, Nagy S. József,

Gyárfási József, Szabó László

Munkaidő: 8.00 – 15.00

Napos, párás idő, kb. 30 °C (hőségriadó, vörös kód)

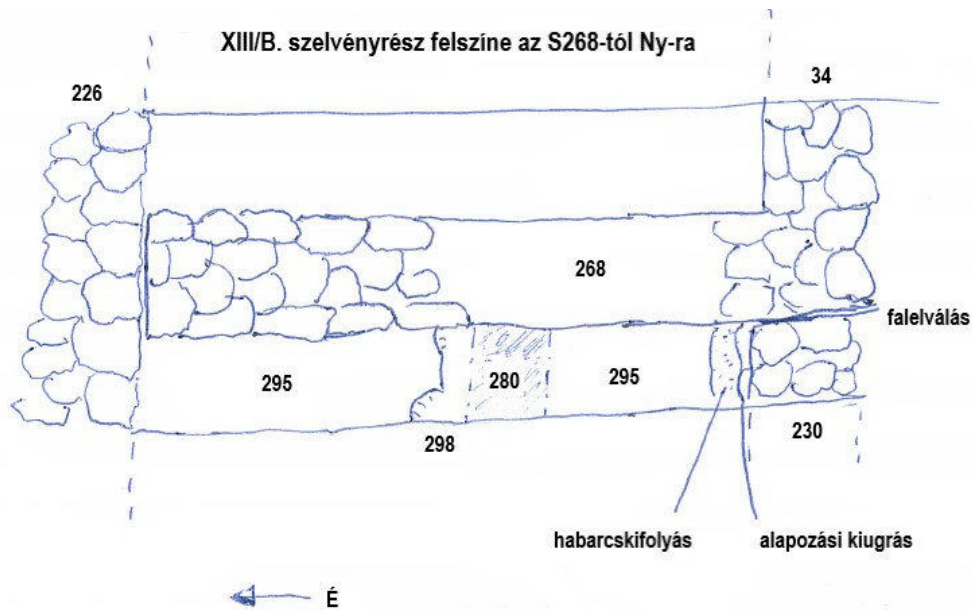
A mai napon kitakarítottuk a XIII/A-D. szelvényrészeket. Ezt követően légifotót készítettünk azokról.

A XIII/C–D. szelvények keleti metszetsfalának rajzát is elkészítettük. Ezzel párhuzamosan a XIII/B. szelvény nyugati felén, az **S268** fal nyugati oldalán is átvágtuk az **S295**-öt. Ez a vörös színű agyagréteg az **S280** meghagyott szakaszától délre 8–10 cm vastag. Alatta már valóban a köves, szintén vöröses-agyagos erdei altalaj jelentkezik. A két réteg között éles váltás nincsen, a kőmentes réteg tulajdonképpen az altalaj felső része. Az **S280** meghagyott szakaszától északra ugyanezt tapasztaltuk annyi különbséggel, hogy itt valamivel kevesebb kő jelentkezik.

Az **S268** falat erre az **S295**-re alapozták rá. Alapozási árok nyomát nem találtuk, azonban az **S280**-as tanúfal északi oldalán egy cölöplyukat – ez az **S298** – találtunk. Bontása során betöltésében fenékbélyeges kerámia töredékei kerültek elő. Úgy véljük, hogy az **S298** az **S268** építési állványzatához tartozhatott.

S268 és a vele kötésben lévő **S34** építését követően az egész területet feltöltötték az **S281/S289** anyagával. A szelvény keleti felén annyi különbséget észleltünk, hogy az **S295** és **S281** között egy nagyon vegyes anyagú és színű, plusz feltöltési réteg van. Ezt a vegyes anyagot együttesen **S297**-nek nevezzük, vastagsága nagyjából 50 cm. Úgy gondoljuk, hogy ezzel a réteggel töltötték fel a keleti oldalt és hozták közel egy szintre a nyugati oldallal.

Időben később az **S34**-et nyugat felé meghosszabbították, hozzáépítették az **S230** falat. Ennek az építkezésnek/periódusnak a járószintje az **S280**, ami nekifutott az **S230** alapozási kiugrásának és habarcskifolyásának.

Az **S298** valójában két oszlophely lehet. **S268**-hoz közelebbi, keleti felének mérhető szélessége 22 cm, az **S295**-be nagyjából 15 cm-nyit mélyül. Betöltése a sötét színű, humuszos **S289**. Úgy tűnik, hogy az **S268** ezen a részen enyhén ívelődik, ez az ívelődés talán az itt állt oszlop nyomát őrizte meg. Ez az oszlophely nyugati irányba egy 10 cm mély, nagyjából 20 cm hosszú, 15 cm széles nyaktaggal kapcsolódik a nyugati metszetsfal melletti, szintén **S298**-nak nevezett oszlophelyhez. Ennek a mérhető észak-déli irányú hossza nagyjából 40 cm, nyugat-keleti irányú szélessége 21 cm. Az **S295**-be nagyjából 25 cm-nyire mélyül le. Betöltése a sötét színű, faszenes **S289**.

Úgy gondoljuk, hogy ez a nyugati oszlophely az építési állványzat plusz megtámasztását szolgáló cölöp helye. Mindkét oszlophely az **S268** építéséhez kapcsolódik.

A XIII/C. szelvény északi részén pontosítottuk a megfigyeléseinket. Itt az **S286** átvágását követően, a metszetsfalban egy nyugat-keleti irányú árkot észleltünk. Ennek az **S299** számot adtuk. Szélessége az **S286** tetejénél 47 cm, aljánál nagyjából 25 cm-nyire szűkül össze, alakja enyhén V-profilú. **S299** mélysége kb. 50 cm. Betöltése barnás színű, humuszos, enyhén agyagfoltos. Ebbe az árokba mélyed az **S290** és az **S291** oszlophely is. Így azt feltételezzük, hogy már az első periódusban is lehetett itt egy könnyűszerkezetes épület, amelynek a szintje az **S272**. Az **S287** vélhetően csak egy egyszerű tűzrakóhely, ehhez a melléképülethez nem tartozik hozzá – annál korábbi. Ezt az **S287**-et, az **S290**-et, **S291**-et és az **S299**-et is fedi az **S272**, ami igazából be is szivárog az oszlophelyekbe és az **S299** árokba.

Később a területet feltöltik az **S266** anyagával. Ebbe mélyedve – a korábbi épület nyugat-keleti irányú alapárkával majdnem megegyező nyomvonalon, attól csupán 10 cm-rel délebbre – létrehozták az **S271** alapárkot. Észlelési szintjénél szélessége kb. 27 cm, aljánál 20 cm. Ez az árok inkább U-profilú, mélysége 65 cm. Betöltése szürke színű, kevert anyagú; kisebb köveket, habarcsszemcséket és habarcsdarabokat tartalmaz. Bontása során ebben a törmelékes betöltésben oszlophelyek nyomát nem érzékeltek. Az **S271**-et a keleti metszetsfal északi részén meglévő beton tuskó északi oldalán lévő humuszos, szürkésbarna színű, gyökerekben gazdag **S270** fedi el, aminek a vastagsága nagyjából 25 cm. Azt is elképzelhetőnek tartjuk, hogy az **S266**-tal való feltöltést követően az **S271** tudatosan az **S299** megújítása. Így a második periódusban is – apró eltéréssel déli irányban – létrejött a korábbi könnyűszerkezetes épület vonalán egy újabb helyiség.

Az **S271** kiásásával vágják el az **S290**, **S291** kormos oszlophelyek felmenő szerkezetét – tehát nem a karók hegye volt megégve (lásd korábbi leírásunkat), hanem a második periódusú oszlopárokkal, az **S271**-gyel elvágják azokat.

2021. június 24. csütörtök:

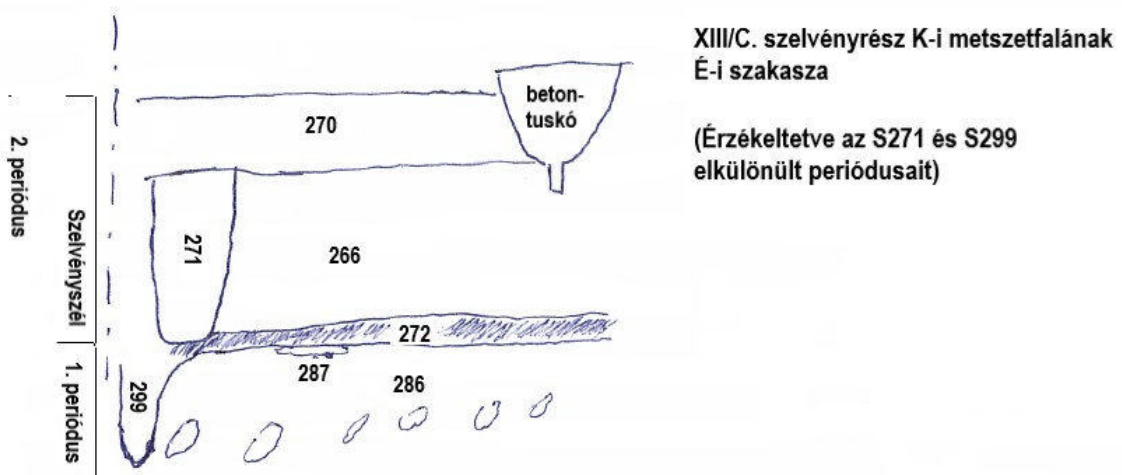
Létszám: Gál Viktor, Honti Szabolcs, Miskolczi Melinda, Nagy S. József, Szörényi Gábor András

Gyárfási József, Szabó László

Fazekas Soma

Munkaidő: 8.30 – 15.00

Napos idő, kb. 30 °C

A 2021. június 21-én talált pénzérme, mely az **S297** (három színű) feltöltési rétegből került elő, vegyesházi király pénze, talán V. László trónkövetelőé. Így az 1440-es, 1450-es évekből származik (elég kopott, sokáig volt használatban). Ez a tény meglepett minket, hiszen az **S297**-ből és az őt fedő felszínből, az **S281**-ből döntő többségében Árpád-kori és 14. századi leletek kerültek elő. De az **S297**-ben egy-egy vörös anyagú, pengő hangú, sűrűn hornyolt vékony kerámia is volt! Eddig úgy gondoltuk, hogy ezen leletek miatt az **S281**-es felszín és általa keltezve az **S268** és **S226** falak 14. századi eredetűek lennének. A pénzérme alapján azonban ezt revideálnunk szükséges.

Ezek a falak és első felszínük a pénzérme alapján 15. század közepére keltezhetőek.

Az **S281** és rokona, az **S272** egy ide hordott planírozási réteg. Valahonnan a közelből hordták ide és terítették el. De ha az **S226**, **S268**, **S34** falakat nem az Árpád-kori és 14. századi leletek keltezik a 14. századra, hanem a pénz a 15. századra, akkor hol voltak az Árpád-kori és 14. századi kolostor objektumai? → Minden bizonytalannal nem itt!

A 2018-ban feltárt, a XI. szelvényben talált gödrök betöltése is az **S281**-ben hasonló sötét, humuszos, faszénzemcsés és Árpád-kori leleteket is tartalmazó volt. Valószínűleg ezek a gödrök sem Árpád-kori, 14. századi eredetűek, hanem egyidősek az **S281**-gyel, azaz 15. század középiek.

Kérdés, hogy a 14. században volt-e itt bármi a kolostorból? Kéne találni 13. vagy 14. századi intakt rétegeket, ha lett volna itt bármi ebben az időszakban. De nem találtunk, csak idehordott planírozási rétegeket.

Ha volt itt épület, az lehet, hogy fából volt ebben a 14. századi periódusban. Ha volt itt 14. századi épület, az esetleg a templom vagy a turistaház alatt keresendő.

Az általunk feltárt északi traktusban nem lehetett 14. századi beépítés. Tehát mi a kolostor második 100 évét találjuk itt, 1450–1550 között. Az első 100 esztendő máshol keresendő!

A „második 100 év” két periódusra oszlik a XIII. szelvényben:

- az S281, S289, S282, S272 felszínének periódusa az első használati periódus. Ezt keltezi a pénzérme. Ennek a periódusnak a falai az S226, S268, S34.
- Ezután egy köztes periódusban meghosszabbítják az S34 falat az S230-cal. Ennek az új beépítésnek a felszíne lesz az S280.
- A második periódus folyamán visszabontják az S268-at. Az anyagával, törmelékével a mélyebb fekvésű keleti oldalt töltik fel. Ez a feltöltés az S279. Erre teszik az S277-et, aminek a teteje lesz a járószint (téglapadló S196 és terrazzo padló S267).

A XIII/B. és XIII/D. szelvényrészekben jelentkező S267 járószint igazából 3 rétegből áll össze. Felső, letaposott része, ami foltokban agyagos, mozaikosan terrazzo terítéses, horolás során is keményebb, az S267 azonosítót kapta. Ez alatt a padló fektetőrétege (A XIII/B. szelvényrészben ez az S277) található, amit a XIII/B. szelvényrészben egy feltöltési rétegre (S279) helyeztek rá. Ez a három réteg tehát egy szintnek, egy fázisban létrehozott padlónak az alkotóeleme. A helyzet a XIII/D. szelvényrészben is nagyon hasonló lehetett a XIII/B. szelvényrészben megfigyeltekhez. A XIII/D. szelvényrészben ezt azért nem tudtuk ilyen részletességgel megfigyelni, mert az újkori pince beásása (S275) miatt az S267 csak erősen mozaikos állapotban, kisebb foltokban maradt meg. Az is elképzelhető, hogy nyugati irányban a feltöltési réteg és a padló fektetőrétege a terepviszonyok változása miatt vékonyabb. Ezért itt a feltöltési rétegeket is S267 azonosítóval jeleztük a dokumentáció készítése során.

Az általunk feltételezett, 15. sz. közepe – 16. sz. közepe közötti időtartamban megvalósult két építési periódus biztosan megfogható a 2018-ban nyitott XII. szelvényünkben. Úgy véljük, hogy ez a két fázis a nyugati épületszárnyban is igazolható – itt talán ettől néhány korábbi fal maradványát is azonosítottuk a traktus déli szakaszán. Ezen elméletünk igazolására szükséges lesz az összes mérési állományunk összevetésére és a leletanyag összenézésére.

2021. november 08. hétfő:

Létszám: 3 fő (az Ex Voto Kft. által biztosított munkások)

Munkaidő: 8.00 – 16.00

Szeles, enyhe idő, kb. 10-14 °C

A nap folyamán a XIII/A. szelvényben tereprendezeit végeztünk.

2021. november 09. kedd:

Létszám: 3 fő (az Ex Voto Kft. által biztosított munkások)

Munkaidő: 8.00 – 16.00

Napos, tiszta idő, kb. 10-15 °C

Folytattuk a XIII/A. szelvény tereprendezeit és a benne lévő kövek pakolását. Részben elkezdjük visszatemetni.

2021. november 10. szerda:

Létszám: 3 fő (az Ex Voto Kft. által biztosított munkások)

Munkaidő: 8.00 – 16.00

Napos, tiszta idő, kb. 8-14 °C

Folytattuk a XIII/A. szelvény rendezését, a szélén a baleset megelőzése miatt több kőkupacot is átpakoltunk. Folytattuk a szelvény visszatemetését is.

2021. november 11. csütörtök:

Létszám: 3 fő (az Ex Voto Kft. által biztosított munkások)

Munkaidő: 8.00 – 16.00

Napos, enyhe idő, kb. 10-14 °C

Folytattuk a XIII/A. szelvény rendezését, temetését.

2021. november 12. péntek:

Létszám: 3 fő (az Ex Voto Kft. által biztosított munkások)

Munkaidő: 8.00 – 16.00

Napos, enyhén szeles idő, kb. 5-10 °C

A nap folyamán befejeztük a XIII/A. szelvény visszatemetését és a környezetének rendezését. Minden balesetveszélyes részt rendbe tettünk.

2021. november 15. hétfő:

Létszám: 3 fő (az Ex Voto Kft. által biztosított munkások)

Munkaidő: 8.00 – 16.00

Borongós, szeles idő, kb. 10-14 °C

Elkezdtek a XIII/B. szelvény rendbe tételét. Ma főleg kőpakolás és balesetveszély elhárítása zajlott.

2021. november 16. kedd:

Létszám: 3 fő (az Ex Voto Kft. által biztosított munkások)

Munkaidő: 8.00 – 16.00

Enyhe idő, kb. 10-14 °C

Folytattuk a tereprendezést és megkezdtek a XIII/B. szelvény visszatemetését.

2021. november 17. szerda:

Létszám: 3 fő (az Ex Voto Kft. által biztosított munkások)

Munkaidő: 8.00 – 16.00

Napos, enyhe idő, kb. 12-14 °C

Folytattuk a munkát a XIII/B. szelvényben. A mai nap folyamán kőpakolás, tereprendezés és a szelvény visszatemetése zajlott.

2021. november 18. csütörtök:

Létszám: 3 fő (az Ex Voto Kft. által biztosított munkások)

Munkaidő: 8.00 – 16.00

Szeles, felhős idő, kb. 10-12 °C

Folytattuk a XIII/B. szelvény visszatemetését és környezetének rendezését.

2021. november 19. péntek:

Esőnap.

2021. november 22. hétfő:

Létszám: 3 fő (az Ex Voto Kft. által biztosított munkások)

Munkaidő: 8.00 – 16.00

Szeles, felhős idő, kb. 6-10 °C

Befejeztük a XIII/B. szelvény temetését és beleálltunk a XIII/C. szelvénybe. Ebben ma kőpakolás és tereprendezés zajlott.

2021. november 23. kedd:

Létszám: 3 fő (az Ex Voto Kft. által biztosított munkások)

Munkaidő: 8.00 – 16.00

Felhős, szeles idő, kb. 8-12 °C

Folytattuk a XIII/C. szelvény rendezését, környezetének rendbe tételét, illetve elkezdtük a szelvény temetését.

2021. november 24. szerda:

Létszám: 3 fő (az Ex Voto Kft. által biztosított munkások)

Munkaidő: 8.00 – 16.00

Felhős, széleses idő, kb. 3-8 °C

Folytattuk a XIII/C. szelvény temetését és környezetének rendbe tételét.

2021. november 25. csütörtök:

Létszám: 3 fő (az Ex Voto Kft. által biztosított munkások)

Munkaidő: 8.00 – 16.00

Szeles, borult idő, kb. 5-9 °C

Folytattuk a XIII/C. szelvény temetését, környezetének rendbe tételét. A kőpakolás környékén balesetmegelőzés céljából tereprendeризést végeztünk.

2021. november 26. péntek:

Esőnap.

2021. november 29. hétfő:

Esőnap.

2021. november 30. kedd:

A mai napon a felázott terepviszonyok miatt nem történt munkavégzés.

2021. december 01. szerda:

Esőnap.

2021. december 02. csütörtök:

Létszám: 3 fő (az Ex Voto Kft. által biztosított munkások)

Munkaidő: 8.00 – 16.00

Szeles, felhős idő, kb. 5-8 °C

Folytattuk a XIII/C. szelvény temetését és az esős idő miatt meglazult kőkupacok stabilizálását.

2021. december 03. péntek:

Létszám: 3 fő (az Ex Voto Kft. által biztosított munkások)

Munkaidő: 8.00 – 16.00

Szeles, felhős idő, délután csepergés, kb. 3-7 °C

Folytattuk a XIII/C. szelvény temetését és környezetének rendbe tételét. A csepergő eső ellenére a nap végére elkészültünk a szelvény visszatemetésével.

2021. december 06. hétfő:

Létszám: 3 fő (az Ex Voto Kft. által biztosított munkások)

Munkaidő: 8.00 – 16.00

Felhős, szélszélcsendes idő, kb. 3-7 °C

Belekezdünk a XIII/D. szelvény rendezésébe. Ma főleg kőpakolás zajlott, de a nyirkos idő miatt a környezet csúszós volt, a munka lassan haladt.

2021. december 07. kedd:

Létszám: 3 fő (az Ex Voto Kft. által biztosított munkások)

Munkaidő: 8.00 – 16.00

Szeles, felhős idő, kb. 4-8 °C

Folytattuk a XIII/D. szelvény környezetének rendezését, kőpakolást végeztünk. Elkezdünk a szelvény visszatemetését is.

2021. december 08. szerda:

Létszám: 3 fő (az Ex Voto Kft. által biztosított munkások)

Munkaidő: 8.00 – 16.00

Enyhe, szélcsendes idő, kb. 4-7 °C

Folytattuk a XIII/D. szelvény rendezését és visszatemetését.

2021. december 09. csütörtök:

Létszám: 3 fő (az Ex Voto Kft. által biztosított munkások)

Munkaidő: 8.00 – 16.00

Szeles, borult, csepergős idő, kb. 3-6 °C

Folytattuk a XIII/D. szelvény temetését és a kőkupacok biztosítását. A csepergő eső hátráltatta a munkavégzést.

2021. december 10. péntek:

Létszám: 3 fő (az Ex Voto Kft. által biztosított munkások)

Munkaidő: 8.00 – 16.00

Szeles, felhős idő, kb. 5-8 °C

Folytattuk a XIII/D. szelvény visszatemetését és az ásatási terület balesetbiztosítását. A nap végére végeztünk a szelvény visszatemetésével és a tereprendezeéssel. **Ezzel a 2021. évi kutatást befejeztük.**

DR. SZÖRÉNYI GÁBOR ANDRÁS

régészeti igazgatóhelyettes

Herman Ottó Múzeum

HERMAN OTTÓ MÚZEUM

H-3529 Miskolc, Görgey Artúr u. 28.
Porta tel.: (+0036) 46/560-170
Fax: (+0036) 46/555-397

✧ Levélcím: H-3501 Miskolc, Pf.: 4.
✧ Titkárság tel.: (+0036) 46/560-172
✧ E-mail: titkar@hermuz.hu
✧ Web: www.hermuz.hu

A tudományok és művészetek kincsháza

Szakmai beszámoló a Miskolc – Szentlélek, pálos kolostornál 2021-ben folytatott régészeti feltárásról

Az előzmények rövid ismertetése:

2019-ben az ÉSZAKERDŐ Erdőgazdasági Zrt. kezelésében és a Magyar Állam tulajdonában lévő, Miskolc közigazgatási területén fekvő Miskolc – Szentlélek, pálos kolostor régészeti feltárára a Herman Ottó Múzeum a Nemzeti Kulturális Alap pályázatán támogatást nyert el. Az elnyert támogatási összeg és a szükséges önrész segítségével 2021-ben újabb régészeti feltárást végzésére nyílt lehetőségünk.

Az elvégzett feltárási munkák:

A régészeti kutatás során a kolostor északi szárnyának nyugati felét (*XIII/A-D. szelvények*) vontuk be a feltárássba. A szelvények pontos elhelyezkedésére vonatkozóan l. 1. sz. melléklet.

A régészeti feltárást eredményei:

Az északi szárny keleti felén már 2018-ban végeztünk kutatást. Ennek során megállapítottuk, hogy ez a traktus a 16. században egy folyosóból, valamint annak két oldalán keleti és nyugati irányban nyíló egy-egy helyiségből állt. 2021-ben a nyugati helyiség feltárára fókuszáltunk, ennek érdekében egy összesen 54,4 m² nagyságú felületen dolgoztunk. A terület teljes feltárást az annak nyugati részét ismeretlen mértékben fedő parkoló léte kissé akadályozta, ennek ellenére azonban számos új információval gazdagodtunk a kolostor ezen részét illetően.

A XIII/A. és a XIII/C. szelvényekben került elő a kolostor északi szárnyának északi zárófala (S226). Ezt a falat 2012-ben a parkoló alatt már azonosítottuk, továbbá 2018-ban a traktus keleti felén is jelentkezett. A fal koronája a modern felszín alatt alig néhány centiméterrel már jelentkezett.

A 2021-ben végzett régészeti kutatás során módunk nyílt a kolostor épületétől északra eső, külső területen is kutatni. Ezen a területen egy könnyűszerkezetes, vélhetően fából készült épülethez tartozó oszlophelyeket (S273 és S274 a XIII/A. szelvényben, valamint S290, S291 a XIII/C. szelvényben) és az épület alapozási árkát (S271) tártuk fel. Ezzel az épülettel közel egy vonalban egy korábbi szerkezet elemei (S290, S291 cölöplyukak és az S271 árok mélyebben fekvő része) is előkerültek. Úgy véljük, hogy a korábbi könnyűszerkezetes épület szerkezetét ismerve, csekély módosítással alakították ki az újabb, fából készült épületet. Az ismeretlen rendeltetésű szerkezethez tartozó alapozási árok teljes kiterjedését nem tudtuk vizsgálni, mert a XIII/A. szelvényben egy újkori meszesgödör (S264) bolygatta meg, a XIII/C. szelvényben pedig a meglévő parkoló miatt nem tudtuk elvégezni a teljes feltárást.

A XIII/B. és a XIII/D. szelvényekkel a kolostor északi szárnyának épületét, azon belül is a nyugati helyiséget vizsgáltuk meg. A területen a legkorábbi munkák a terep rendezéséhez kapcsolódnak. Ennek során a felületet egészen a köves, vöröses színű, erdei agyag altalajig gyalulhatták le. Az így létrehozott szintet több rétegben különböző jellegű rétegekkel (S286, S295, S283, S294, S297) töltötték fel.

A feltárással párhuzamosan zajló, fémkereső műszeres kutatás során előkerült, 15. század közepére tehető pénzérme alapján úgy véljük, hogy az északi traktus esetében az első, kőből rakott épületek a 15. sz. közepe körüli időszakra tehetőek. Az első periódus falait az S226 (É), S268 (K) és S34 (D) falak jelentik. Valamivel később meghosszabbították az S34 falat, ez az S230 fal.

A második periódus folyamán visszabontották az S268 falat. A területet feltöltötték, keleti irányban az S196 fal jelentette az új épületrész zárófalát. A terület az előkerült járósíntek alapján két részre bontható: északi felén egy terrazzo padlóval burkolt felszint figyeltünk meg, míg az S34 fal mellett egy közel 2 m széles, téglával burkolt folyosót találtunk. A két felszint valószínűleg egy fából készült fallal választották el, ennek nyomát azonban a feltárás során nem tudtuk megfogni. Hasonló jelenséget tapasztaltunk 2013–2014-ben a nyugati épületszárny kutatása alkalmával is. Az északi épületszárny ezen szakasza a 16. század közepéig lehetett használatban.

Az épületrész nyugati rétegeit és a nyugati traktussal való kapcsolatát a XIII/D. szelvény jelentős részére kiterjedő, modern kori pince miatt nem tudjuk biztosan megállapítani. Ezt a pincét valószínűleg a turistaház 19. század végi kialakítása során bontották ki a területen. Az 1930-as évekig biztosan használták, mert bontása során 1934-es pénzérmét találtunk.

Rendezvények, ismeretterjesztés:

A feltárással párhuzamosan törekszünk arra, hogy mind a szakmai, mind a nagyközönség megismerje a kolostornál folyó munkákat.

A Herman Ottó Múzeum régészeti tárának Facebook oldalán keresztül aktuális programjainkról és a feltárás eredményeiről is rendszeresen tájékozódhatnak az érdeklődők. Youtube csatornánkon pedig egy kedvcsináló videóval adtunk hírt a 2021-ben végzett munkánk kezdeti szakaszáról. A videó itt érhető el: <https://www.youtube.com/watch?v=GHfmwQns57s&t=12s>

2021-ben a szegedi Arany János Általános Iskola 6. osztályos tanulóinak tartottunk rendhagyó történelemórát Szentléleken. A diákok a kolostor története mellett megismerkedhettek az előkerült leletanyaggal, továbbá betekintést kaptak a területen zajló ásatás megtekintése alkalmával a régészek munkájába is.

A 2021-es Magyar Régészet Napja programhoz csatlakozó rendezvényünkön az ásatás megtekintése mellett egy, a kolostor tágabb környezetének megismerésére irányuló túrát is szerveztünk.

2022. májusában egy interaktív, kolostor felfedező sétaútvonalat is kialakítottunk Miskolc-Szentléleken. Az oszlopokon elhelyezett QR-kódok segítségével egy rövid hangzóanyaggal, néhány képpel, egyszerű kvízkérdések segítségével igyekszünk megosztani azokat az információkat, melyeket részben az ásatási nyílt napokon és a rendhagyó történelem órákon adunk át az érdeklődőknek. A felfedező útvonal megvalósításában a Herman Ottó Múzeum

mellett az Archeológiai Kulturális Közalapítvány vett részt, munkánkat Miskolc Megyei Jogú Város „Kulturális Mecénás Alapja” támogatta. Az interaktív sétával kapcsolatos további információkat ezen a linken találják: <https://hermuz.hu/2022/05/26/mi-fan-terem-a-qr-kod-avagy-interaktiv-erdojaras-szentleleken/>.

Rendezvényeinkhez kapcsolódóan több újságcikk, rádióriport is született a kolostornál folyó tevékenységünk ismertetéséről. Ezekből az alábbi linkek segítségével rövid ízelítőt kaphatnak:

<https://www.minap.hu/video/promenad-20210624-regeszetro-1-testkozelbol>

<https://www.mixcloud.com/karcfm/sp%C3%A1jz-2021-06-11-0900-1200-3/?fbclid=IwAR1REomXkaiHz2xLjhx0gf3Q1F1DYkUNicchbMmRZ0BvSQVNynaZ0En6imY>

<https://minap.hu/cikk/kulonleges-program-regeszet-napjan>

<https://boon.hu/eletstilus/helyi-eletstilus/pillants-be-egy-kolostor-titkaiba-tard-fel-a-leleteket-5551358/>

Középtávú terveink között szerepel a szentléleki kolostornégyszög további szakaszainak hasonló ütemű feltárása, állagmegóvása és az elért eredmények folyamatos bemutatása mind a szakma, mind pedig a nagyközönség számára.

Miskolc, 2022. június 10.

Miskolczi Melinda
Miskolczi Melinda
régész
Herman Ottó Múzeum

759500

760000

760500

761000

Miskolc - Szentlélek, pálos kolostor

2021 - régészeti feltárás

310500

310500

310000

310000

309500

309500

309000

309000

308500

308500

759500

760000

760500

761000

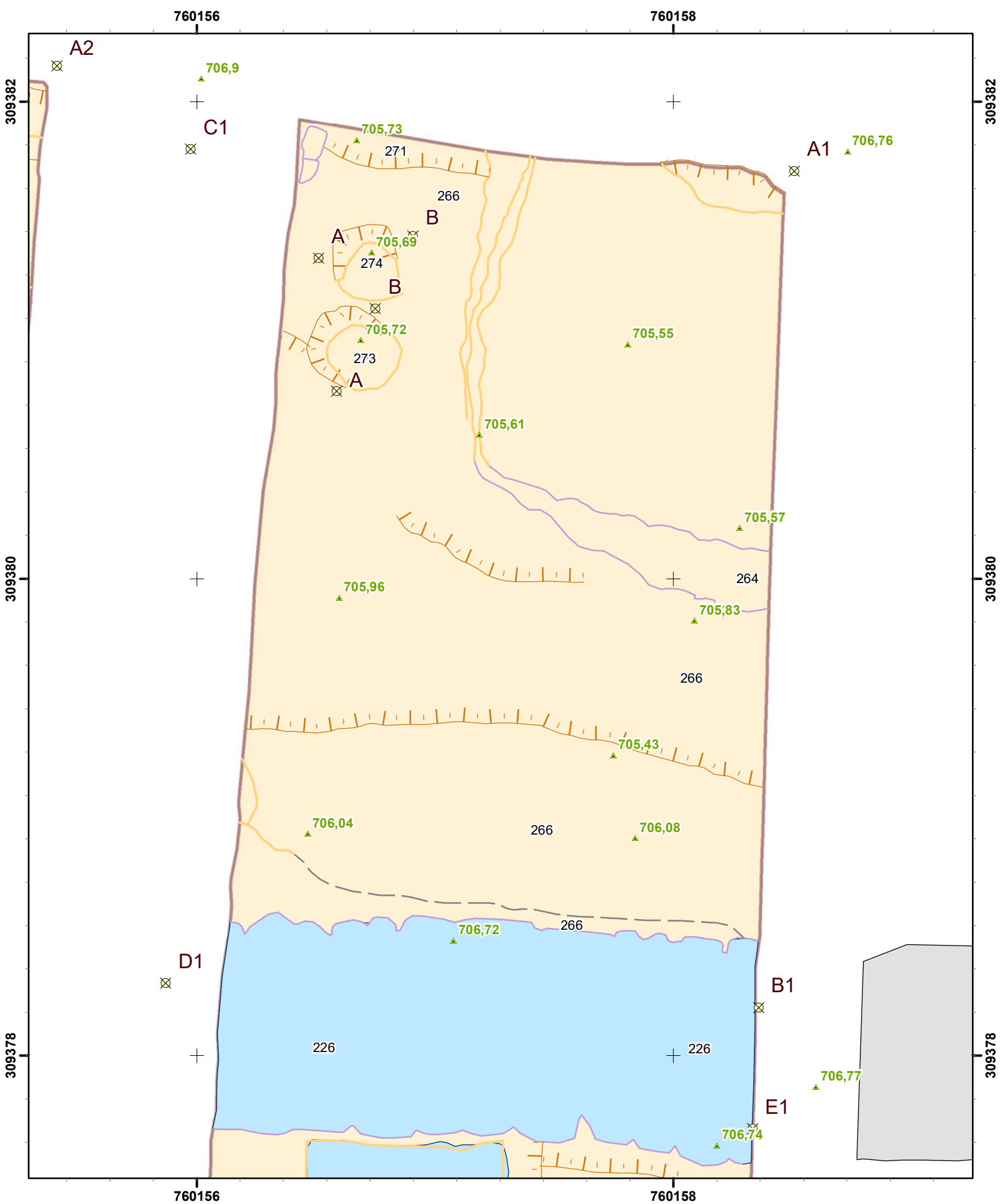

Jelmagyarázat

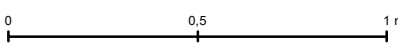
M=1:10.000

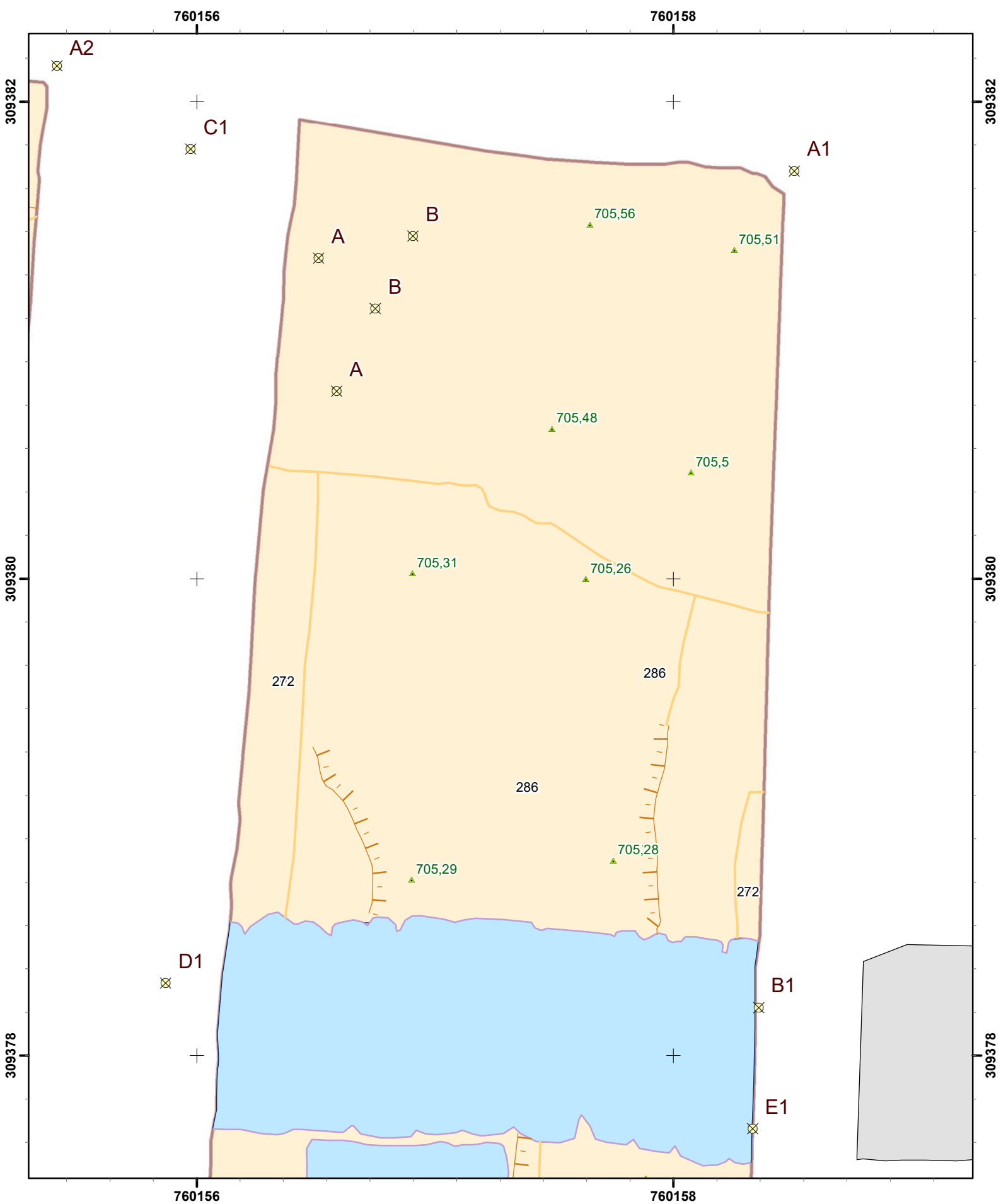
● Szentlélek, kolostor

0 125 250 500 M

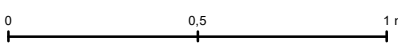

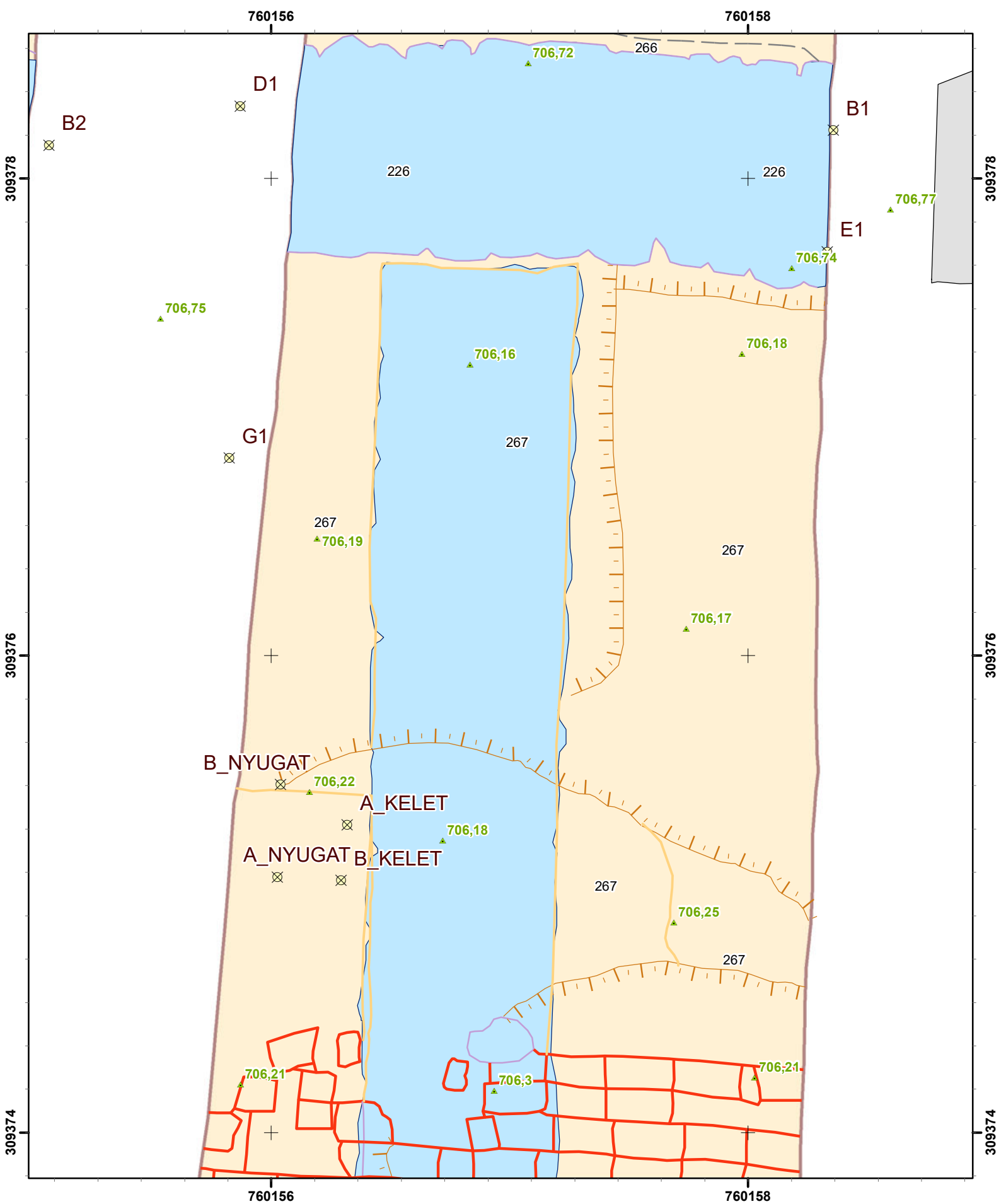
- Feltárt falak 2021
- Korábban feltárt falak
- bontási vonal
- rézsúvonal
- mért magasság
- szaggatott
- strategység
- téglapadló
- szikla, kő
- metszetjel
- kerámia

Szentlélek - Pálos kolostor			
2018, 2021			
21/13AB szelvény északi "A" terület 01 fázis			
vetületi rendszer: EOV	eov szelvény: 87-241	magassági alap: BALTI	
méretarány: 1:20			

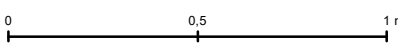

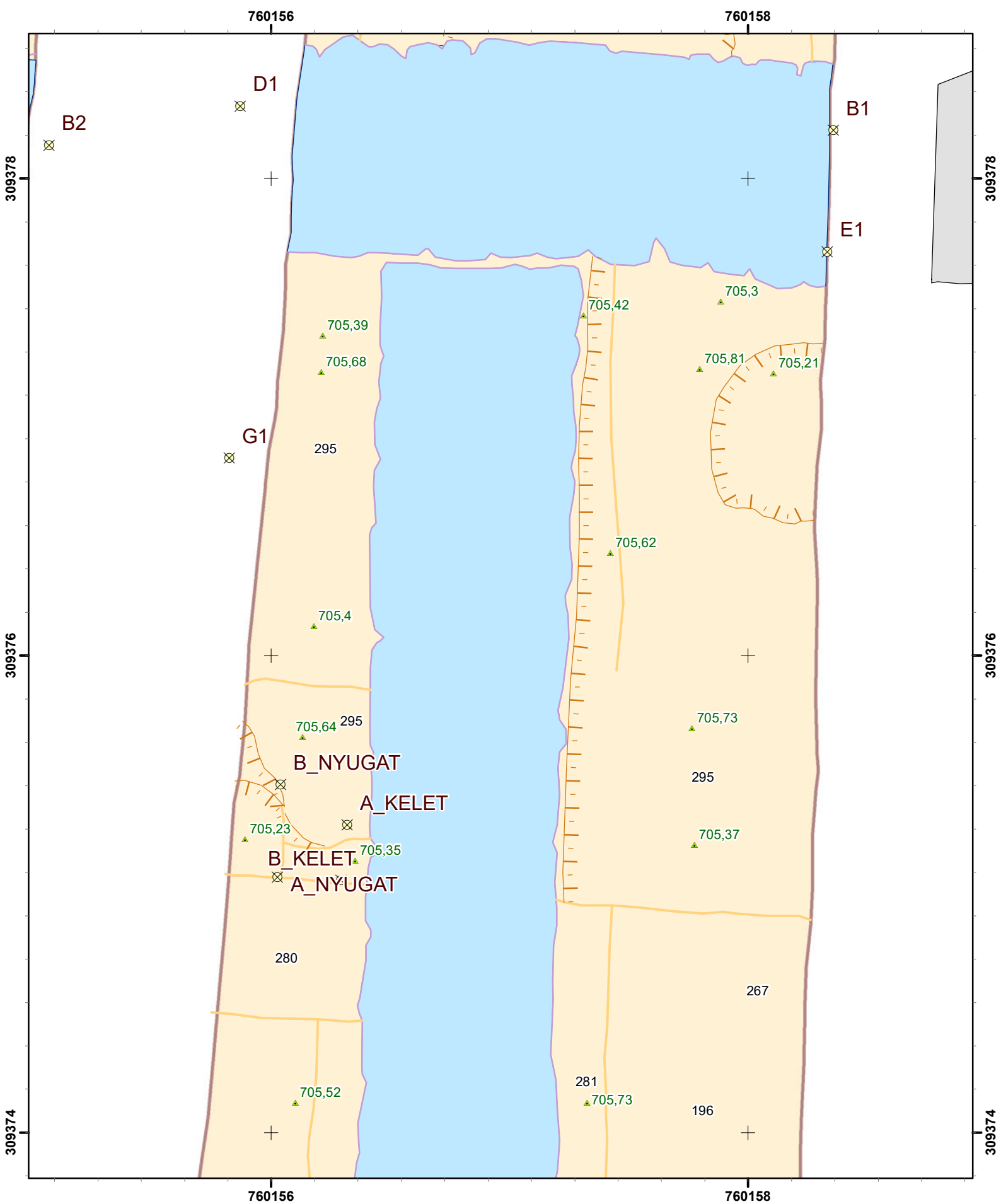
- Feltárt falak 2021
- Korábban feltart falak
- bontási vonal
- rézsúvonal
- mért magasság
- szaggatott
- strategység
- téglapadló
- szikla, kő
- kerámia
- metszetjel

Szentlélek - Pálos kolostor			
2018, 2021			
21/13AB szelvény északi "A" terület 02 fázis			
vetületi rendszer: EOV	eov szelvény: 87-241	magassági alap: BALTI	
méretarány: 1:20			

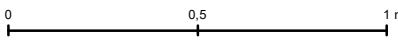

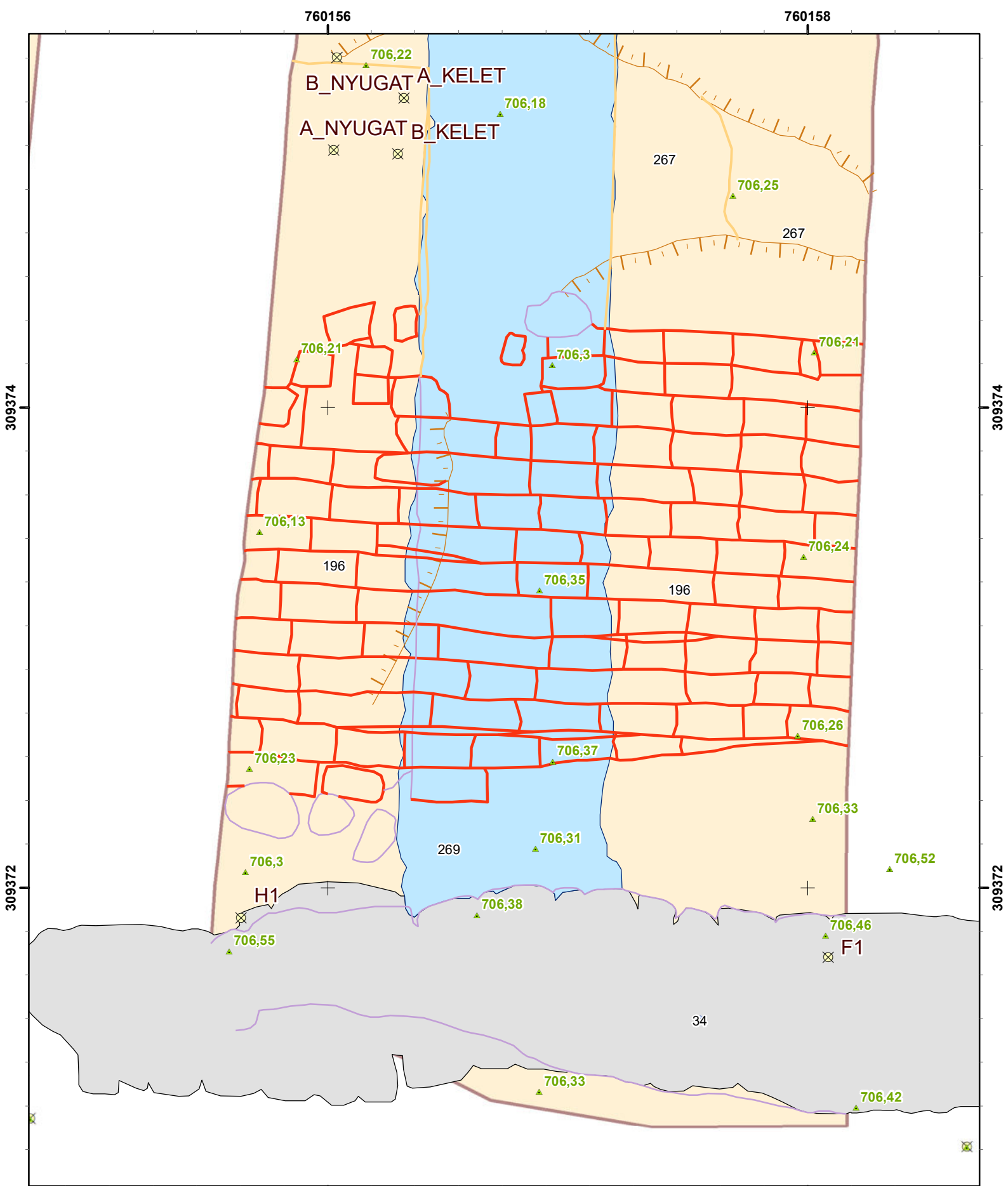
- Feltárt falak 2021
- Korábban feltárt falak
- mért magasság
- strategység
- metszetjel
- bontási vonal
- rézsúvonal
- szaggatott
- téglapadló
- szikla, kő
- kerámia

Szentlélek - Pálos kolostor			 HERMAN OTTÓ MÚZEUM
2018, 2021			
21/13AB szelvény déli "B" terület É 01 fázis			
vetületi rendszer: EOV	eov szelvény: 87-241	magassági alap: BALTI	
méretarány: 1:20			

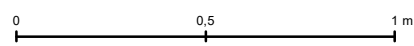

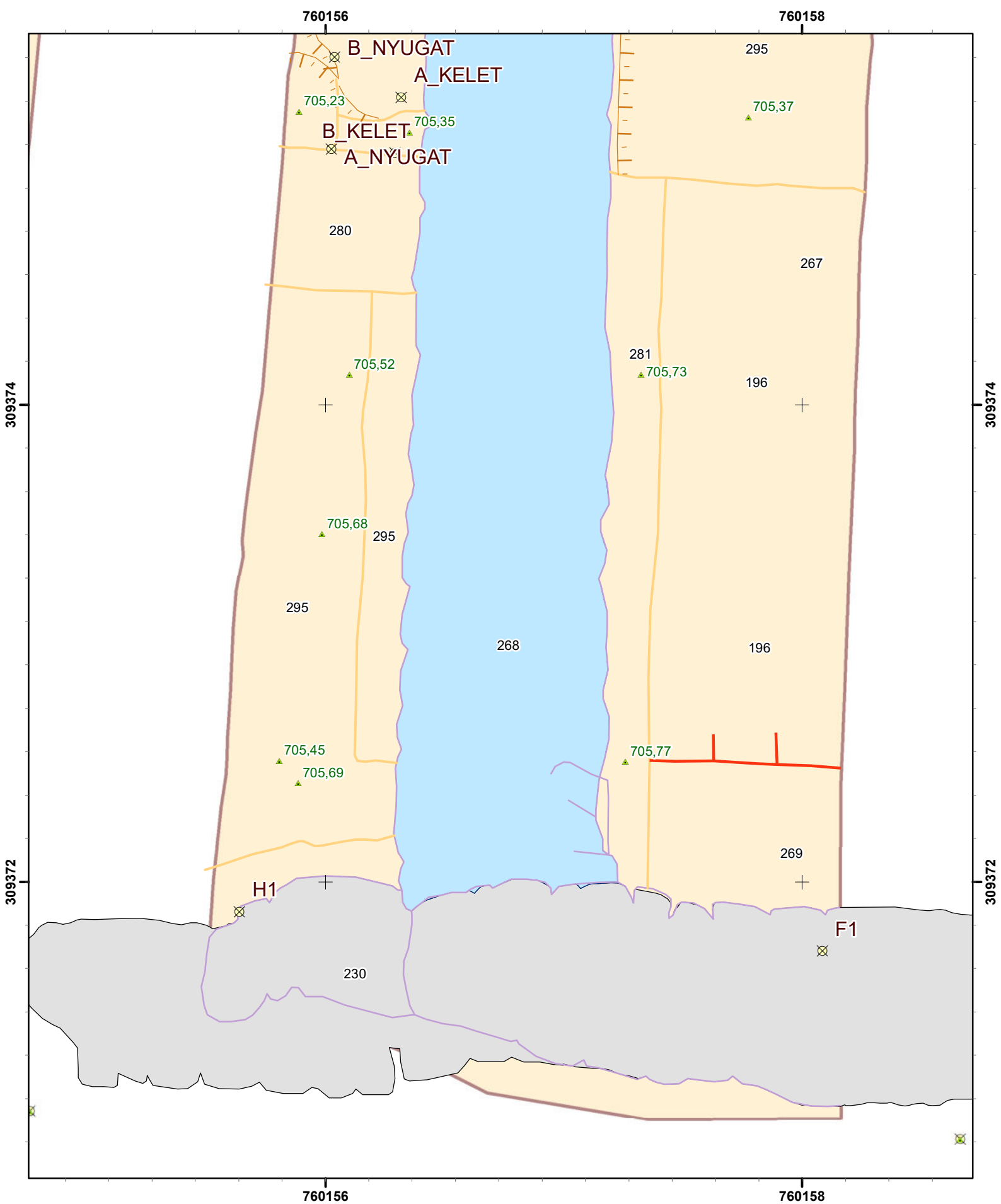
- Feltárt falak 2021
- Korábban feltárt falak
- mért magasság
- strategység
- metszetjel
- bontási vonal
- rézsúvonal
- szaggatott
- téglapadló
- szikla, kő
- kerámia

Szentlélek - Pálos kolostor			 HERMAN OTTÓ MÚZEUM
2018, 2021			
21/13AB szelvény déli "B" terület É 02 fázis			
vetületi rendszer:	eov szelvény:	magassági alap:	
EOV	87-241	BALTI	
méretarány:			
1:20			

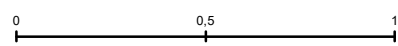

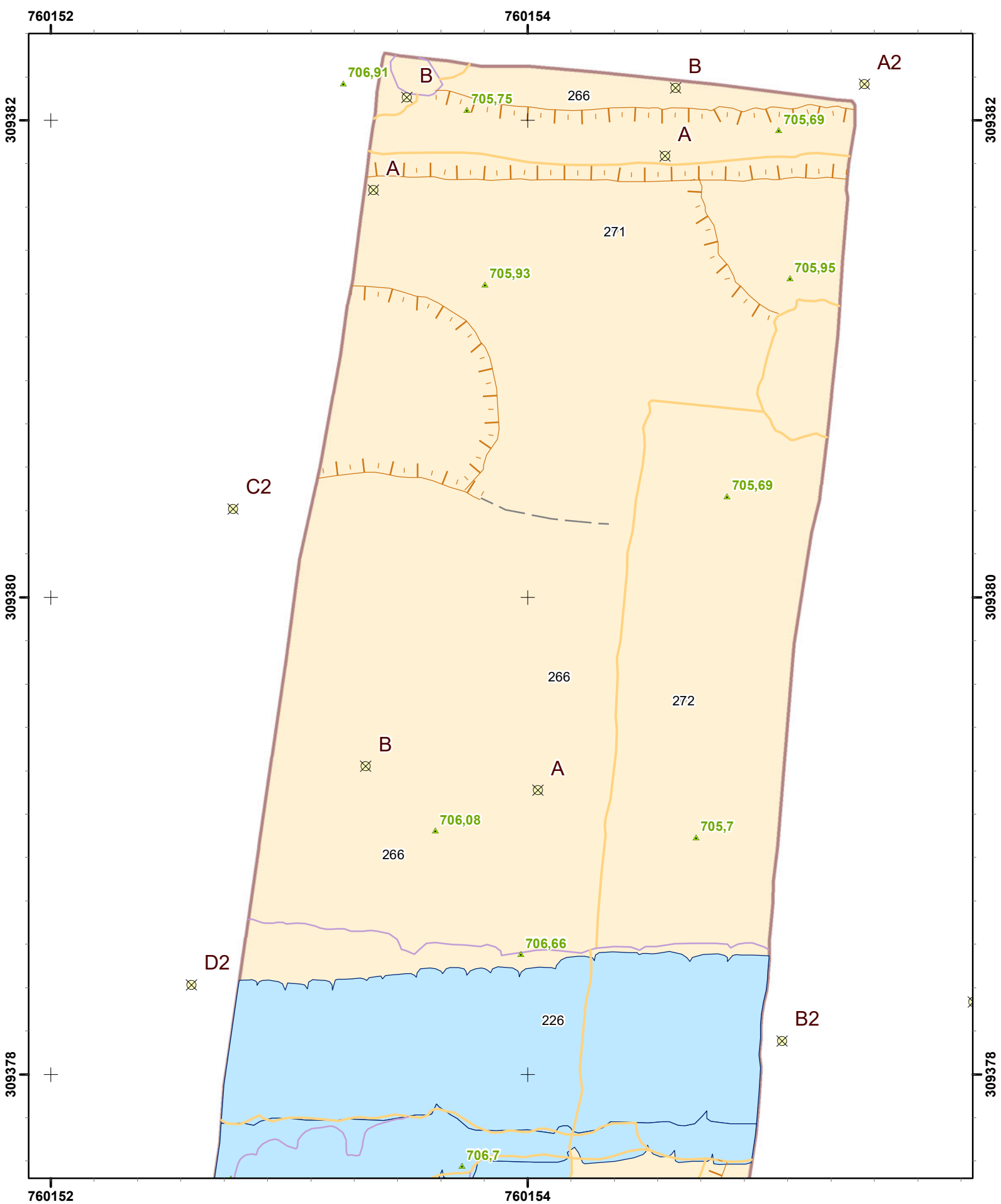
- Feltárt falak 2021
- Korábban feltart falak
- mért magasság
- strategység
- metszetjel
- bontási vonal
- rézsúvonal
- szaggatott
- téglapadló
- szikla, kő
- kerámia

Szentlélek - Pálos kolostor			 HERMAN OTTÓ MÚZEUM
2018, 2021			
21/13AB szelvény déli "B" terület D 01 fázis			
vetületi rendszer: EOV	eov szelvény: 87-241	magassági alap: BALTI	
méretarány: 1:20		 0 0,5 1 m	

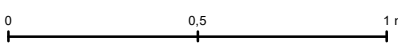

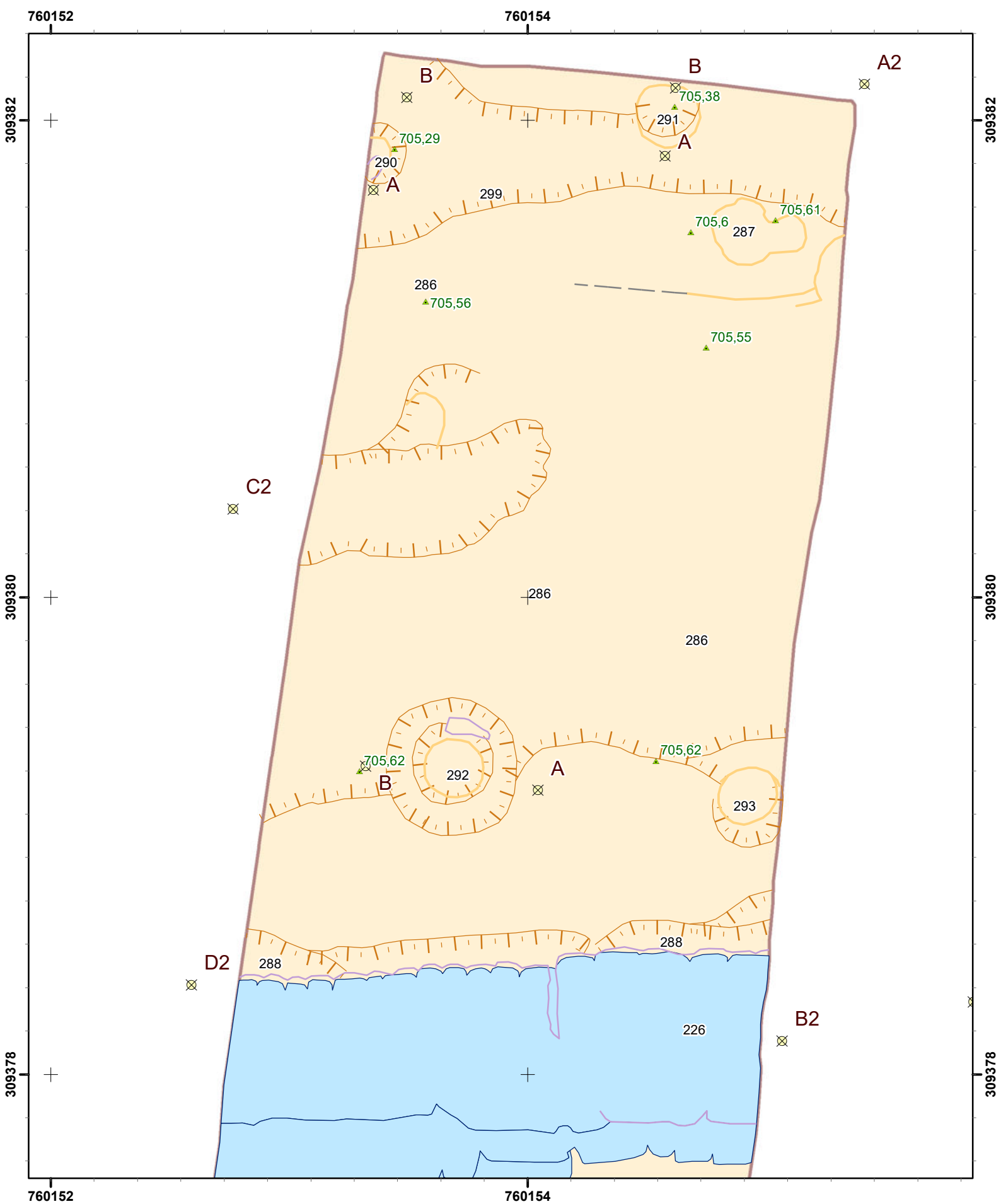
- Feltárt falak 2021
- Korábban feltárt falak
- mért magasság
- strategység
- metszetjel
- bontási vonal
- rézsúvonal
- szaggatott
- téglapadló
- szikla, kő
- kerámia

Szentlélek - Pálos kolostor			 HERMAN OTTÓ MÚZEUM
2018, 2021			
21/13AB szelvény déli "B" terület D 02 fázis			
vetületi rendszer: EOV	eov szelvény: 87-241	magassági alap: BALTI	
méretarány: 1:20			

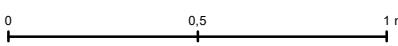

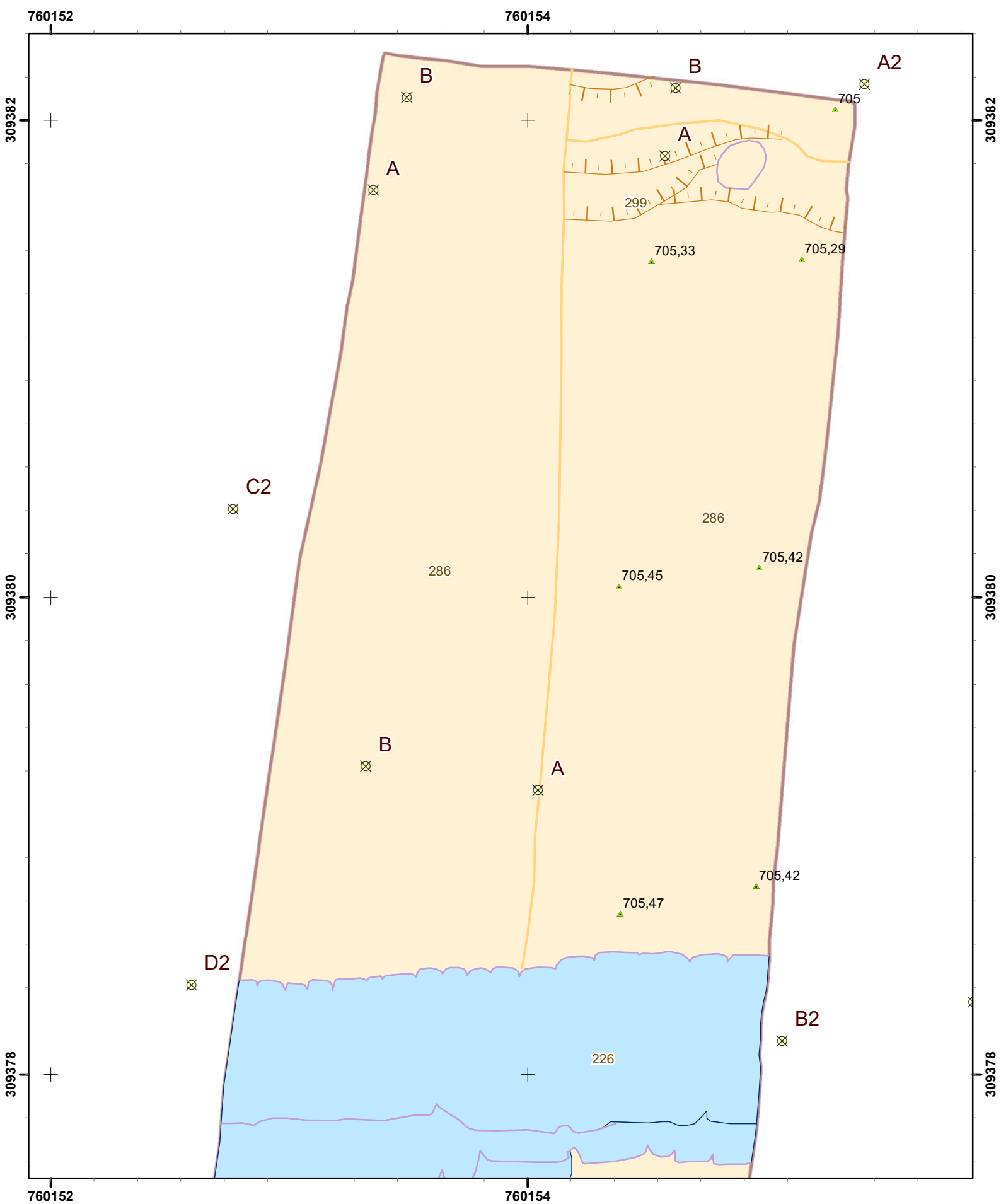
- Feltárt falak 2021
- Korábban feltart falak
- mért magasság
- strategység
- metszetjel
- bontási vonal
- rézsúvonal
- szaggatott
- téglapadló
- szikla, kő
- kerámia

Szentlélek - Pálos kolostor			 HERMAN OTTÓ MÚZEUM
2018, 2021			
21/13CD szelvény északi "C" terület 01 fázis			
vetületi rendszer: EOV	eov szelvény: 87-241	magassági alap: BALTI	
méretarány: 1:20			

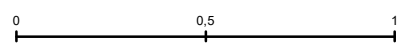

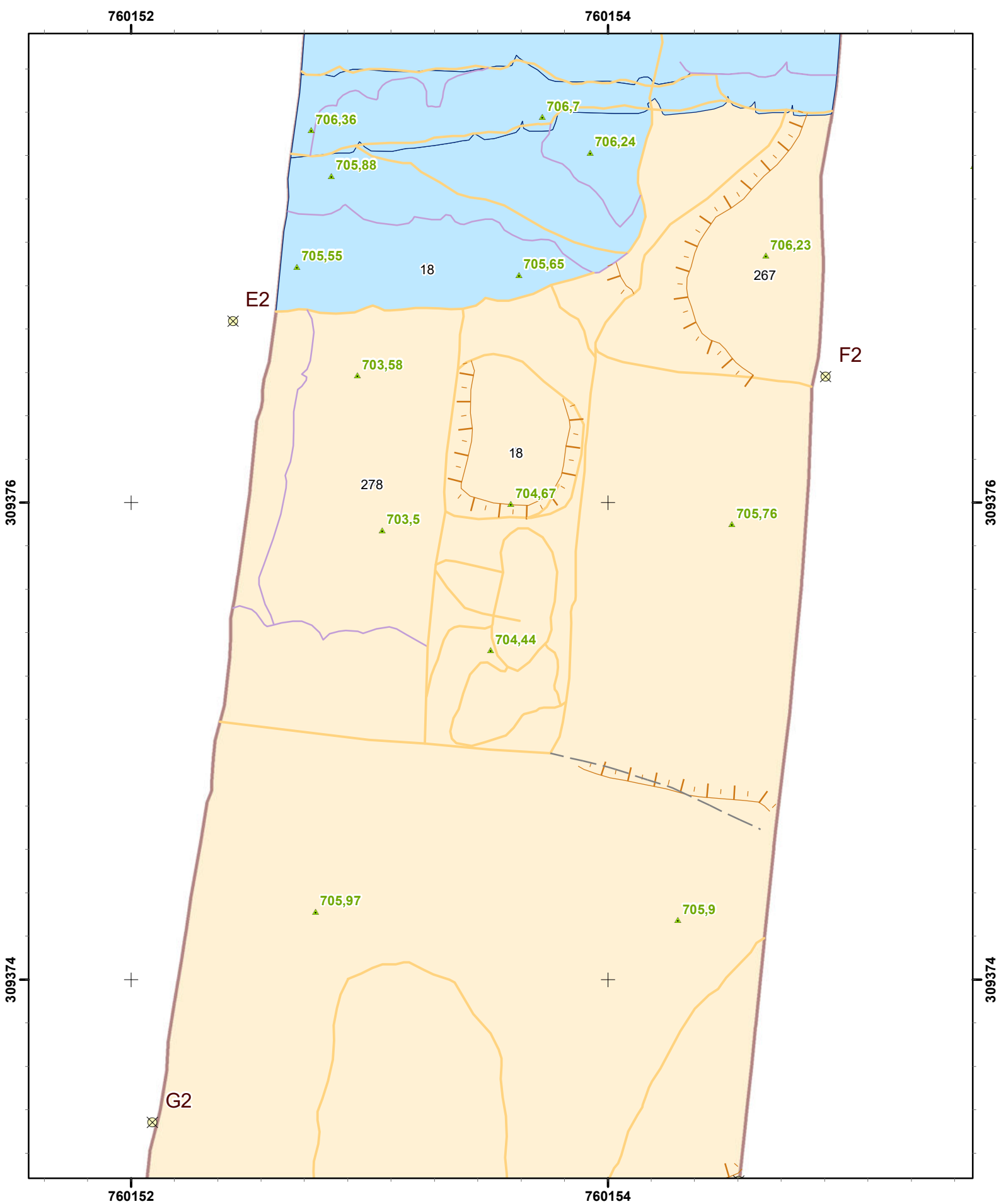
- Feltárt falak 2021
- Korábban feltart falak
- mért magasság
- strategység
- metszetjel
- bontási vonal
- rézsúvonal
- szaggatott
- téglapadló
- szikla, kő
- kerámia

Szentlélek - Pálos kolostor			 HERMAN OTTÓ MÚZEUM
2018, 2021			
21/13CD szelvény északi "C" terület 02 fázis			
vetületi rendszer: EOV	eov szelvény: 87-241	magassági alap: BALTI	
méretarány: 1:20		 0 0,5 1 m	

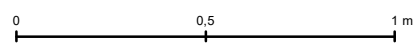

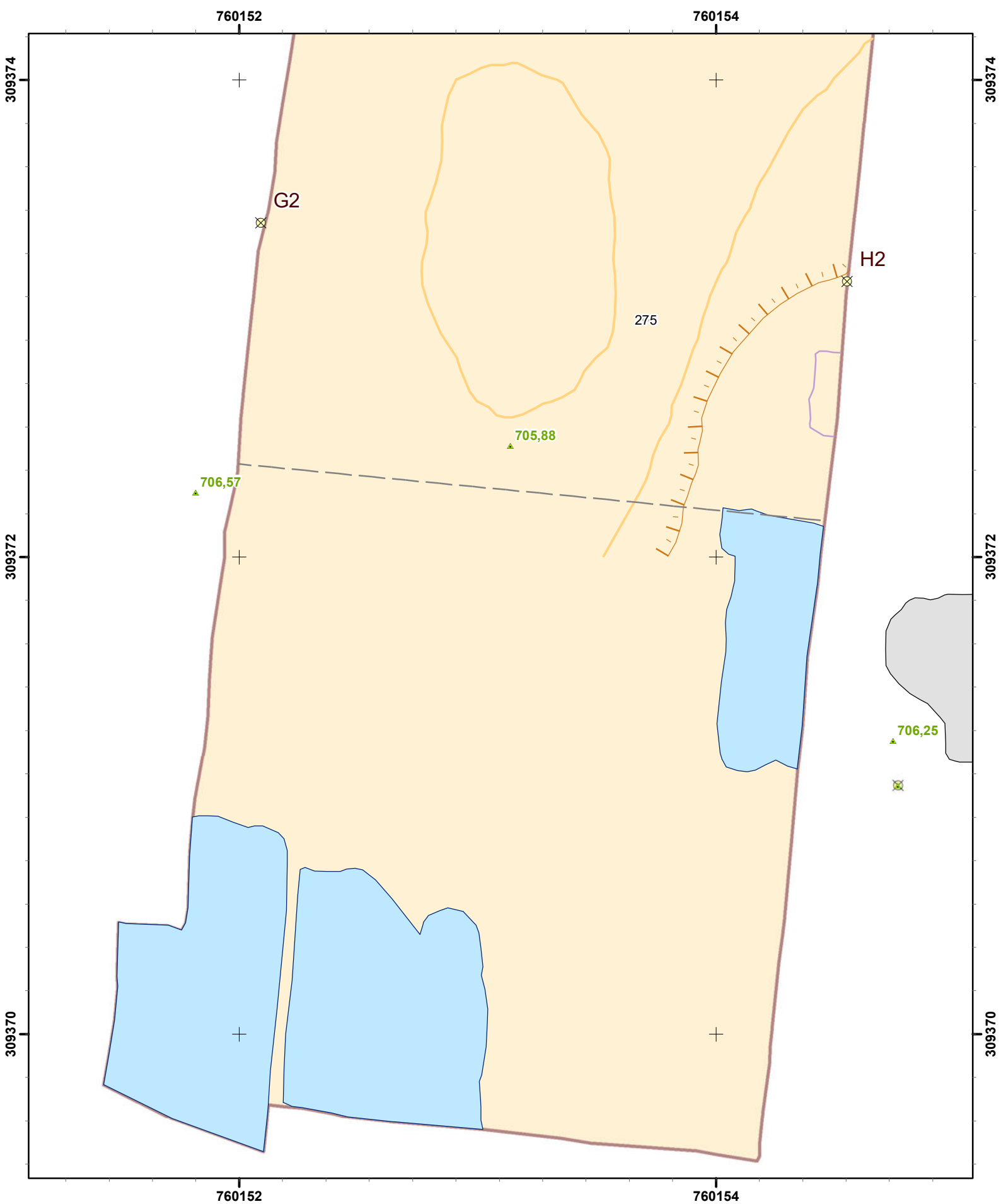
- Feltárt falak 2021
- Korábban feltart falak
- mért magasság
- strategység
- metszetjel
- bontási vonal
- részűvonal
- szaggatott
- téglapadló
- szikla, kő
- kerámia

Szentlélek - Pálos kolostor			 HERMAN OTTÓ MÚZEUM
2018, 2021			
21/13CD szelvény északi "C" terület 03 fázis			
vetületi rendszer: EOV	eov szelvény: 87-241	magassági alap: BALTI	
méretarány: 1:20			

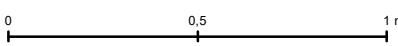

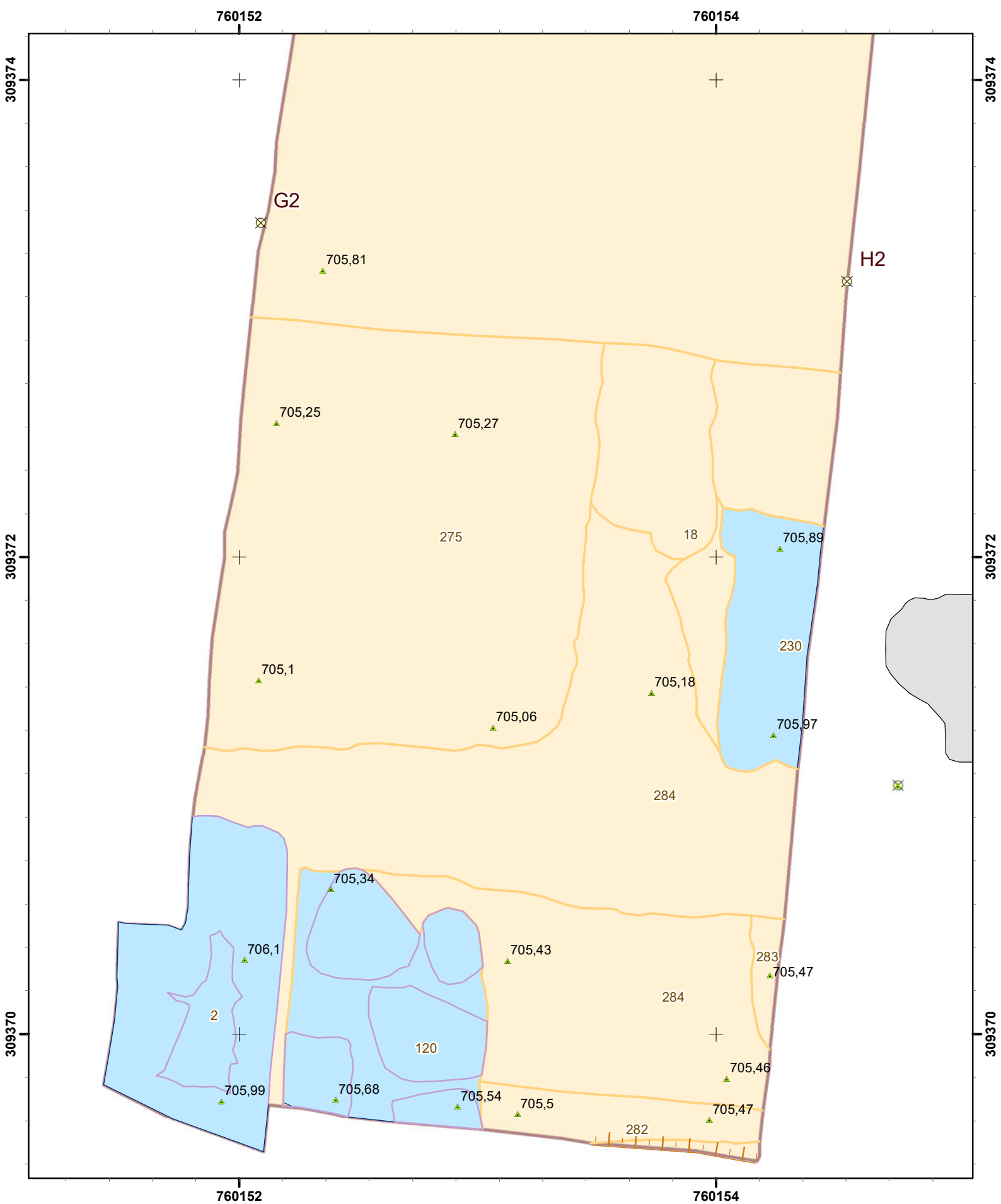
- Feltárt falak 2021
- Korábban feltárt falak
- bontási vonal
- rézsúvonal
- szaggatott
- téglapadló
- szikla, kő
- kerámia
- mért magasság
- strategység
- metszetjel

Szentlélek - Pálos kolostor			 HERMAN OTTÓ MÚZEUM
2018, 2021			
21/13CD szelvény déli "D" terület É			
vetületi rendszer: EOV	eov szelvény: 87-241	magassági alap: BALTI	
méretarány: 1:20			

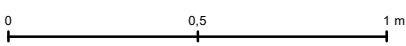

- Feltárt falak 2021
- Korábban feltárt falak
- mért magasság
- strategység
- metszetjel
- bontási vonal
- rézsúvonal
- szaggatott
- téglapadló
- szikla, kő
- kerámia

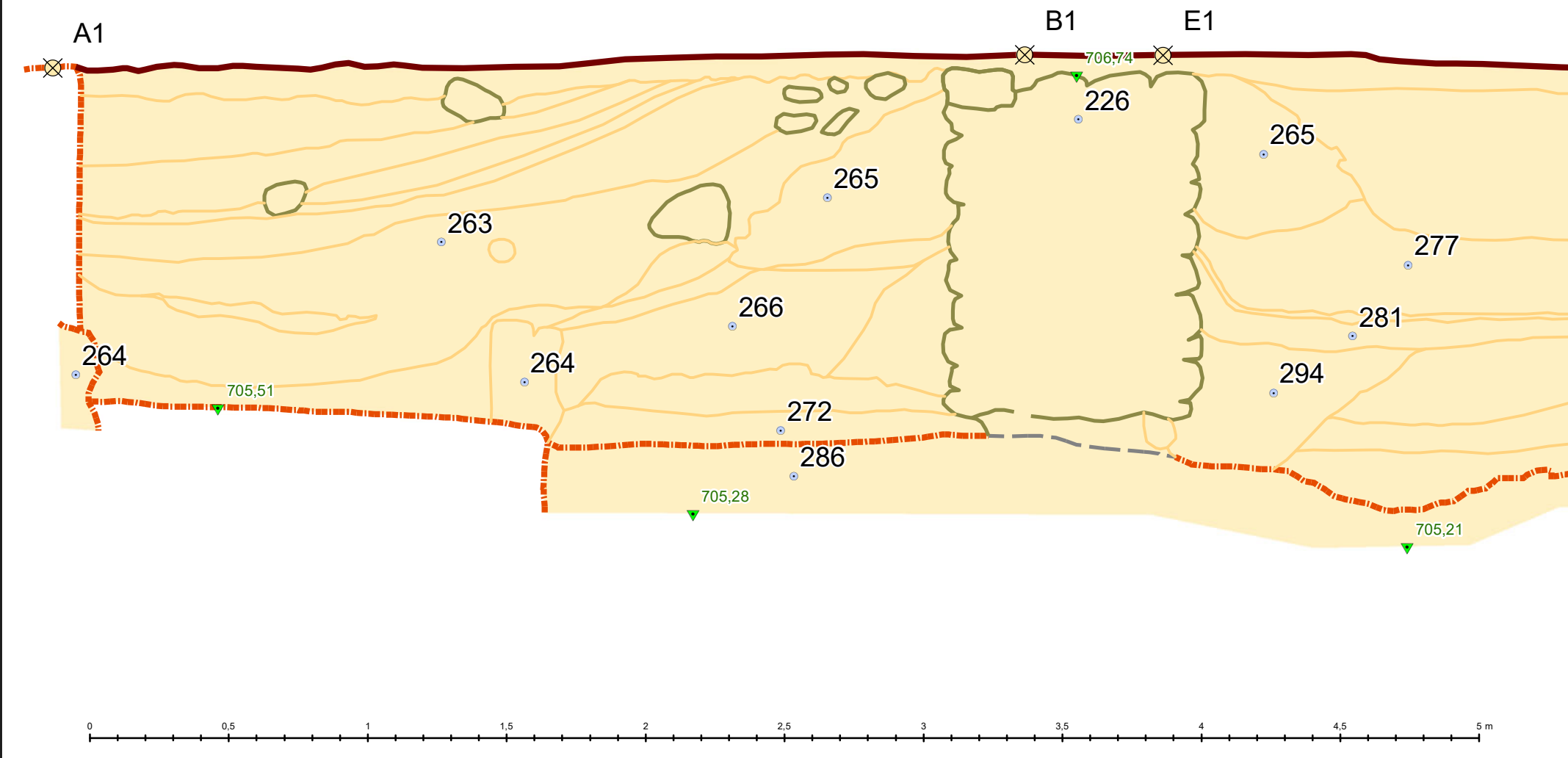
Szentlélek - Pálos kolostor			 HERMAN OTTÓ MÚZEUM
2018, 2021			
21/13CD szelvény déli "D" terület D			
vetületi rendszer: EOV	eov szelvény: 87-241	magassági alap: BALTI	
méretarány: 1:20			

- Feltárt falak 2021
- Korábban feltart falak
- mért magasság
- strategység
- metszetjel
- bontási vonal
- rézsúvonal
- szaggatott
- téglapadló
- szikla, kő
- kerámia

Szentlélek - Pálos kolostor			 HERMAN OTTÓ MÚZEUM
2018, 2021			
21/13CD szelvény déli "D" terület rábontás			
vetületi rendszer: EOV	eov szelvény: 87-241	magassági alap: BALTI	
méretarány: 1:20		 0 0,5 1 m	

21/13-A szelvény K

▼ mért magasság	— bontási vonal	— metszefelszín
⊗ metszetjel	- - szaggatott	— tégl
● strategység	— metszetalj	— szikla, kő

Szentlélek - Pálos kolostor 2018, 2021

metszetrajok - 21/13AB K-i szelvényfal "A"

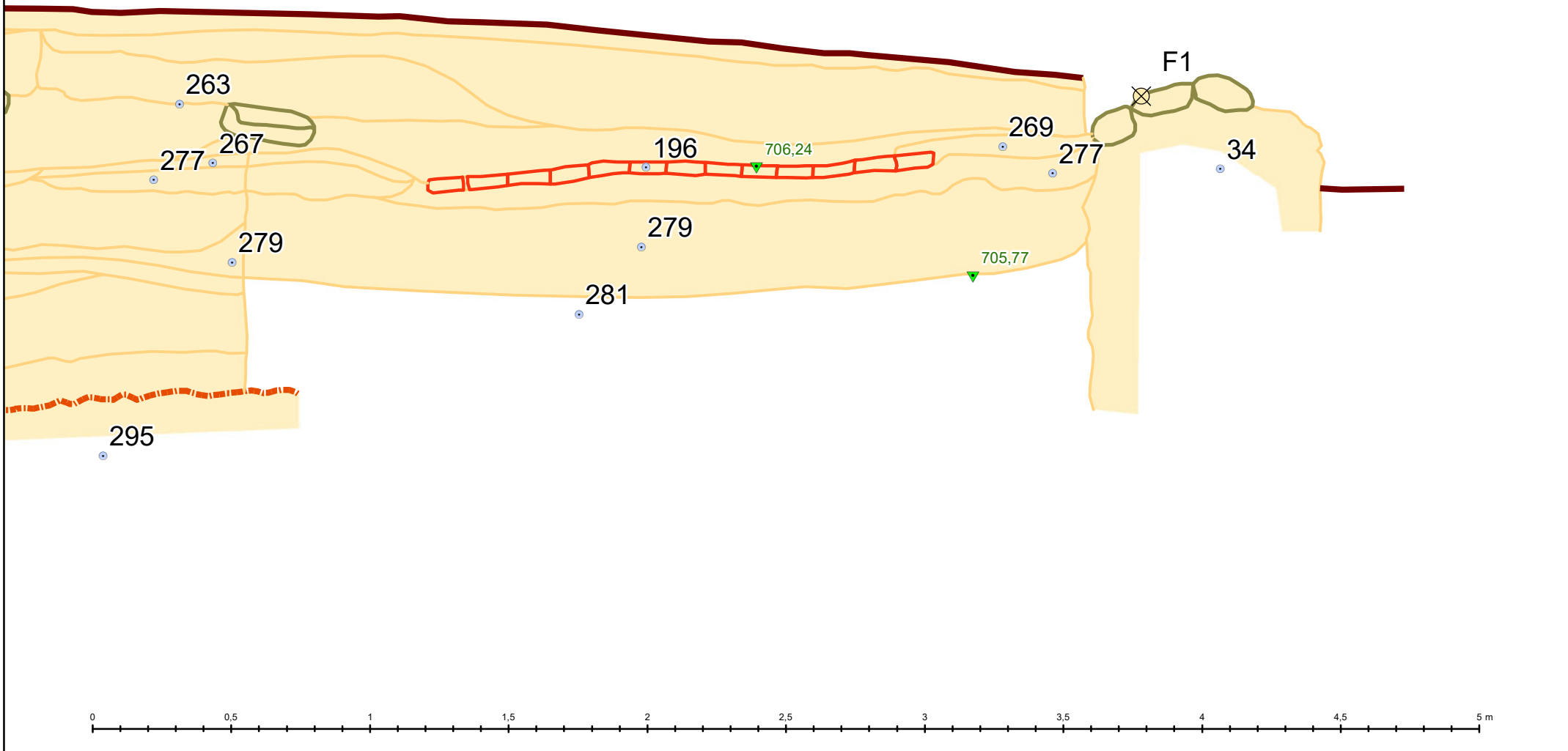
méretarány:
1:20

magassági alap:
BALTI

HERMAN OTTÓ MÚZEUM

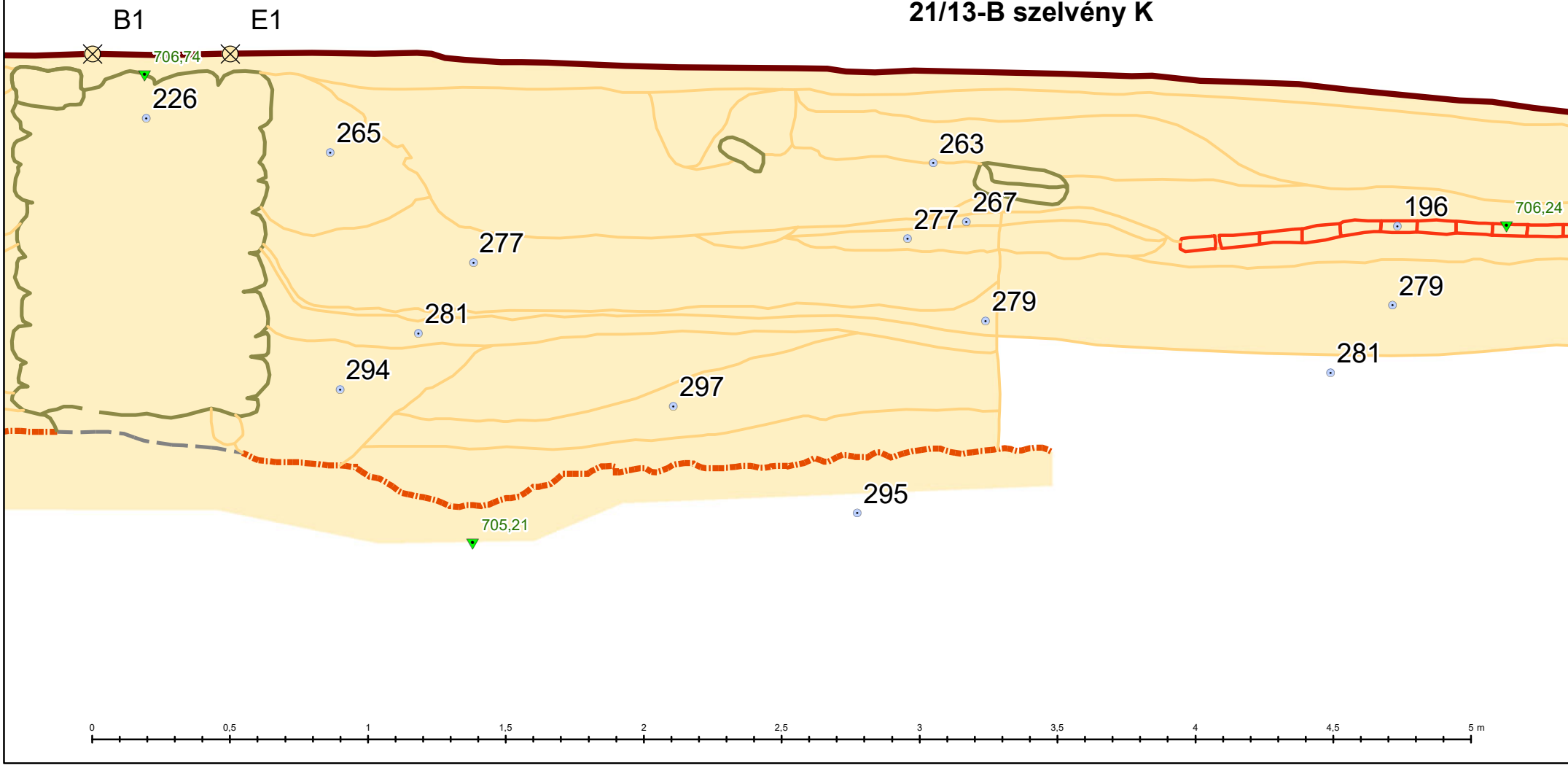
21/13-B szelvény K

- ▼ mért magasság
- ⊗ metszetjel
- strategység
- bontási vonal
- - szaggatott
- ▬ metszetalj
- metszetszfelszín
- tégl
- szikla, kő

Szentlélek - Pálos kolostor		 HERMAN OTTÓ MÚZEUM
2018, 2021		
metszetrajok - 21/13AB K-i szelvényfal "B" É		
méretarány:	magassági alap:	
1:20	BALTI	

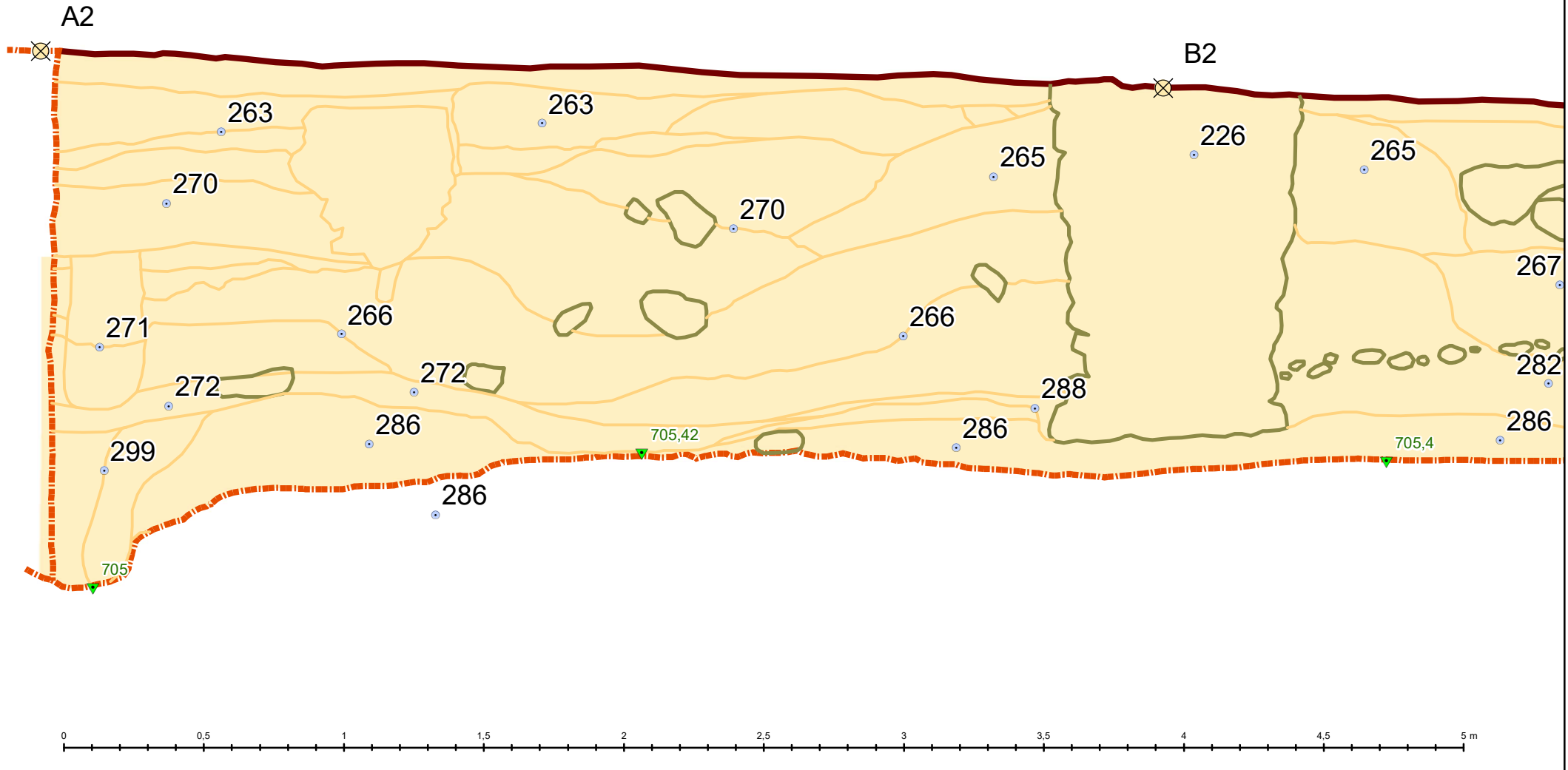
21/13-B szelvény K

- ▼ mért magasság
- ⊗ metszetjel
- strategység
- bontási vonal
- - - szaggatott
- - - metszetalj
- metszetszfelszín
- tégla
- szikla, kő

Szentlélek - Pálos kolostor		 HERMAN OTTÓ MÚZEUM
2018, 2021		
metszetrajzok - 21/13AB K-i szelvényfal "B" É		
méretarány:	magassági alap:	
1:20	BALTI	

21/13 C szelvény K

▼ mért magasság	— bontási vonal	— metszetszfelszín
⊗ metszetjel	- - szaggatott	— tégl
• strategység	— metszetalj	— szikla, kő

Szentlélek - Pálos kolostor 2018, 2021

metszetrájzok - 21/13CD K-i szelvényfal "C"

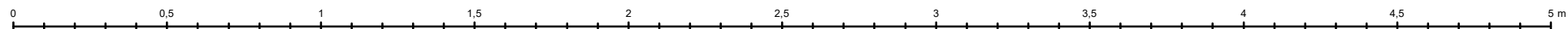
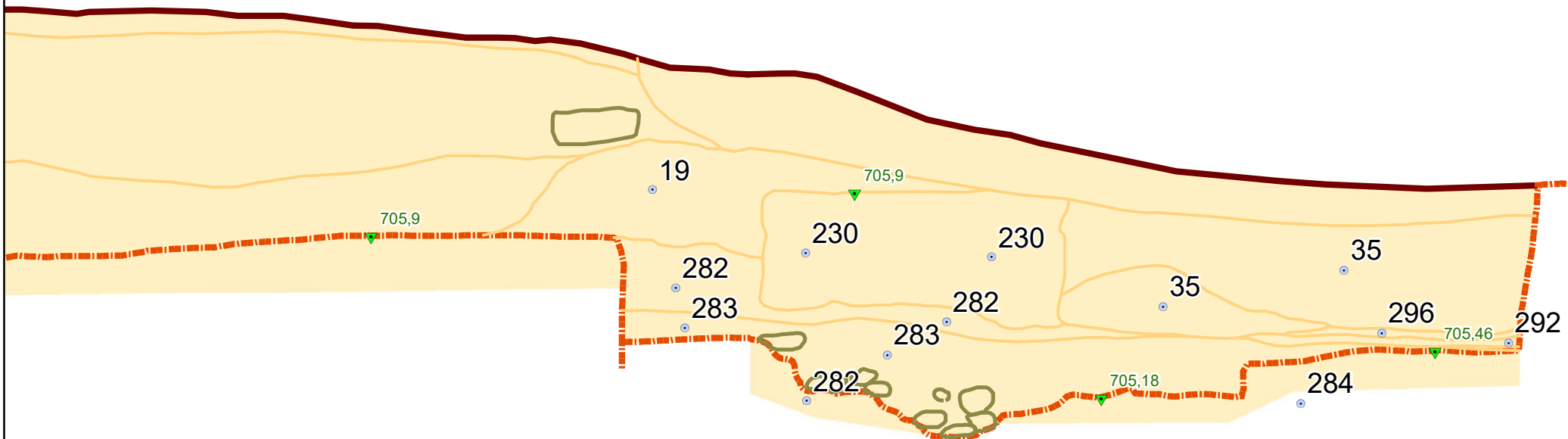
méretarány:
1:20

magassági alap:
BALTI

HERMAN OTTÓ MÚZEUM

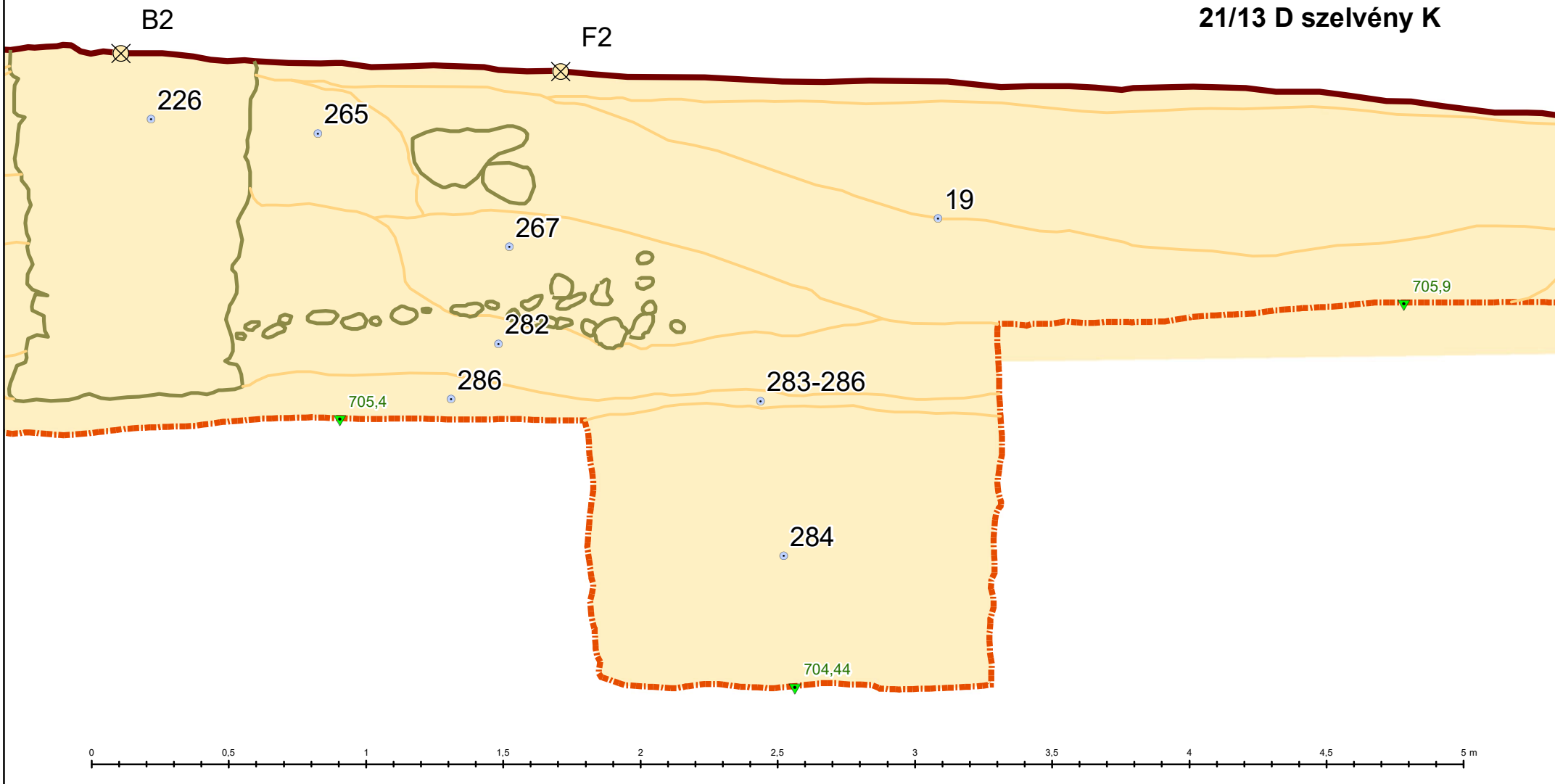
21/13 D szelvény K

- ▼ mért magasság
- ⊗ metszetjel
- strategység
- bontási vonal
- - - szaggatott
- metszetjelj
- metszetszfészín
- tégla
- szikla, kő

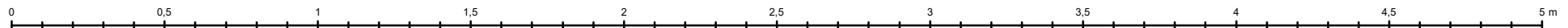
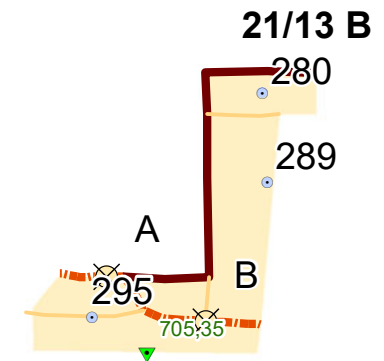
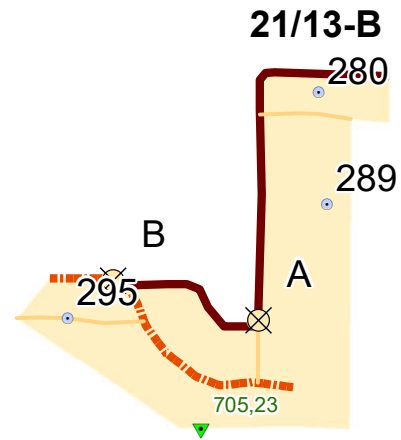
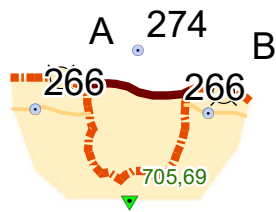
Szentlélek - Pálos kolostor		 HERMAN OTTÓ MÚZEUM
2018, 2021		
metszetrajzok - 21/13CD K-i szelvényfal "D" D		
méretarány:	magassági alap:	
1:20	BALTI	

21/13 D szelvény K

- ▼ mért magasság
- ⊗ metszetjel
- strategység
- bontási vonal
- - - szaggatott
- metszetalj
- metszetcspaszín
- tégla
- szikla, kő

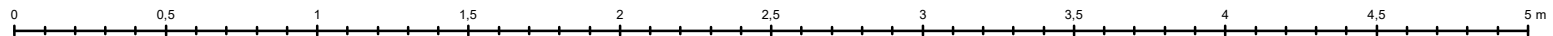
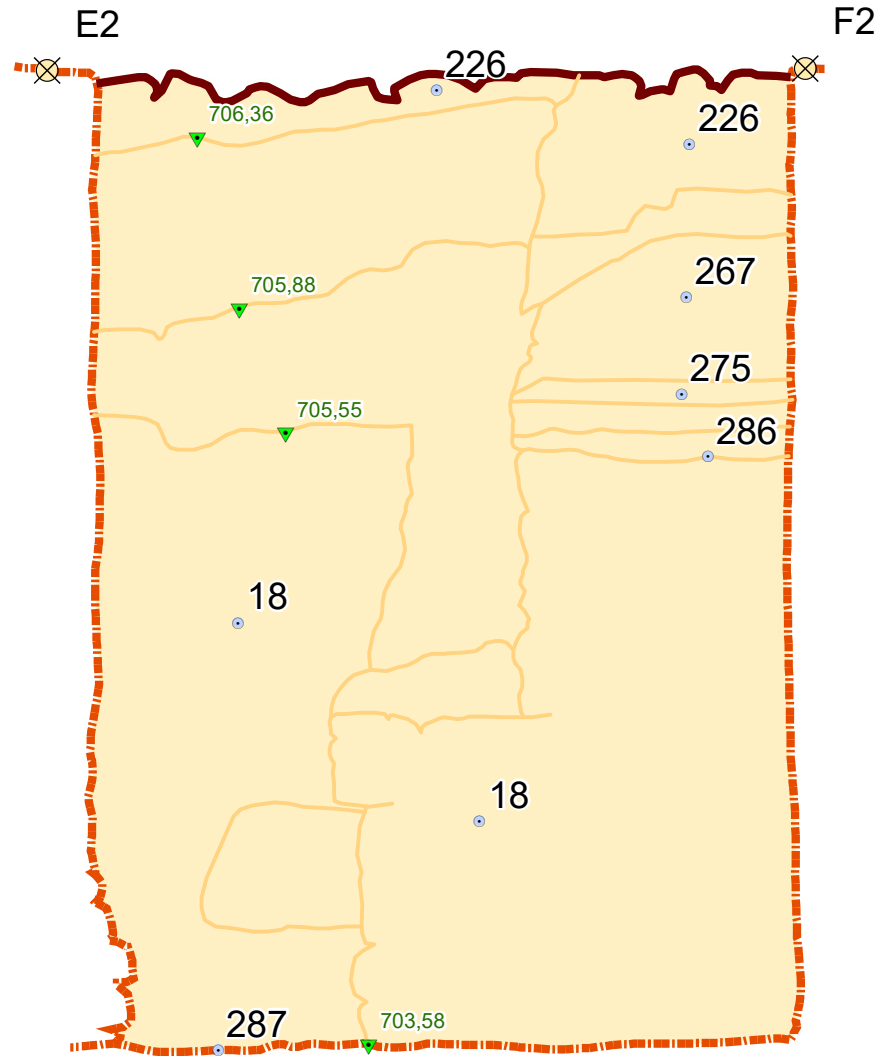
Szentlélek - Pálos kolostor		 HERMAN OTTÓ MÚZEUM
2018, 2021		
metszetrajzok - 21/13CD K-i szelvényfal "D" É		
méterarány:	magassági alap:	
1:20	BALTI	

- ▼ mért magasság
- ⊗ metszetjel
- strategység
- bontási vonal
- - szaggatott
- metszetalj
- metszetcsp
- tégl
- szikla, kő

Szentlélek - Pálos kolostor		 HERMAN OTTÓ MÚZEUM
2018, 2021		
metszetrajzok - 21/13AB Bfal, s273, 274		
méretarány:	magassági alap:	
1:20	BALTI	

21/13 D (C) szelvény É

- ▼ mért magasság
- ⊗ metszetsjel
- strategység
- bontási vonal
- - szaggatott
- metszetalj
- metszetszfelszín
- tégl
- szikla, kő

Szentlélek - Pálos kolostor 2018, 2021

metszetrajzok - 21/13CD C szelvény É-i fal

méretarány:
1:25

magassági alap:
BALTI

Fotódokumentáció a Miskolc – Szentlélek, pálos kolostornál 2021-ben folytatott régészeti feltárásról

A XIII/A-D. szelvényeink területe a 2021. áprilisában végzett terepszemle alkalmával

A XIII/B. szelvényben feltárt 15–16. századi téglapadló részlete

Orthofoto a XIII/A-D. szelvények bontásáról (2021. 06. 09.)

Orthofoto a XIII/A-D. szelvények bontásáról (2021. 06. 15.)

Orthofoto a XIII/A-D. szelvények bontásáról (2021.06.23.)

A feltárásról készült videót az alábbi linken érhetik el:
<https://www.youtube.com/watch?v=GHfmwQns57s&t=12s>